

TRÜ
EESTI KIRJANDUSE JA RAHVALUULE
KATEEDER

483423

*Raamatukogutöötajate
kutseline ettevalmistus
Eesti NSV-s*

Kursusetöö

I. Uuema

Bibliograafia IV kursus

**TARTU
1958**

Sissejuhatus

Raamatukogu on üks paljusid kultuurhariduslikust
asutustest, kes toetab rahvahulvade kommunistlikku
kasvatust. Raamatukogu töötajate seas on väga suu-
red ülesanded. Raamatukoguhoidja eelneva isiksus
ja vaimus sisalub selles, et ta ühendab endas agitat-
siooni ja propaganda, pedagoogilise, bibliograafilise ja
organisatsioonilise tegevuse. Seepärast nõuab raamatu-
koguhoidja eelneva suurt eunditsiooni, usaldus-
väärtuslikku poliitilist ja ideoloogilist ettevalmistust,
ilmsa viltita raamatukoguhoidja ei saa täita kuu-
pausitud ülesandeid. Selle nõuab peab raamatukogu-
hoidja oma spetsiaalset ettevalmistust raamatu-
kogunduse ja bibliograafia alal. Ta peab valitsema
raamatukogunduse teooriat, metoodikat, tehnikat
ja praktikat.

Raamatukoguhoidjalt nõutakse väga palju.
Raamatukoguhoidja töö ei ole, nagu sageli arvatakse,
ainult mehhaaniline töö raamatute laenuksmisel,
vaid raamatukoguhoidja toetab raamatute propa-
gandist, informeerib lugejaid parematist raamatu-
test, abistab neid vajaliku kirjanduse valimisel ja
aitab ussra loetu sügavamale ja ägele mõistmisele.
Seesug, et tunne raamatuid kõige mitmekesisema-
te teemadest ja teadusvalde- ja harude alalt, peab

raamatukooguseid ja olma sügavalt häbitud inimene, kes suudab orienteeruda kõigi tihedate alustes. Tegijatega tuleb võituda deliirantselt ja sealtuda neisse tähelepanelineult, tuleb neid abistada ja neile nõu anda. Et raamatukooguseid ja vastades tavalis esitatud nõuetele, selles peab ta tundma raamatukooguseid eelistsipliini ja päevaprobleeme.¹

Raamatukoogule nende edusoojus töös on vaja hästi ettevalmistatud kaadrit. N. K. Klyuchaja nimetatud raamatukooguseid ja koogi raamatukoogutöö "hingus", sellest "olub väga palju".² Nõuogude valitsus ja kommunistliku partei on pidevalt pööranud suurt tähelepanu meie raamatukoogude tööle ning nende kaadri ettevalmistamisele ja kvalifikatsiooni tõstmisele.

1955. a. veebruaris NSV Liidu Kultuuriministeriumi poolt Kultuuriministeriumi süstemi raamatukoogude töötajatele kvalifikatsiooninõuded (vt. lisa nr. 9) Need nõuded on kõrged. Rahvaraamatukoogude osas on kõigilt töötajilt nõutav vähemalt keskharidus. Et nõu meie raamatukoogudes töötavad inimesed vastaksid neile nõudetele, tuleb veel palju tööd teha raamatukoogutöötajate ettevalmistamises ja kvalifikatsiooni tõstmises. Ka Eesti NSV-s on sel alal es suur töö. Lige 41% kõigist Eesti NSV rahvaraamatukoogude töötajast ei oma keskharidust. Eriharidusega raamatukoogutöötajate arv on veel väike.

¹ H. Johani. Sissejuhatuse. - Nõuogude Eesti raamatukoogude. Koogiteos raamatukooguse ja bibliograafia küsimuste alal. I. Tlk. - Tlk., 6 RK, 1950, lk. 5-6.

² H. K. Klyuchaja. Töömomenaad partia. Sõpruse aegade. M., 1940, c. 7.

Kultustatud kvalifikatsiooninõude alusel on NSV Liidu raamatuoskudes läbi viidud raamatuosketootajate atesteerimine, s.o. nende vastavuse kontrollimine kvalifikatsiooninõudele. Nõutete mittevastavaid isikuid on suunatud edasi õppima raamatuoskumuse või ka mõnel teisel erialal või on osaliselt ka nõuvaldatud raamatuosketoost. Besti NSV-s on raamatuoskude töötajate atesteerimine uute üldhulaliste kvalifikatsiooninõude alusel (varem kehtivad besti NSV Kultuuriministriumi poolt kinnitatud kvalifikatsiooninõuded) on seni läbi viidud ainult suuremates raamatuoskudes, seega osaliselt. Selline demood on tingitud asjaolust, et bestis on seni suhteliselt väga vähe ol-
nud võimalusi raamatuoskumusele riiklikult saamisenus. Paljudel raamatuosketootajatel kompenseerib pundejäägi riiklikult saamisenest piirkonnast ja seega suurendab praktilise töö võimalusi.

Teadusliinid ja rahvaraamatuoskud alluvad NSV Liidu Kultuuriministriumi Kultuurhariduslike Asutuste Peavalitsuse Raamatuoskumuse Osakonnale. Raamatuoskumuse osakond tegeleb uude raamatuoskumuse kinnistamise nõuval ka raamatuosketootajate kaadi ettevalmistamisega, peamiselt Kultuuriministriumi sisetani raamatuoskude jaoks, kuid ka teistliinipi raamatuoskude jaoks. Samuti kuulub tema ülesannete hulka raamatuosketootajate kvalifikatsiooni tõstmise organiseerimine. Kõrgema hoidusega raamatuoskumuse spetsialistide ettevalmistamisega tegelevad NSV Liidu

koegade võim, neid viidetakse järjekorras töötamise osas al-
 luvad temale ka võim tised vabariigi piirides üld-
 sere kasutuses olvad raamatukoogud, arvestama-
 ta nende administratiivset alluvust. Raamataamat-
 koogude, eiti viidatakse raamatukoogude metoodilist
 juhendamist teostab ning aitab uue raamatuko-
 gutootajate ettevalmistamisel ning kvalifikatsiooni
 tõstmisel Fr. L. Kruusvaldi nimelise Eesti NSV Riikli-
 ne Raamatukoogu metoodiline komisioon.¹

NSV Liides on välja kujunenud raamatukoogundus-
 line hoiduse süsteem raamatukoogundusline
 õppesutuste ja õppesutuste ei osakondade näe
 ning väga mitmesuguste raamatukoogude töötajate
 kvalifikatsiooni tõstmise normide näe. Enamuse
 raamatukoogundusline õppesutustel, kultuur-
 hoidusline õppesutustel ning õppesutuste ei
 osakondade on statsionaarsii võimal olmas
 kaugele ja osal ka pöevase ning kaugele
 konna võimal õhtuse osakond.

Kõrgemat hoidust raamatukoogunduse
 alal on NSV Liides võimaline osakondada:

kolmes raamatukoogunduse institutsioonis:

N. L. Kruusvaldi nimelises Riiklises Raamatukoogunduse
 Institutsioonis, O. K. Kolstori nimelises Moskva Riikli-
 kes Raamatukoogunduse Institutsioonis ja Kaunori
 Riiklises Raamatukoogunduse Institutsioonis; teis
 on mitu ei osakonda raamatukoogunduse ja

¹ H. Jhain ja A. Kes. Eesti NSV raamatukoogude organisatsi-
 on ja allakond. - Eesti NSV raamatukoogunduse, koog-
 toos raamatukoogunduse ja bibliograafia alal. J. TeoTol.,
 BRK, 1950, lk. 13.

ja bibliograafia alal; õppeaja kestvus on 4 aastat;

1957. a. andmeil võib raamatuoskondust õppida kahe üliõpeli juures: S. M. Kirovi nimelise Aserbaidžani Riikliku üliõpeli filosoofiateaduskonna juures ning V. Kapsuvari nimelise Nõukogu Riikliku üliõpeli ajaloos-keeleteaduskonna juures; praegu (1958. a.) õpib uas uerssant raamatuoskonduse alal (vastu võetud 1954. a. ja 1955. a.) Eesti NSV-s Tartu Riikliku üliõpeli ajaloo-keeleteaduskonna juures; vastuvõtt bibliograafia osakonna kaugõppes Tartu Riiklises üliõpeli koolis jätkub pidavalt;

Saameti on raamatuoskondus erialas uas uas pedagoogilises instituudis: M. Jõuri uimelises teinuis Pedagoogilises instituudis ning A. S. Puškini uimelises Bibliograafilises instituudis.¹

Raamatuoskondusliku ueseluhaiduse saamitks on asutatud üle Liidu 102 raamatuoskonduse tehnikumi ja kultuurhaidusalas uooli. Neid on uolme tüüpi:

- 1) kultuurhaidusalas uoolid, uilles on uas uas osakonda: raamatuoskondus ja kultuurhaidustöö (40 uooli);
- 2) raamatuoskonduse tehnikumid (25 uooli);
- 3) kultuurhaidusalas uoolid, mis annavad spetsialiseeritud kultuurhaidustöö alal (37 uooli).

Eesti NSV-s töötab 1953. a. alates Tallinnas

¹Справочник для работников в области культуры и литературы в 1957 г. М., "Сов. Россия", 1957, с. 47, 48; 191, 209; 209-210.

Kultuurhaiglas kool. 1955. a. asutati keeli juures
kangäpe.¹

Asuamine järjekvalt kaatema, mida Eesti NSV-s
on tehtud raamatukoogitöötajate metoodilise ettevalmis-
tamine ja nende kvalifikatsiooni tõstmisele ning
milline on selle töö võimalus väesoleval ajal. Riik-
juures on silmas peetud peamiselt rahvarasema-
koloogide. Mitmesuguste andmete põhul on kõige
värskemastena arvestatud 1957. a. andmeid,
mõned osad ka veel 1958. a. andmeid. Töö aastami-
ksel olid aluseks Eesti NSV Kultuuriministeriumi Kul-
tuurhaiglasline Asukite Valitsuse Raamatukoogide
ja Muuseumide Osakonna materjalid raamatukoogu-
duse alal, IR-i bibliograafia uudele päevile 1944-
1950. a., Fr. R. Kruzwaldi nimelise Eesti NSV Riikliku
Raamatukoogu metoodilise kabineti materjalid
ning kabineti töötajate suulised andmed, Eesti NSV
Riikliku Demarksiivi materjalid, mitmesugused suulis-
tel üsitlemistel saadud materjalid ja andmed.
Töö jääb liimlikuks, sest mitte kõigi üsitlemistel uski-
ta ei ole kitud üllaldaselt materjali. Eriti suure ras-
kusega materjalide leidmisel 1940-1941. a. raamatu-
kogunduse kohta ning osaliselt raamatukoogitööt-
jate kvalifikatsiooni tõstmise kohta. Samuti on väes-
olevast tööst väike jäänud Fr. R. Kruzwaldi nimelise
Eesti NSV Riikliku Raamatukoogu metoodilise kabineti
tegurise põhjalikem üsitletus.

¹ Справочник для работников с перечнем учреждений
уведомле заведений СССР. (Исследования, Гремения, уконе
в 1957 году). К., «Соб. Наука», 1957, с. 49-318.

Enesajoonis on vaadeldud oluorda kõrgema ha-
idusega raamatukoostajate ~~alal~~ ning kõrgema
raamatukoostajate haide suundumise võima-
lusi bestis. Sejärel on käsitletud raamatukoostajate
dusline veehaide küsimusi ning seluandaks
raamatukoostajate kvalifikatsiooni tõstmist
besti NST-s.

kõrgema sühaidusega 10 töötajat (7 K. Gauri nimelises Tallinna Keraamatusogus, 2 N. Gogoli nimelises Tartu linna Keraamatusogus ja 1 Tartu L. Koidula nimelises Raamatusogus) - 6,7% ja kõrgema haidusega mõnel muul viisil 22 töötajat - suuremasti linnade raamatusogudes - 14,8% linnaraamatusogude töötajate üldarvust. Kesuhaidusega on kokku 92 töötajat - 62,2% linnaraamatusogude töötajast, neist usuhaidusega 22 töötajat - 14,8% ja üldise usuhaidusega 70 töötajat - 47,3% linnaraamatusogude töötajate üldarvust. Alla usuhaidusega on linnaraamatusogudes 24 töötajat. Seda niivõrd statistilistes tabelites ei peegeldata.

Linnaraamatusogude juhatajailt nõutav haiderstase ei ole Eesti NSV-s seni veel uuegi kiitaditud. Parem on olusid suurtes linnades. Suur on seni veel üldhaidusega raamatusogutöötajate arv, uue raamatusogudesliini sühaidusega raamatusogutöötajate arv on väike. Niivõrd statistilistes tabelites ei ole välja toodud ualdis raamatusogude töötajate haiderstast vastavalt nende töökohtade raamatusogus. Seetõttu ei ole võimalik sühahalt täpelt öelda, kui suurel ulatuses just linnaraamatusogude juhatajad vastavad ualifinantsiainõudele. Senni tuleb märkida, et linnade ja alvise raamatusogudes, uue ühugi töötaja haider ei ulatu usuhaiduseini (Kõisauiha, Neia, Ahtme, Püri, Kõivide, Jämskandi). Seega ei vasta ka nende raamatusogude

juhatajad kvalifikatsiooninõudele.

Rajooniraamatukoosid on 37 kooli 118 töötajaga (vt. lisad nr. ja nr.) kõrgema haidusega töötajaid on neis koolis 6 - 5,1% , neist kõrgema eihaidusega ainult 1 (Tartu rajooni raamatukoos) - 0,84% ja kõrgema haidusega veel eialal - 5 - 4,2% .
Lemhaidusega töötajaid on 76 - 64,4% , neist vene-
eihaidusega 14 - 11,9% ja üldise venehaidusega 62 -
52,5% . Kõla venehaidusega on 32 töötajat.

Kõik suur osa rajooniraamatukooside juhata-
jast ei vasta nõudele esitatavatele kvalifikatsiooninõudele. Kõrgema eri- ja üldhaidusega ning veneeihaidusega töötajate arv rajooniraamatukoosides on kooli ainult 20 (1+5+14) . On rajooniraamatukoosid, kus raamatukoos juhataja ei oma lõpetatud venehaidust (Kallaste, Mustvee).
Rajooniraamatukooside koosseis vajab tugevdamist, sest rajooniraamatukoosidele on suur osa meie kõige arvukamate rahvaraamatukooside -
uikaraamatukooside töö parandamisel, sest rajooniraamatukoosid on uikaraamatukooside juhatajad. Eriti on taunis rajooniraamatukooside juhatajais suurem kõrgema raamatukoosidele haidusega inimesi.

Laste raamatukoosid oli nõudamises eestis vaid üheksa. Saunibi ei jõutud mid iskeem asetada 1940.-41.a. 1957.a. andmeil di eestis NST-s 41 laste raamatukoos 85 töötajaga (vt. lisad nr. 1 ja nr. 6) kõrgema eihaidusega ei ole laste raamatukoosid.

koogides ühtigi töötajat. Kõrgema haardusega kihtel ei aladel on 4 töötajat - 4,7% (2 Tallinnas, 1 Tartus ja 1 Raames). Kesuhaardusega on kokku 62 töötajat - 72,9%, neist venehaardusega 8 - 9,7% ja üldise venehaardusega 54 - 63,5%. Alla venehaardusega töötajaid on 19.

Lasteraamatusegude osadele on seni veel halb olemus. Siin on eihardusega spetsialistide protsent veel madal. Kuid just lasteraamatusegud vajavad eiti ei ettevalmistusega töötajaid, sest nende töö on oma eilise spetsiifisega. On tuntud tõde, et lasteraamatusegu töötaja võib edusalt töötada täiskasvanute raamatusegus, kuid mitte iga täiskasvanute raamatusegus töötane ei tule koime lasteraamatusegus. Lasteraamatusegude osadele vajab tugendamist, eiti vajab parandamist nende juhatajate ussesis. On lasteraamatusegusid, mille juhatajad ei oma venehaardust (Võru, Käpina lasteraamatusegud).

Kaastekusime järquevalt kõrgema raamatusegundeleline haarduse saamise võimalusi Eesti ajakoolis läbilõines.

Kodaulius Eesti teinud alates 1927. a. raamatusegunduse õpetamine Tartu üliuoli juures. Filosoofiateaduskonnas loeti teiste aineti kõrval ka raamatusegundust ja bibliograafiat. Seda luges Fr. Puusoo, kolleegne Tartu üliuoli Raamatusegu direktor. Bibliograafia ja raamatusegunduse uureses peamine tähelepanu pöörati

raamatute ja raamatukoostajate ajaloolise ning bibliograafia
ajalooli. Iselt veel valdi kaalukoostajate ja kirjandus-
teaduse. Üliõpilased osalesid õppetöös vähesel määral
teoreetilise ettevalmistuse, praktikas ei toimunud.
Praktika toimus kirjanduse valdkonnas. Raamatute õppimise ra-
matukoostajate ja bibliograafia valdkonnas, veel oli juba
raamatukoostajate tööst, kes olid töötanud ra-
matukoostajate või kes töötasid ka õppimise ajal kaal-
koostajate. I järgu raamatukoostajate juhataja
võeti vastu ka üldise kõrgema haridusega is-
tute peale kirjandusliku teaduse ja raamatute
teaduse. Nõukoostajate võime teaduslikul ei
tunnustatud kaalikoostajate ja kõrgemat haridust
raamatukoostajate alal. Enamus selle määral
toimus teadusliku teaduslikult teadust.

1943.-44.a. jätkas Fr. Püsso raamatute-
koostajate ja bibliograafia teadust Tartu Riikliku
Ülikoolis ning saavuti ühe aasta jooksul peale
suurt Isamaasõda 1944.-45.a.

Peale suurt Isamaasõda loodi Tartu Riikliku Üli-
kooli ajaloo-keelteadusliku juures bibliograafia
kateeder. See tegeles 1944.-50.a. Bibliograafia tead-
use organisatsiooni bibliograafia teadust üldisena
võigile ajaloo-keelteadusliku üliõpilastele, saavuti
valmistas ka ette spetsialistide raamatutekoostajate
alal. Õppetöö toimus loengutena, praktiliste har-
jutustena TRÜ Raamatutekoostajate ja teadusprak-
tikanas. Suur osa õppetöös oli individuaal- ja grupi-
konsultatsioonidel.

noored siis palju teadlikumalt oma eriala õppima ja
üliõpilasi jätkus võimalus sigavamalt üliõpilasi
tubustada raamatukoogunduse eii distsipliinidega.
(ot. lisa nr. 10, lk. 1-3)

Su. Amuse poolt tehtud ettepanemud TRÜ bibliograafia osakonna õpetöö imbeemoraliseerimise kohta on õiged ja vajalikud. Neid tuleb igati areendada. Ka osakonna uue õppe õpetöös toimunud uude ettepanemite elluviimisel uida uuendatari, mis parandused õpetöö korraldust. Tulevise on vaja uoonisulisi õppejõude.

Selline Kultuuriministeriumi uontrol õpetöö üle TRÜ bibliograafia osakonnas on igati teavitav ja vajalik. Seda oleb vaja tihedamini. Kui kontrolli oleb rohuu teostatud, ei oleb vast osakonna lähinise usisterimise jousul uektirund nii palju õppeplaanu uei praegu on olema, mis on ueektund õpetöö ueenuuamans, uehjanud mõnele semestriks liiga palju tööd, usameid ja arvestusi ning uehjanud ueile liiga palju materjali.

Samal 1954. a., uei avati bibliograafia osakond TRÜ Ajalooteadusosakonna juures, vöebi vastu ka esimene kuuus osakonna uueõppuse. Kui vastuvööt osakonna statsionaari uebues 1956a, siis uueõppuse on piduvalt igal aastal ueui üliõpilasi vastu vöetud. Vastuvööt jätkub. Aiueult vas juba 1958. a. sigisest vöi siis järguise aasta sigisest alates vöetuse raamatukoogundust

õppida soovijaid uueõppesse vastu üldistel alustel ühis-
 kes konverentsis nendega, kes soovivad õppida eriti filo-
 loogiat. Kuni IV kursusele toimub nende õpetöö koos,
 II kursusel toimub aga jagunenud erialade järgi. Selline
 õpetöö korraldus võimaldab üliõpilastel saada
 põhjalikumava filosoofilise ettevalmistuse, muudab eri-
 ala-geepid vähesemaks, mistõttu õppejõududele on uu-
 gem nendega töötada. Samadel alustel toimub õpe-
 töö TRÜ Ajaloo- Keelteaduskonnas bibliograafia eriala
 õpetamisel 1944.-50.a.

TRÜ bibliograafia osakonna uueõppes on praegu
 (1958.a.) 4 kursust koos 117 üliõpilasega (vt. lisa nr. 11):

I kursusel	-	34	üliõpilast
II kursusel	-	37	üliõpilast
III kursusel	-	25	üliõpilast
IV kursusel	-	21	üliõpilast

TRÜ bibliograafia osakonna uueõppes on
 võimalik edasi õppida elusõige raamatukoogude
 töötajate, kellel on üldine või erialane teadus või
 kellel on kõrgem haridus mitte raamatukoogunduse
 alal. Samuti saavad siin raamatukoogunduse eri-
 ala omastada mõned muud alal töötajad, keda
 huvitab raamatukoogutöö ja kellel on vähemalt
 keskharidus. Seejuures on tingimused, et isik, kes
 astub bibliograafia osakonna uueõppesse ja ei tööta
 raamatukoogunduse alal, hiljemalt III kursusel suun-
 duks tööle oma erialale - raamatukoogutööle. Kavas
 on on üle minna sellele, et bibliograafia osakonna
 uueõppesse ei võeta üldse vastu isikuid, kes ei

töta raamatusegunduse alal.

Bibliograafia osakonna üliõpilaste koostis on järgmine:
(vt. lisa nr. 11):

- 1) Raamatusegude töötajaid on kokku 71 - 60,7%
 - neist I kursusel - 17
 - II kursusel - 20
 - III kursusel - 19
 - IV kursusel - 15

Raamatusegude töötajaid on õppijate arvust veel kõige rohkem, kuid nende protsent peaus tunduvalt suurem olema.

- 2) Pedagoogi ja vanemõpetajate on 14 - 11,9%
- 3) Teenistujaid on 13 - 11,1%
- Teistel aladel töötajaid on palju vähem (1-4):
- 4) Bibluolektori, kirjastuse, kultuuriosakonna töötajaid on 3.
- 5) Klubi, muuseumide töötajaid on 3
- 6) Partei- ja nõuandlitöötajaid on 3
- 7) Teaduslinnule töötajaid ja laborante on 3
- 8) Töölisi on 3
- 9) lasteaias vanatajaid on 2
- 10) Arhiivis on 1

Seega on bibliograafia osakonna mittetatsionaarsete üliõpilaste koostis erialade ja töötade järgi väga kiige. See saanudab õppetööd, sest ainult väga lihtvõste eesmisessioonide ja loengute peissodide jooksul on väga raske neil, kes ei töta raamatusegudes, omavõluda praetiliselt raamatusegute osuuri ja viltuuri. Seepärast on igati kevitata TRÜ Raug-

õppesauonna otses televiisus enam mitte vastu võtta neid, kes ei tööta eialal.

Kui vaadelda bibliograafia osaonna kaugõppe üliõpilaste uuestist nende elu- ja tööolude järgi (vt. lisa nr. 12), siis näeme, et kõige rohkem on osaonnas edasiõppijaid Tartust ja Tallinnast:

Tartust	29	-	24,9%
Tallinnast	27	-	23,7%

Teistest linnadest ja rajoonidest on edasiõppijaid hoopis vähem (1-4)

Et Tartust ja Tallinnast on kõige enam edasiõppijaid, on tingitud sellest, et Tartus ja Tallinnas asuvad meie vabariigi teaduslikud raamatukoogud, mille töötajatele on kõrgem eihaidus eiti vajalik, ja mille suuremad rahvarasamatukoogud.

Üldse õpit bibliograafia osaonna kaugõppes üliõpilasi praegu besti NSV

7 linnast (Tallinn, Tartu, Elva, Pärnu, Valga, Viljandi, Võru) ja

31 rajoonist, seega praegu kõigist besti NSV rajoonidest (rajoone on 37)

Õppetöö kestvus TKI bibliograafia osaonna kaugõppes on 6 aastat.

Õppesained tuleb põhiliselt osundada iseseisva õppimise teel. Kaus võrdsel aastal toimub eesamisessioon. Sessiooni periood on väga lühike, vahel ainult 10 päeva. Sessiooni jooksul tuleb õendada võie õppelasuie ette nähtud arvestused ja eusemid ning kuulata iga päev lida loenguid. Eksami sessiooni ajal on võimalik saada na konsultatsioone.

Süga kujuneb eksamiseaegseks alati väga pingutavaks. Et
 mõne nõutavad arvestused ja eksamid saavutada uuraline
 ära tükid, selleks ei piisa ainult semestri ajal õppimisest,
 vaid tööd tuleb teha pidevalt uugu semestri vältel. Arves-
 tuste ja eksamite uuraline ja õiguseid sovitamist nõu-
 vad juba üliõpilase materiaalsed huvid: kui tema õpin-
 gud uelgavad uuraline, saab ta eksamiseaegse ajaks
 tööstusest palgalist puhkest, vastasel juhul aga üliõpi-
 lasele eksamiseaegsele ajale eest palju ei nausta.

Semestri jooksul üliõpilased on uuhustatud teinud
 luamises õppimises rea uuhustatud. Väitlus tuleb
 I ja II uursesel teha vene keeles 8 uuhustatud. Need on
 harjutused grammatika uuglite uuhustamises. Praegu
 on III uursesel eesti kirjanduses uuhustada bibliograa-
 filine sovitamine ühe tähtsamatest eesti kirjandusest.

Iga uursesel tuleb kirjanduse uuhustada, välja-
 arvatud I uurses.

Õppetöö lõpeb rütmiseaditega, mida on uuhustada:
 marksisu- keelimeelid alused ning rühmituugundus
 ja bibliograafia.

Nii uugu bibliograafia osakonna statsionaaris,
 on uuhustatud uuhustatud nelja aasta jooksul uuhustada
 õppeplaanid: I 1954. a. alates, II - uuhustada ülemine-
 uu -õppeplaan uuhustada praegu uuhustada III õppeplaan alates
 1957. a. (vt. lisa nr. 13) Õppeplaanide uuhustuste
 töök on uuhustatud õppetöö: mõnele semestri on
 uuhustatud liiga palju uuhustada ja arvestusi, mõ-
 nel aga on need väga vähe olnud. Samuti on olnud
 uuhustatud uuhustatud liigset uuhustada.

Bibliograafia osakonna kaugõppe õppeplaan ei ole stati-
sionaari õppeplaanist. Kui võrrelda näiteks üheminutilise
II kursuse õppeplaani, siis kaugõppe III kursuses on mõnes
aines es, mõnes aines aga järel stationaari III kursu-
selt.

Õppejõud on samad nii osakonna stationaaris kui
kaugõppes. Eriainete õppejõududeks on Tarku raamatuk-
ogude töötajad.

Kui TRÜ bibliograafia osakonda vastuvõtt pidevalt
jätkub, siis on vaja paremini korraldada osakonna
õppetööd, eiti erainete osas. Kuivi osakonna vastu-
on suur: II kursusel õpib 37 ja I kursusel 34 inimest.
TRÜ bibliograafia osakonna kaugõppe järel peale stati-
sionaari nähe kuu lõpetamist ainsaks võimaluseks
 Eesti NSV-s osandada kõrgemat haidust raamatukoo-
gunduse alal.

Kida Eesti NSV raamatukogutöötajaid on osanda-
nud kõrgema erihaiduse Moskva ja Leningradi ra-
matukogunduse institutides - nii nende statiionaar-
is kui kaugõppes. Ka praegu õpib seal meie raamatukoo-
gunduse töötajaid ja noori, kes on sinna läinud
õppima peale keskehaiduse osandamist.

*

Kõrgema haidusega, eiti aga kõrgema eriha-
idusega raamatukogutöötajate arv Eesti NSV-s on
vel väga väike. Ildisest raamatukogutöötajate arvust
(1056), on kõrgema erihaidusega töötajaid ainult 11 -
1,04% ja kõrgema haidusega töötajaid teistel erialadel 37
3,5%. - usunn 4,5% kogutöötajate

arvest on kõrgema haidusega.

Kõrgema haiduse saamine rannatruugunduse alal
besti NSV-s ei ole veel välja kujunenud ega stabilisee-
nenud.

Raamatukogunduslik keskharidus

Rahvараamatnugude töötajailt on 1955. a. kvalifikatsiooninõude järgi venelaiden nõutav järjekuiselt:

linna-, oblastiraamatnugude (autonoomsetes oblastites), ringkonna-, rajooni- ja lastiraamatnugude osavajuhatajad peavad olema raamatnugundusline venelaidusega ja vähemalt aastase raamatnugundusline töö staaziga või üldise venelaidusega ja 3-aastase raamatnugundusline töö staaziga või olema läbi teinud aastase raamatnugundus-alase tööppuse ja omama vähemalt aastase töö staazi.

Külaliraamatnugude juhatajailt, linna-, rajooni-, ringkonna-, oblastiraamatnugude (autonoomsetes oblastites) ja lastiraamatnugude raamatnuguhoidjailt on nõutav raamatnugundusline venelaidus või raamatnugundusline tööppus venelaiduse baasil. Sebatõuse tööle võtta inimia üldise venelaidusega, us on sooritunud muuajalise praktikumini või lühiajalised raamatnugundusline ühendused.¹

Kuidas vastavad Eesti NSV rahvараamatnugude töötajad neile kvalifikatsiooninõudeile?

venelaidusega raamatnugutöötajaid on (vt. lisa nr. 3)

¹ NSV Liidu kultuuriministri käsukiri nr. 526. 16 augustist 1955. Lisa: NSV Liidu Kultuuriministeriumi süstemi raamatnugunduse tööle võtmisel raamatnugutöötajailt esitatavad kvalifikatsiooninõuded - Kultuurihoidusalaal töötaja värsarand. Ilu., BRK, 1956, lk. 109.

üldse 567 inimest. Raamatuosgutootajate üldarvust (1056) on see 53,7%. Üldise uskumatussega on 444 töötajat - 42% ning usumatussega töötajaid 123 - 11,6%. Alla uskumatussega on 441 töötajat - 41,8%.

Raamatuosgude tüüpide järgi on (vt. lisad nr. 4, 5, 6, 7)

	linna- raamatuosgudes	rajooni- raamatuosgudes	laste- raamatuosgudes	üld- raamatuosgudes
uskumatussega	92	76	62	337
üldise	70	62	54	258
ei-	22	14	8	79
alla usumatussega	24	36	23	370

Kui raamatuosgud ei ole veel üldaldiselt varustatud uskumatussega kaadriga. Kõikalt suur protsent raamatuosgutootajaid on alla uskumatussega - linnaraamatuosgudes veidi 1/4, rajooni-, laste- ja üldraamatuosgudes üle pooli töötajaid. Eriti halb on olukord maal üldraamatuosgudes. Liggi 52% üldraamatuosgude töötajaid on alla uskumatussega, suurem osa neist on 7- klassilise uskumatussega, osa 8-10- klassilise uskumatussega ning osa isegi algharidusega. Kuid viimase aja on üldraamatuosgude tase kindlalt tõusnud. Kõik töötajad peaksid nõrgema uskumatussega spetsialiste. See asetab üldraamatuosgude töötajale eiti suure ülesandeid ja nõuab nende paremat ettevalmistamist.

1946.-52. a. toimis pidev üldise uskumatussega kaadri vähenemine. Seda tingis rahavaaruste lüüa lüümine, eiti üldraamatuosgude osas, kus raamatuosgude juhatajaks olid kodide õpetajad. 1952. a. algas jälle üldise uskumatussega kaadri pidev

kanv. (vt. lisa nr. 3)

1949. a. -ni poleud Eesti NSV-s ühtagi keskehaideesega töötajat raamatukogunduse alal. Pidev keskehaideesega raamatukogutöötajate arv kaanv algas 1955. a., millel suunati tööle Tallinna Keskraamatukogus kaoli esimese kuu lõpetajad.

Millist teed mööda on keskraamatukogundusline keskehaideese raamine Eesti?

Kodanlineus Eesti esimes rühavõtte ajamijanduses ja mitmesugustel nõupidamistel raamatukogundusline keskehaideese tähtsusest ning selle õpitamise, sisseadmise vajadusest, misid tegelikult sel alal viidagi ära ei tehtud. Keskehaideese ja lühiajaliste kursuste põhjal anti II järge raamatukogutöötaja uutse.

Ka 1940.-41. a. lühikesel perioodil ei suudetud ära teha kuigi palju raamatukogundusline uasdi ettevalmistamises. See periood oli põhiliselt suurt ümberkorralduste aeg. Raamatukogude tööd arutleti ning seda suunati üldise poliitikaideestöö raames, selle eesmärgis oli kodanline igandite vastamine inimeste teadusest ning uue, sotsialistliku teaduse kaanvatamine.

Poliitikaideestöö uasdi te sistemaatilises ettevalmistamises avati kudas Põhja-Eesti Poliitikaideestöö kod. Fauliliselt algas kooli töö 23. jaan. 1941. a. Veebruaril lõpul oli koolis 35 mees- ja 17 naisõpilast. Kooli õpilaste arvus oli arvestatud esialgu 60 õpilast.

1941. a. II poolal oli ette nähtud veel uashe poliitikaideestöö kooli elluviitsemine (uus uashe

Lõuna-Eestis) ¹

Põhja-Eesti Poliitkaidustöö kooli meenus ette Eesti NSV la-
 iduse Rahvausuimisaadi Poliitkaiduse Osakond. Kooli
 ülesandeks oli ettevalmistada rahvamajade juhatajaid,
 klubide ja ringide tegurajute ja teisi poliitkaidustöö
 organisatsioonide, eriti mas jaos ja maalelanimest, kes
 olidid seotud tihedasti maaleluga ning teinudsid
 seda põhjaline. Kooli õpilased pännesidui peaa-
 gu eranditult töötavate talupidajate ja tööliste
 seas, kesjuures iluusal oli maapõhitoluga õpilas-
 tel. Kooli võeti vastu õpilasi kõnidest maalelannadest
 kindlaarvumääratud proportsioonide alusel. ²

Erilgu oli õppaja uskovus ette nähtud 6 kuud.
 Lavas oli muuta kool hiljem 3-aastasus. Sauneti oli ut-
 vas kosta õpilastelt nõutava elhaiduse tarret. Kooli
 avamisel nõuti vastuvõetavate õpilastelt vaid 4-ulas-
 silist algkaidust. Sel ajal oli emandguis lahendada
 smajone püüdes vajaline ettevalmistusega polit-
 kaidustöö korrajatist, et kultuuriline ja kaidustlik
 iselguus Eesti NSV's saas arenda hoogsalt, nagu
 see on vajalik nõuogude uorale.

Kooli õppetöö jagunes korutilistus ja prautilis-
 tus aineteks. Neude seas anti na traduivi saam-
 kusegunduse alal.

Korutilistest ainetest olid õppuavas:
 maresimii- leuimii alused;

¹ 6NSV Kaiduse Rahvausuimasi ^{asutaja} Riiklane & NSV RKW 9. okt.
 1940. a. määruse poliitkaidustöö uoraldamise uolita täit-
 misest. - Eesti NSV Riikline Keskabiivi metejalid.
 R-1, 1, 593, lk. 2.

² Avalause poliitkaidustöö uolid. - "sir ja Narana",
 1940. 21. det.

etvalmistamises. Puhapäevade organiseeriti ühiseid jalutuskäike, kultuurloominguid, viisnurgahommikuid, esraadiolõtkuid, kesuava pidid kaitma usoli õpilane ise. Kava eluviimise ja esimeisti seletas ann-
dati hiljem viitinat ja eeserübitinat.

Kooli juures töötasid mitmesugused õpingid:
võhameelne, raamatukogunduse, poliitvaides
töö, uigandusloog ning atimisi õping.

Õppetöö üldiselt uelgus edunalt. Sellest annab
tunnistust artikulel ajalehes "Siip ja Kasari", 1940.a.
8. vebr. - "Põhja-Eesti poliitvaidestöö kooli töös."

Õppetöö annab sellesuunalise õppetöö uelgusele
vastata hästi. Õpiasid iluudavad suut keegi ja
andumest töösse. See sisaldas vundumest, et tule-
vased uaa poliitvaidestöölised, selle töö juhid võ-
tavad oma ülesandeid täie tõidese ja vastutustun-
dega."

Kaanud suur isamaasõda uakustas Põhja-Eesti
Poliitvaidestöö kooli tiguise ning taustas elle
uutsumast uavas olud teisi samalaadseid kooli.

Kuni 1952 a. - ni puudus Eesti NSV-s võimalus
omandada raamatukogundusline uesuhari-
dust, uuegi see uesimees oli pidevalt püüvanor-
ras. Kordewalt rõhutati, et Eesti NSV-s tuleb
avada tehimeeni kiüpi uesüppesetus, ues
oleks võimaliu õpida raamatukogundest.

1 Muljeid Põhja-Eesti Poliitvaidestöö kooli avamiselt. -
"Raamatukogundus Kultuur", 1941, nr. 2, lk. 127-130.

Põhja-Eesti Poliitvaidestöö kooli töös. - "Siip ja Kasari",
1940, 8. vebr.

Kõrvaldaval ajal valmistab uuehaidusega raamatukoostöötajaid Eesti NSV-s ette Tallinna Kultuurhaigusala Kooli raamatukoostöökursuse osakond. Kool on uue rahvaraamatusega depeandusega kaadiga varustajaks. Kooli avamise uueks eesmärgiks vajadus kvalifitseeritud raamatukoostöötajate ja teiste kultuuriala töötajate järgi. Eriti suur on see vajadus, ja püüab see praegu veel, vabariigi rajonide raamatukoostöökursuses, kultuurimajas ja rahvamajas.

Tallinna Kultuurhaigusala Kool avati 1952. a.

Koolis on uus osakond: uuehaide ja raamatukoostöökursuse osakond, mille lõpetajad osavõttavad vastavalt uuehaide töö organisatoori ja metoodilise ning raamatukoostöökursuse ja kvalifikatsioon. 1952.-1955. a. võeti vastu 7. klassi lõpetajaid. Õppeaja pikkus oli 3 aastat. Kõrvaldaval kevadel lõpetas viimane lühikese kestuse uuehaide klass. Lühidelt näitas, et 7-klassilise uuehaide on uuehaide töötajate liiga vähe. Pealegi olid uuehaide lõpetajad enamasti väga noored ja alles eluvõõrad, uuehaide pidid asuma oma vastutustundele töökohtadele rajonides. Kolm aastat on liiga lühike aeg, et osavõtta üldine uuehaide (uuehaide on selleks viis aastat) ja uuehaide. Noored spetsialistid seisid tööle asudes sageli suurte raskuste ees.

Kooli õppetöö peendustest kirjutas 1955. a. 8. juulil ajalehes "Sõja ja Rahu" M. Kinnus. Artikkel ilmus Tallinna Kultuurhaigusala Kooli esimese lühikese lõpetamise peetur. ("Esimene lühikese")

su. Kinnus märgib, et uue- ja üldhaide osavõttamine uuehaide aastaga on õpilastele väga

kevadel juba töökohtadele. Lõpetajate kõõga ollause 19. hül. Väga hästi töötas uus lõpetaja Pärnu linnas lastematusogus laenuvajana, teine Tõva lasterasvatuks kogu juhatajana ju.

Xeni on Tallinna Kultuurhaigedusala kooli lõpetanud 5 lende - raamatunugunduse alal kuuu 197 inimest. Klubisauusuna on xeni lõpetanud 131 inimest.

Raamatunugunduse osauusna:

I	vastuvõtt	7	klassi	baasil	-	44	lõpetajat
II	"	"	"	"	-	45	"
III	"	"	"	"	-	35	"
I	vastuvõtt	uus	klassi	baasil	-	34	"
II	"	"	"	"	-	39	"

Kiitusega on usoli lõpetanud 25 inimest raamatunugunduse alal.

Edasi õpima on suunatud usoli raamatunugunduse osauusna lõpetajast 7 inimest, neist 2 on välja langenud.

Põhiliselt suunatakse usoli lõpetajad tööle maale, rajoonidesse. Raamatunugunduse osauusna lõpetajad lähevad maal viitaraamatunugunduse juhatajateks.

Õpetajaid on usolis praegu 42 põhikooliga ja 6 töötas uduuuduse alusel. Igati piiratud on da töötama põhikooliga õpetajate. Raamatunugunduse osauusna uiaineti õpetajad on uõie uõigema haigedusega.

Õppetöö koolis toimub teretibiliste loeng-tundide,

praktiliste harjutuste, õppepraktika ja tootmispraktika vaudu. Peaõhu suunatakse praktiliste osuste, vile-
miste ja harjumuste omandamiseks. Õpilaste arenda-
tuse iseseisvust, initsiatiivi ja algatusvõimet. Neilt nõu-
tuse suurt täpsust ja hoolimist. Praktiliste osuste
ja vilemiste omandamine langeb suure osas tootmis-
praktika ja õppepraktika ajale, sest uueli meenid on
väga vitrad, mis taustab seal praktiliste tööde lä-
biviimist. Sestõttu on inuagi praktiliste tööde osas
uuelis peendujäine.

Õppetöö teinudides varem toimus usagu üldhoidur-
line uuelis: seletati uuel õppesine osa, iga tund uuel
siti õpilasi ja kiinuti, toimeidid uuelrolltööd. Niid
aga on hantatud üle uueuua seminariidele: võetane
teatud teinuliu aine osa läbi ja siis uuelrollitane
selle omandamist. Sellise õppetöö vami puhul on us-
uus selles, et ei ole vastavast lisauinjandud üle või
teise tuma läbitöötamisuus. Ei ole uueuodilist usauuq-
tuusguuduse usbineti fondi ning ei ole eriaineti uelass-
piduvalt teinud õpilased uueluaid ülesanduid. Õpi-
laste edasijõudmise arvestust peitane õpinguasama-
tutes.

Esasamid teinuvad usaus uonda aastar- iga
semestri järel. Semestriuasamid on palje vähem uuel
õpitavaid aineid. Ainetes, uelles esasamid ei ole, uuel-
tane kiine õpinguasamatusse semestri õppetöö põb-
jel. Semestriuasamidele järgub tootmispraktika. Üü-
nane tootmispraktika toimub uuel uigi esasamid.
Õppepraktika toimub usagu õppetöö ajal. Selles on ette

Riigieksamid

8/VI - 30/VI

1. NLP ajaerke
2. Raamatukoogundus
3. Bibliograafia

*

Puld-raamatukoogundusliku eikainid on 3:
raamatukoogundus;
raamatukoogu fondide ja kataloogide organiseerimine;
bibliograafia (kõrreia, ilma ajakolise osata)
Kõrre xll õpitatause veel raamatukoogundõtatajale
võga vajalikuks praaktilisi emeri ja teadmisid:
plaanituri ja demoratiivtööd;
kõneemeltuur;
raamatukoogundus (vartavas töökojas)
Kõna usoli lõpitatajad põhiliselt suunotatuse töö
le maale, õpitatause usolis veel ei aineua sotsialist-
line põlleuajanduse aluseid.

Suurt kõnlepanu on usolis pööratud näitlikuks
agitatatsioonile, mis on kooli järjel. Kõnle mitu seinak-
leht, sabinileht, piduvalt ilmuvad nitmesõgused pla-
natid, täiendatuse püsivaid plauatid neti väljapa-
nemtega. Näitliku agitatatsioonid osas jäid esimesti uer-
susti õpilasesel vaedlapse osas.

Tallinna Kultuurharidusala kooli raamatukoogu-
duse osakonna juures on olmas raamatukoogundus
kabinet. Kabinet moodustati 1957. a. märtsis. Kabineti
üksandus on õppetöö metoodiline juhtimine ja õpilaste
praaktiliste tööde juhendamise ja läbiviimise. Praeguar

kabineti fondis umbes 400 uõidet, on mitmesuguseid õpilaste poolt unjundatud uõitline agitatsioon materjali, peamiselt kaidetud ja unjundatud õppe- ja tootmispraktikate pãevimeid, kartoteeme, uatoloogid jne. Praktikase toona tevad raamatukoogunduse kabinetis jaous minevad materjalid uõie õpilastele ise, omades tãõusgenusi- ja ouusi.

Õppepraktika (vt. lisa nr. 14) toimub pidevalt uogu õppetoõ uõigus. I semestril on õppepraktikat 1 tund nãdalas, uõigil kistel uursest 1 pãev nãdalas à 5 tundi. Õppepraktika jaousel piitakse õpilastele lasta teha raamatukoogus lãbi uõie raamatukoogutoõ protsessid. Õppepraktika toimub tãtud uutsentri liste ringidena. Praktika piitab uõie uõidi jãrgi teuretilist õpingutest, et õpilastele oleksid tãõus olemas teuretilised teadused. Uõiel siiski tuleb ette kaasta. Igal õppepraktika uorral autakse õpilastele 1-2 uõie ua 3 uõisannet, olevalt uõisande uõie uõisest. Õppepraktika uõie lãbi Tallinna raamatukoogude. Õppepraktika baasid on enam- uõhem uõidlad: uõie uõitakse paremad raamatukoogud, uõie uõie uõimalis praktika juhendajaks saada pedagoogilise tãlendiga inimesi. Igal praktika baasis uõiel praktikas 3-4 õpilast. Baas- raamatukoogus on raamatukoogutoõtajale hulgas uõie õppepraktika juhendaja, uõie selle uõie tãõitakse. Iga uõie praktikas uõie uõie uõie, juhendab uõie ja uõie uõie uõie uõie tãõitust. Õppepraktikal uõie uõie õpilastele uõie igas raamatukoogus uõie uõie õpetajaid, uõie

juhendab õppepraktiist, kontrollib ülesannete täitumist õpilaste poolt ning hindab tehtud tööd. Peale selle on veel üks õpetaja õppejuhina õppepraktika üldine juhendaja: ta lihib uueks praktikaks baasidiga õppepraktika läbiviimise suhtes mis, määrab aja ja annab üldised juhendid, Iga semestri algul usutakse uueks juhendajad õppepraktika baas-vaadatusedest ja püüakse uue õppepraktika läbiviimise üle. Saameb toimub iga semestri algul õpilaste uueks, mis annakse üldised juhendid õppepraktikaks. Praktika päev reeglina pidevus järele 4 nädalat. Õppepraktika lõpul iga semestril toimub õppepraktika uueks, mille uueks määratakse praktikast nii õpilased is kui praktikas juhendajad-õpetajad. Tuleks isle püüda, teha üldistusi (õpetajatel teha õppepraktika välgusana kontrolluueks del uueks õpilaste töö uueks). Aja uueks lõputamisel uueks õpilaste õppepraktika lõpul olid sellisel uueks uueks uueks ja juhendajatel praktikas baasidest.

Kogu õppepraktika uueks uueks püüda õpilastel jätku, milleks teha üldistusi ja uueks ja detailseid uueks. Selle eesmärgis on harjutada õpilaste rasmatuueks uueks uueks.

Töötamispraktika (vt. lisa nr. 15) toimub viimase õppeaastani järgi peale II semestri eesannid 1. juunist 30. juunini - 4 nädalat ja IV semestri lõpul enne riigieksamid 7. veebruarist 4. aprillini - 8 nädalat. Eriühe töötamispraktika (4. semestril) toimub:

rajooni rasmatuueks 4 nädalat vahel osa sellest uueks uueks uueks.

Tööharjutused (4. semestril) toimub:

rajooniraamatukogu - 2 nädalat;

lasteraamatukogu - 2 nädalat;

külakraamatukogu - 4 nädalat.

Tööharjutused on õppeprotsessi üks põhiline raamatukogutöötajate ettevalmistamise vahendiks. Selle harjutused baas suunatakse talle tavaliselt 2-3, vahel ka 3-4 õpikust. Praegu ei ole harjutused baasid veel üldiselt kujunenud, kuid on olemas need need need peamiselt igas harjutused baasis on üks töötaja harjutused juhendajaks. Harjutused ajal usuli õpetajad viivad harjutused baasid ja usulised õpikute tööd vähemalt 2 korda, ühe võimalik, siis 3 korda. Baas-raamatukogu juhendaja ülesannetuse ning usuli õpetajate usuliseid märkmeid põhjal üldine harjutused juhendaja-õpetaja paari harjutused lõpus õpilaste harjutused üldiselt.

Harjutused programmis pööratakse suurt tähepanu suulisele massiivsele. Iga õpilane peab osama vähemalt bibliograafilist ülesandit taha. Saadud tuleb tal uurida näimesi soovitusmateriaali.

Õpilastelt nõutakse tööharjutused viibides ajal ka ümbritseva tundmaõppimist, osavõtte ümbritseva eluümbritsest. Tuleb võtta formides, vertikaalselt kolhooside osimise ja agrarismidega, suhelda külakolhoosidega (suulised massiivsed, raamatute koostamine) - eelkõige ühelt see harjutused võtta külakraamatukogu.

Tööharjutused algab ja lõpus usulise.

Konverentsil antakse õpilastele metoodilisi juhendeid praktikas. Toimub uus konsultatsiooni: põlvkondade ja ühiskondlikele probleemidele. Lõppkonverentsil tehakse koostööd praktikast. Konverentside materjalid protokollitakse.

Töötamispraktikas ajel peavad õpilased päevine. Neis tuleb väga täpselt ja detailselt kirjeldada praktika-koostöö raamatukoostööd ja mis tehti töid. Pärast kuuenda ära järele, seenuid, tööd kirjeldused ja töö analüüs. Massiivse läbiviimise järgi kirjeldatakse isiklike muljeid sellest.

Praktikas on ette nähtud kindlad nõuded tööde suhtes, mida tuleb läbi viia. Kuid tihti õpilased ületavad nõuded näitajad, avaldavad initsiatiivi ja omaalgatus. Nii noortel õpilastel-praktikanudidel kirjanduse raamatukoostöö propageerimine. On osa võetud kirjanduslikust koostööst. On osaletud ettevalmistus-vestlusi, meediajuttude vestlusi. Samuti on omaalgatuse korras korraldatud koostööd koostööga, et propageerida raamatukoostööde õppimist.

1958. a. kevadel kooli õpetajad asusid abistama kooli endisi õpilasi, millel on kasu töös. On näidud koostööd abistamas Paldiskis ja Lõunas. Tähtselt on see Eesti NSV Riikliku Raamatukoostöö metoodilise kabinetis ilmsanne.

Suurt rõhku pannakse Tallinna Kultuuriteadusliku Koolis uusilisele iseloomule. Igal aastal toimuvad vastavad olümpiaadid. Organiseeritakse

isikuperioodid, mitmesugusid temaatilisi õbeid. Tõ-
tab üha ünge.

Et võimaldada oma kvalifikatsioonile tõsta ra-
matuugude töötajail, kellel puudub eiharides, avati
Tallinna Kultuurharidusala Kooli juures 1955. a. uue-
õpe. Kaugõpe töötab seitse klassi baasil. Õppeaeg
on 4 aastat. Praegu on uue õppeaeg 3 uuresest
uue 61 inimesega. Kaugõpe on seni lõpetanud üs-
uureses - Eesti NSV Riikliku Raamatukoogu 3-aastase
raamatukoogunduse uuresse lõpetajad tegid eesand
Tallinna Kultuurharidusala Kooli juures. Kavas on
edaspidi ka uue õppeaeg enam mitte vastu võtta
alla uueharidusega raamatukoogutöötajaid - vüa ka
kaugõpe uueuue baasil.

Tõttud uueuue Tallinna Kultuurharidus-
ala Kooli tegurist 5 aasta juures tegi 1957. a. ok-
toobris toimunud kooli lõpetamiste uueuue.¹ Kõ-
uueuue võtsid osa uue uueuue, Kultuuriminis-
teeriumi uueuue, uueuueuueuue töötajad
ja uue õpetajad.

Tallinna Kultuurharidusala Kool on andnud
uue uueuue paljusid uueuue uueuueuue,
uue uue uue on veel palju puudusi, mida
on uueuue arutatud Eesti NSV Kultuuriministe-
riumis uueuue. Põhiliselt on arutatud just uue-
uue uueuue uueuue uueuue uueuue.
Kooli raamatukoogunduse alal lõpetanud

¹ H. Kadau. Nüü aastat Tallinna Kultuurharidusala
Kooli. - "Sirp ja Vasar", 1957, 20. deto.

töötavad enamuses üiu oma vialal (üliõpiliselt on praeguseni ~ 15000 lõpetanud raamatukunduse alal, oma vialal aga töötab nist ainult ~ 2800), klubitöö oskonna lõpetanuid aga väga paljud ei tööta omaandatud vialal.

Kooli lõpetanuid noorte spetsialistide töö tulemused näitavad, et raamatukunduse oskonna lõpetanuid töötavad põhiliselt rahuldavalt; seetõttu kehtib oskonna klubitöö oskonna lõpetanuid ei tule oma ülesannetega toime.¹ Selle põhjuse juured viivad õppetöö organiseerimise nõrku, peendujäänudle õppeprogrammidest ning teooria ja praktika vahelise seosele õppetöös üldiselt, tõsisele linnadele vastavustööle. Süga lebedam oleks kooli uute õpilaste vastuvõtmisel. See tasub muutust hiljem vakeralt näha. Kooli direktor on õppesektsiooni rahuldavalt juhtinud. Kooli töö parandamiseks tekkis etpanemiste konkretilise realiseerimiseks valiti komisjon.

Nõudumud suvel juba tõstatati ühiselt, kas mitte üldse linnadele Tallinna Kultuurhaiglasala kooli klubitöö oskonnad ja uueks kool ainult raamatukunduse-alaselt õppesektsioon, klubitöö oskonnad aga liita Muusikaoskonnale juurde. See mõte aga pooltside eiti ei leidnud. Nõuvasse NSV Liidu Kultuuriministeriumi on esitatud nõudumud uueks Tallinna Kultuurhaiglasala kooli klubitöö oskonnad 2 1/2 - astaselt (õppetöö keskus

¹ Kultuuriministeriumi kolleegiumil. - "Sip ja Vasar", 1958, 7. märts.

5 semestrit). Kavas on loobuda sama ka raamatukogun-
duse osavõuna suhtes. See võimeldaks kultuurialatöö-
tajate paremat elluolustamist.

Ka näesoleval aastal 7.-9. maini Tallinnas toimunud Eesti NSV Kultuurhoidesala töötajate I kongressil käsitleti Tallinna Kultuurhoidesala töö-
tööd.¹ Eesti NSV Kultuuriminister suu. Ausberg oma
etteandes märkis, et mida Tallinna Kultuurhoides-
ala töö lõpetanud spetsialiste ei ole oma ülesan-
netega koine - raamatukogunduse uue ka uuebi-
töö alal. See on seletatav peamiselt asjaoluga, et uue-
li raamatukogunduse uuebiite õpetajad ei tunneta
või ise vähe uuebiite õpetajate spetsiifimab. Kooli
uuebitöö osavõuna suhtes asuti seisundile, et tuleks
seuise Kultuurhoidesala tööle koostööd luua alalistel
seminaridel nende Kultuurhoidesala spetsialistide täiend-
damises, kes muust prautilises töös on nõidunud
nõuetult võimestatuna.

Kabariigi usuvõimeliorganisatsioon näeb vastu-
otsest lähema kahe aasta jooksul suunata uue-
biitehoidetööle vähemalt 300 uuebiiteõpetajat.
Nendele osotele olus vaja korraldada 2-3-kuised
kursused, et nad võimelid tööle minna uuebiite-
hoidesega spetsialistidena.

Raamatukogunduseline uuebiitehoidese saq-
mine Eesti on seni olnud väga puuduline ja
hinnuline. Ka näesoleval ajal ei seisa see veel ka-

¹ Erimeselt Kultuurhoidesala töötajate kongressilt -
"Sirp ja Vasar", 1958, 16. mai.

jalimel tasemel. Nute otsuste elluviimise sel alal aitab
olevada parandada. Nis valvamisametused,
eiti valvamisametused vajavad väga kvalifit-
seeritud valvamisametustajaid.

Kvalifikatsiooni tõstmine

Mis elu muutub iga päevaga üha uuenuvaks ja
komplitseitumaks, üha tuleb sellise uuendusi, avas-
tusi ja mitmesuguseid ühiskondliku-politilise elu,
teaduse ja kultuuri saavutusi. Üha kasvab nõu-
kogude inimeste vajadus ja tung teadmiste järgi.
Seetõttu kasvab pidevalt nõue saavutada järgi.
Nõueteade saavutamiseks, et igati vabandada
suguste sisse saavutamise ja mitmesuguste teadmiste
järgi, ei tohi jääda paigale kannuuna, vaid omak-
sõnd teadmiste ja oskuste juurde, vaid peab pide-
valt tõstma oma erialast kvalifikatsiooni ning täien-
dama oma üldhaldusliku teadmisi.

Eesti NSV tingimustes on saavutamise töötä-
jate kvalifikatsiooni tõstmine eriti vajalik veel se-
etõttu, et meil on enamuses töötajaid saavutamise-
des üldhaldusega. Saavutamise üldhaldusega ei-
haldusega rahvasaavutamise töötajate protsent
on väike. Üldisest rahvasaavutamise töötajate
arvest (1056) on eihaldusega kokku vaid 134
töötajat (11 kõrgema eihaldusega ja 123 kes-
eihaldusega) (vt. lisa nr. 3) - s.o. 12,7%. See-
juures on veel väga suur alla keskihaldusega
saavutamise töötajate arv - 441 inimest (364 neist

kuharasamatnuogudes ja 77 teistes rasamatnuogudes) - 41,8%.

Rasamatnuogutöötajate uualifinatsioonitöstmise keelik korraldada nii, et see loaus uõie eeldused sel- leus, et rasamatnuogutöötajad saausiel uõige ideelis- poliitilise ja aialase etteuulmistuse uindlati õppeplaa- nide, -programmide ja õppematerjalide alusel. Ar- uult siis, uui uõie rasamatnuogutöötajad ou uasa töemuatud teoretiliste teadmiste täikudsaamisele ja prautiliste usgemuste ualutamisele, uõiad rasama- tnuogud iusa enam saunuda töuseked ja uõie meie rasamatnuogude töötajad saada täisuuuõitustli- uensideoloogilise uinde töötajaks.¹

1940. a. loodi Eesti NSV Kaikuduse Rahuaunomissa- riuaadi juures Poliitikaikudustöö Osauoud, millele alleuud ka rahuaarasamatnuogud. Osauoud teostas ka poliit- kaikudustöö uuaadi, saaluelgas ka rasamatnuogu- töötajate etteuulmistemist ja nende uualifinatsioonitöstmist. Peale sõda loodi Eesti NSV Kultuurimiminit- kerimmi Kultuurkaikuduslike Asuuliste Komitsee, mil- lele alleuud rahuaarasamatnuogud. Praegu ou sel- leus Kultuurkaikuduslike Asuuliste Ualitsuse Raama- tnuogude ja Muuseumide Osauoud. Tihedas uolbau- tis Eesti NSV Riimilise Raamatnuogu metoodilise uabi- netiga juhib osauoud rasamatnuogutöötajate uua- lifinatsioonitöstmist Eesti NSV-s. Kõlitasel juhi- uad seda prautiliselt uohaline TSN uultuuriosa-

¹ H. Johani ja A. Mo. Eesti NSV rasamatnuogude orgauisatsio- ou ja illesauud. - Nõuogude Eesti rasamatnuogundes. Kõgikõs rasamatnuogundelise ja bibliograafia alal. I. Jõu.-Tit., ERK, 1950, uu. 27.

uuskad, tegelikult aga linnade uuskasvatamisega ja rajooniasumatamisega rajonides. Raamatukogude ja muuseumide osandud tõstab rahvasamatamisega kontrolli ja riikliku juhtimist. Keskse metoodilise juhendajaks on Eesti NSV Riikliku Raamatukogu metoodiline kabinet . Metoodiline kabinet koostab ja saadab raamatukogudele välja istutamisajanduses mitmesuguseid metoodilisi viisi ja nõuanded töös, kogub andmeid raamatukogude töö kohta ja üldistab esindlikku töökoostust. Kõige tähtsam tunnus on rajooniasumatamisega toimivalt rajooniseminaaride läbiviimine alates 1951. a. sügisest. Kabinet töötab välja rajooniseminaaride plaane ja programme, koostab ja saadab rajooniasumatamisega materjale nende seminaaride läbiviimiseks, saadab uhtadele lektorid Eesti NSV Riiklikust Raamatukogust kvalifitseeritud töötajate näol. Metoodilise kabineti ja üldise Riikliku Raamatukogu töötajad on olnud ka mitmesuguste raamatukogude uuskasvatamisega lektorid. Riiklikus Raamatukogus on koostanud mitmesuguseid soovitusnimeslikke ja uuskasvatamisega abius raamatukogutöötajate ja lugejate. (vt. lisa nr. 16) Metoodiline kabinet annab pidevalt raamatukogudele konsultatsioone. Kabineti töötajad uhtadele rahvasamatamisega tööd kontrollimas ning nende töötajate instrueerimas, kuid see ei ole igand toimunud süstemaatiliselt ja plaanipäraselt. Rahvasamatamisega jaos on välja töötatud uuskasvatamisega ja arvestusvormid.

ning noostatud tööjuhendid. 1954.-55. a. andis Riikliku Raamatukoogu välja büllëtidani "Kües rahvaraamatkoogudele". Büllëtidani ülesanne oli levitada raamatukoogude töökogumisi elanikkonna teenedamisel ja lugemise juhtimisel ning avaldada ka muid materjale, mis on väärtus raamatukoogude arendamisel. Kius büllëtidani ilmutamine vabuses, ei ole täpselt selge. Büllëtidani ohus väga vajalik töökogumiste vahetamine.

Metoodilise kabinetitöö on seni veel palju puudusi. I kultuurhooldusala töötajate kongressil Tallinnas (7.-9. mail 1958. a.) esines Riikliku Raamatukoogu metoodilise kabinetitöökajaja su. Saar etteandega "Rahvaraamatkoogude metoodilisest abistamisest". Su. Saar ühendas raamatukoogutöötajate kvalifikatsioonitõstmise ja seminaride korraldamise küsimusi ning juhtis tähelepanu vigadele, mis on tekkinud voodi alal. Ennereetlikult soovis märkida rõõmuga, et Riikliku Raamatukoogu on vähe aega aidanud loodusteadeslikke ühikuid propageerimisele. On püüdnud ainult ühe metoodilise viisiga. Kongressil tõsteti üles küsimus metoodilise kabinetitöö parandamisest, selle seereuast kaasabist abistamine propageerimisele ja metoodiliste viiside osatulekul.

Vastleusime nüüd lähemalt, mida on Eesti NSV-s

¹ Enimusest kultuurhooldusala töötajate kongressilt. - "Sõja ja Vasa", 1958, 16. mai.

tehtud raamatukoostajate kvalifikatsioonitõstmiseks. Selleks tuleb valdada inimesed, mis on kaimunud ja toimuvad ilusabariigiliselt, rajoonide vahel ning erinevates rajoonides ja linnades, ja inimesed, mida on läbi viinud ja viivad läbi erinevad raamatukoostajate oma töötajate ning erinevad raamatukoostajate vahel kiste raamatukoostajate töötajate. Mitmesuguseid inimesi raamatukoostajate kvalifikatsioonitõstmiseks on saadeldud järgmises järjekorras:

- 1) kursused;
- 2) seminarid;
- 3) tööõppus, praktikum;
- 4) näpudamine, koolitamine, kongressid;
- 5) õppesuunistused;
- 6) edasiõppimine mitmesugustes õppesüsteemides.

Kvalifikatsioonitõstmiseks on vaja poliitõppuse uelise raamatukoostajate.

Samuti tuleb märkida, et raamatukoostajate kvalifikatsioonitõstmise uelise saadud andmed on väga lühikesed, eriti 1940.-41.a. ja 1945.-53.a. uelise.

1. kursused.

Alates raamatukoostajate võime taastamise 1940.a. on Eesti NSV-s organiseeritud väga mitmesuguseid uelise raamatukoostajate kvalifikatsioonitõstmiseks. Kursuse uelise on olnud väga

einer : 2 nädalat 2-3 aastani. Nõrvelles uodaulime perioodiga on raamatusegunduskiue uerseste uestmus keski NSD-s üldiselt kunduvalt suurem. Kodaulimul ajal raamatusegutootajatele läbi viidud uersesed olid enamusasti väga lühiajalised. Sel ajal oli uersesitel suurem osatähtsus uue raamatusegundusidja uutse omandumise võimalusel. Nõuogude võim tühistas uue uodaulime aja uetutruuistised raamatusegunduse alal.

1940.-41. a. uerisid uue raamatusegude ette hoopis uued ja uerisest uinevad ülesanded. Toimues raamatusegude võrgu ümberuvaldamine ja ühendamine ühtseks riinliueus võrgues. Kõue raamatusegude uueltusid rahvale avatus. Ka raamatusegude uader uvaldabi ümber. Keski raamatusegutootajad asusid ette uueudama uue uue nõuoguline kõueuotodeid ja tööuame (uäitues teatueu) Nunde omandumine ja uasutamine nõudis suurt tööd. Eilise tähtsusega oli uaruuisuileuuisuie aluste kunduuaõppimine. Sel perioodil raamatusegude tegues oli lalutauatilt seotud üldise poliituaideuueuuga. Olid ette uähtud uersesed raamatusegutootajate etteualueuistamisues (uäitues 1941. a. ü uersandil rahuaa- uamatusegude juhatajatele 3 uersesest) üle uabauiigi kessegu uõigis uauuudades oli ette uähtud uersesed rahuaa- uamatusegude juhatajatele.¹

¹ Kuusbiliste, iseteguesu ja poliituaideuueuue uadrite etteualueuistamine. - "Sirp ja Vasar", 1941, 5. apr.

Kas need toimeid, selle kohta ei ole suuremused andmeid
saada. Raamatukogunduse ühisülesandeks käsitleti mitmesu-
gustel poliitvaidlustööliste ühisele ja näepidamistele.
Nii korraldati juhtivate naadrite ettevalmistamises
poliitvaidlustöö alal 1940. a. oktoobris Tallinnas 8-päeva-
sed poliitvaidlustöö ühised. Neil ühiselele said
ettevalmistuse 104 inimest. Naamatale poliitvaidlus-
töö inspektoritele korraldati 1941. a. veebruaris 10-päe-
vane täienduskursus Leningradis töökogumestiku suu-
damises: Leningradi Oblasbi Rahvavaiaduse Osakon-
na töötajate rahvamajade ja rahvavaiaduse alal,
Leningradi Naava rajooni K. Zuki nimelise Kultuuripale-
tööl, Seltõusv-Štedini nimelises Riiklikus Raamatuk-
ogust, Leningradi muuseumidest jne.

Korralditi inspektorite ühisele tegevuse töö-
koostajate ja auti välja usguttes „Poliitvaidlustöö ü-
hised“ ning ajakirja „Nõukogude Kultuur“¹

25.-27. nov. 1940. a. korraldati Nõues maamud-
line poliitvaidlustöö naadrite ühised. Nende
ühisülesandeks käsitleti na raamatukogude ja
lugemisaudade tööl.²

Raamatukogud naal asusid sageli rahva-
majade juures. Selõttu di nende tegevus lahutamata-
tult seotud rahvamajade tööga. Ja rahvamajade
juhtajatele korraldatud ühiselele käsitleti alati
na raamatukogunduse ühisülesandeks. Nii näib

¹ NSV Vaiduse Rahvavaiaduse ametiõnne S NSV Riik-
9. okt. 1940. a. naadise poliitvaidlustöö korraldamise
uslita täitmisest. Märts 1941. a. - Eesti NSV Riiklik
Kultuurilise materjalid. R-1, 593, lu. 1-2.

² Poliitvaidlustöö ühised Nõunmaal. - „Kõnnumist“,
1940. 22. nov.

Järvamaal 1.-4. veebruarini toimunud rahvamaajade juhatajate kursustel käsitleti ka selliseid uusi uusi nagu raamatukoogude tööplaan, ajalehtede ja ajakirjade hoidmine lugemislaudades ja ajalehtedest värsjalõigete tegemine, põllumajanduse propaganda jne. ¹

Sõda vabustas edumalt alanud raamatukoogude arengut alustel arenemise eest NSV-s.

Teise sõda algas uude raamatukoogude taastamine. Suurt tähelepanu pöörati raamatukoogutöötajate kvalifikatsioonitõstmisele. Korraldati mitmeid seeguseid kursusi ja seminare. Kärsid andmeid nende kohta kuni 1953. a. -ni on vähe.

1949. a. juulis-augustis korraldati 2-uueline kursus üldraamatukoogude juhatajatele, kus 400 loeng- tunni ulatuses käsitleti üldmaandliku poliitilise ja üldhaldusliku temaatika ning raamatukoogudele suunatud teemasid. ²

Tallinnas, Tartus ja Pärnus toimusid 1952. a. 150 tunni ulatuses 3-uuelised raamatukoogutöötajate kursused.

1953. a. alates on uudejärele saadud piisavalt. (Eesti NSV Kultuuriministri kuni Arhiivist). Seepärast on otstarbekas saada korraldada kursusi teatud ristkonnas. Siin kohal on seda tehtud uudejärele järgi ning nende piires raamatukoogutöötajate järgi (siin täpsemalt raamatukoogudest (rajooni-, linna- jt.) 2-üldalased kursused:

1 Poliitilisele suunale loengud ja kursused Järvamaal. - "Kommunist", 1941, 26. jaan.

2 K. Johani ja A. Luo. Eesti NSV raamatukoogude organisatsioon ja arengud. - Eesti NSV raamatukoogudele. Kogutekst raamatukoogudele ja bibliograafia alal. J. Ilu. Tartu. 1953. lk. 27.

Neid on seni läbi viidud vaid ühel korral - 1953.a. detsembris vene valvurest rasmatuuskoostajatele.

1-uuulised kursused

linnaasaamatusekoostajatele:

1953.a. juulis rajooni-, linna- ja lasteasaamatusekoostajatele:

1953.a. oktoobris; töötas eraldi lasteasaamatusekoostajate grupp; kursusest osavõtjaid oli 22.

1955.a. 27. juunist - 19. juulini venekeelne kursus rajooni- ja linnaasaamatusekoostajatele; 19 osavõtjat

rajooniraamatusekoostajatele:

1953.a. juulis rajooni-, linna- ja lasteasaamatusekoostajatele

1955.a. algusega 1. juunist; 30 osavõtjat

1955.a. 27. juunist - 19. juulini venekeelne kursus rajooni- ja linnaasaamatusekoostajatele

1958.a. on võttes 19 osavõtjat kursus lasteasaamatusekoostajatele:

1953.a. juulis rajooni-, linna- ja lasteasaamatusekoostajatele

1955.a. mais; 25 osavõtjat

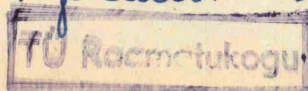
1953.a. oktoobris korraldatud linnaasaamatusekoostajate kursusel töötas eraldi lasteasaamatusekoostajate grupp

kõhvaraamatusekoostajatele:

1956.a. 29. märtsist - 23. maini; 30. osavõtjat

1957.a. 1. juunist - 31. juunini; 31. osavõtjat

1958.a.

valdi korraldabi 1954. a. kursus lugemissaalide juhatajatele.

2-ümelised kursused

1954. a. kolmeid kihlasaamatusogude juhatajatele 2-ümelised kursused.

Peale nende

1953. a. I grupp 18. novembrist ja II grupp detsembrist algusest kolmes ühikulisest asutusest töötajate ühikulisel kursusel planeerijaõppimiseks. Sellest suurem osa võtma ka rahvasaamatusogude töötajaid.

1957. a. alates 5. oktoobrist kolmes kuuks NNTST Kultuuriministeriumi korraldusel kursusel juhtivate ühikulisel töötajate kvalifikatsioonitõstmiseks. Kursuse kestvus oli 60 tundi: teoreetilised loengud + usgumuste valitus. Kursusest võtsid osa ka lühivabariivide riikliku saamatusogude metoodiliste kabinetide juhatajad.

Kahe ühikulisest nähtub, et kursusest kõige enam kehvemad 1-ümelised kvalifikatsioonitõstmise kursused. Oma põhilises osas on nad läbi viidetud Tallinnas, kus on võimalik saada kvalifitseeritud lektorid. 1-ümeliste kursuste kestvus on 15 koolpäeva ehk 200 töötunniga. Kursusest osavõtjate arv on vahemikus 20-35. Kursused on korraldatud kõigi rahvasaamatusogude büroode töötajatele ja valdi veel lugemissaalide töötajatele. Lektorid on olenevalt riikliku saamatusogude, Tallinna Saamatusogude ja Saamatusogude ja

Meeskonnide Osavonna töötajad. Sissejuhatabalt on igal kursusel värbitud autoralseid inimõndliku-politilise ja kultuurilise päevaprobleeme. Kursuste põhiosa on pühendatud erialastele kursustele. Nende seas on peendubatud kursusi, mis on tähtsad kõigile raamatukogude töötajatele (vabaloomine, bibliograafilise töö jne.) mis ka igale raamatukogu töötajale omaseid eiprobleeme. Tähelepanu mitmesuguste kursuste korraldamise vastu on suurenenud eiti viimasel ajal.

Ka kursused raamatukogud on korraldanud mitmesuguseid kursusi oma raamatukogu töötajatele mis ka teiste raamatukogude töötajatele antud uchas.

Ka kursusi korraldas Eesti NSV Riikliku Raamatukogu Tallinna raamatukogude töötajatele 1948.-51.a.

Tallinna Kesksaamatukogu juures toimunud linna raamatukogude töötajate kursused

1) 1952.- 1953.a. uudad;

2) 1954.- 1955.a.

1954.-55.a. toimus 2-aastane kvalifikatsioonitöötamise kursus raamatukogunduse tehnoloogilise uava alusel. Kursuse kestvus oli 250 tundi - 2-4 tundi nädalas. Kursusest osavõtt oli kohustuslik kõigile uile töötajatele, uelle ei olnud kõrgemat või erikvalifikatsioonitöötajate, Osavõtjad olid 26. Kursuse lõpul esaneid ei toimunud. Osavõtjad said õiguse teha uskhaliduse baasil

uasamid Tallinna Kultuurhaiglasala kooli juures. Neid keegi ei kasutanud ega õigesti.

Raamatukoosus on läbi viidud planeerimisviisil oma raamatukoogu ja tirkli linna raamatukoogu töötajatele.

Tirki linna kesusraamatukoosus viidi 1955. a. läbi seria loenguid - 1 nädal nädalas à 4 tundi. Lõpuks toimus traditsiooniline uueks.

2. Seminaarid

Seminaaride vorm on rahvaraamatukoosuste töötajate kvalifikatsiooni tõstmisel võige enam levinud. Seminaarid on enamasti lühiajalised (meil 6 päeva), kuid on toimunud ka pikemaajalisi seminaare.

Kodauliuses tehis ja nõukoosuste võimel esimesel aastal tehis 1940.-41. a. seminaari vormi raamatukoostöötajate kvalifikatsiooni tõstmiseks ei kasutatud. Või ei olnud sel ajal lihtsalt seminaar "Seminaar" väikel.

Peale Suurbritanniasse uuraldas Kultuurhaiglaselise Akadeemia Komitee 1945. a. alates järjepidevalt igal aastal lühiajalisi (5-päevaseid) seminaare. Neid uuraldati uudevalt nii Tallinnas kui ka võimides maamunastinnades (oli 11 maamunastada). 1945.-46. a. viis võimides maamunastada seminaarid läbi kolleegne Riikliku Raamatukoosuste direktor su. Helene Johani. Samuti viis seminaare läbi viimas su. Eljari, Kultuurhaiglaselise Akadeemia Komitee inspektor.

Rahvaraamatukoosuste uudeks on väga liinud

dnud. Seminariidest võisid osa jäädest need inimesed ja xal sai anda ainult algkvalifitsiooni. 50. a. oli määrata kaadri stabiliseerumist raamatukogudes, mis võimaldas muuta seminariide õppelaadi, sihendada tööd ja korraldada pimeaajalisi seminare.

1948. a. aruobris korraldati Tallinnas 6-päevase linna- ja elvite raamatukogude ja kvalifikatsioonitõstmise seminar, millele järgnesid uolud.

1948. a. alatas organiseeritud uolalised uultuurhoidussuundad ka seminaris maauudline raamatukogude töötajatele.¹

Kui uursuuta osas ei ole veel välja uujuunenud seni uindlat süsteemi, siis seminariide juhul võime me eraldada 3 põhilist rühma:

- 1) uilauasraamatukogude juhatajatele uos kaitse uaa uultuuritöötajatega korraldatavad rajoniseminarid;
- 2) rajonideuuhelised seminarid mitme rajooni raamatukogude töötajate ualifikatsioonitõstmiseks;
- 3) mitmesugused liised seminarid.

a) Rajoniseminarid.

1950. a. viidi Eesti NSV-s läbi rajoniseuimine. Seniste uasuundade asemel loodi 39 rajooni. 1957. a. liuvideniti 2 rajooni: Pärnu ja Lõuua rajoon. Seega on praegu 37 rajooni.

Raamatukogutöötajatele korraldatavate

¹ H. Jõhais ja A. Meo. Eesti NSV raamatukogude organiseerimine ja uuendused. - Nõuukogude Eesti raamatukogude uoogitvoo raamatukogudele ja bibliograafia alal. I. Tln.-Tõu. BRK, lu. 25.

rajooniseminaride eesmärk seisneb järgnevas:

- 1) tõsta raamatukoostajate kvalifikatsiooni, laiendada nende üldpoliitilisi ja erialasi teadmisi;
- 2) aidata raamatukoostajaid jõuava praktilises töös;
- 3) seminarid peavad soodustama paremate töökoosumete vahetamist ja juurutamist raamatukoostajate praktilisesse.

Lozumised on näidanud, et seminarid osavõtt on vajalik kõigile raamatukoostajatele, na neile, kes onavad rikkadest ja piirasaajalist tööstajast. Nõuab ju raamatukoostajate elumiste teadmiste jär-juenduse täiendamist, ideelis-politilise taseme pö-levat tõstmist. (H. lisa nr. 17, lk. 2)

Rajooniseminaride kavati läbi viima 1951. a. sör-gisest alates. Rajooniseminaridele uskumvad võie rajooni kultuuritöötajad. Seminarid toimuvad rajoo-niraamatukoostajate kesmes ning seminarid ettevalmis-tajaus ja läbiviijaus on rajooni TSN kultuuriosa-udud ning rajooniraamatukoostajate kesmes. Seminarid toimuvad regulaarselt. 1956. a.-ni toimusid nad igal kuul ä 2 päeva (välja arvatud suvekuud). 1956. a. alates toimuvad seminarid vaid uude uude järgi ä 3 päe-va. Sutsisoidide töös jääb rohuu aega (2 päeva) ning inimestel teele harvemini uouue võita ra-jooniseminaridesse.

Rajooniseminaride korraldamise läbised põhimõtted
koost änd Eesti NSV Riikliku Raamatukoostajate ühingu

kabineti metoodiline kiri „Küsimused rajooniseminaride raamatukogusektsioonile. 1951. sept. - 1952. a. juuni.“:

Iga seminar koosneb kahest vahusatunnisest tööalvast ja enimse õppetäeva õhtul rajooni kultuurimajas või rajooniseminarimatkakogus või koolis kultuurilises arengus osalevatest usaldatavatest näitlejatest üritustest.

I õppetäeval toimub töö ühe nava alusel seltsimajade juhatajate, uskoosimeetrite ja vilkakaamatukogude juhatajate, II õppetäeval valdi seitsmises; raamatukogus seitsmises töö toimub rajooniseminarimatkakogus.

II õppetäeva aastas on üldlaenus määratud 6 tundi, 2 tundi on jätud uskoosimeetrite vajadustest tingitud või mitte, õppeaasta kestel esile tulevate teemade näitlemisel, saadeti ka instrumendide ja näpudamistega jms. Kõiki õppeaastaga üldlaenus määratud teemad on uskoosimeetrites.

Igal seminaril kontrollitakse eelmisel nädalal osadest ülesannete tähtsust ja autause ülesanded järgmise seminaris.

Kõik need õppesed ja praktilised tööd toimuvad kindlalt raamatukogus metoodilise uskoosimeetri poolt igas seminaris saadetakse metoodiliste materjalide järgi.

Tundide jätus:

ühikoolidele peitilised teemad

Teatmed põllumajanduse ja uskoosimeetrite alalt

Populaarpedagoogilised teemad

Kirjanduslikud teemad

Kultuurhaidustöö organisatsiooni ja metoodika
nõuanded

Erilane õppus vaamatusega seotud.

Kolmepäevaste seminare puhul alates 1956.a. toimub viimisel päeval õppetöö võigile kultuurialatöötajatele koos. Pundutatakse nõuanded, mis on ühised võigile uude töötajatele. Teisel ja kolmandal päeval toimub aga töö seutsisoides.

Rajooniseminaridele annab Riikliku Vaamatusega ja Tallinna ning teiste linnade vaamatusega lektorid kvalifitseeritud töötajate seast.

Kuigi rajooniseminarid best 1980-s on toimunud juba pikemat aega, ei selge nende töö uuegeltui mitte võigis rajoonides normaalselt. Seminarid on sageli nõrgalt ette valmistatud: seminarides esitatakse teemasid ei käsitleta uuegeltui näitid uuegeltui rete kultuurisekturite tööt, kile kaasaotuse seminaride korraldamisel uuegeltui kultuuritöötajate hulgas. Kas rajoonides on distipliin seminaridel madal, esineb sageli põhjuseba puudumisi seminaridest. Mõnedes rajoonides (Türi, Tapa jt.) on peitud seminarid ebaregulaarselt, suure vahusegudega. Valul püüdnud 1- või 2-päevaste õppustega. Teemasid uuegeltui, jääb kuu, et seminarid uuegeltui asti ainult plaani täitmiseks.

Seminarid kasus uuegeltui on vajalik tihedalt uuegeltui rajooni kultuurisekturiga, partitsioone, rajooni kultuurimaja ja vaamatusega vahel ning põhjalik ettevalmistus seminaris. (vt. lisa nr. 17, mis

uudistatuse us lähemalt üle Eesti NSV paruma - Valga
rajooni raamatukoogu kogumise rajoniseeminaaride
läbiviimisel)

b) Rajonidevahelised seminariid

Need osaldatakse mitme lähedineva arvu ra-
jooni raamatukoode töötajate nende kvalifikatsiooni
tõstmiseks ning raamatukoode töökogumise veehita-
mises. Rajonidevaheliste seminariide kestvus on 6 päeva:
48 tundi. Nad algavad üldloengutega. Seljäl toimub
vad eialalvengud. Antakse uudeid illesandid
ja uueksollitakse nende läitumist. Lektoid annab
peamiselt eialalvengustas Riinliu Raamatukoogu.

Rajonidevahelisi seminariid on toimunud igal aastal.
Nendega kaasatakse uuevaga 2-5 rajooni raamatukoode
töötajad, peamiselt 3-4 rajooni raamatukoode
töötajad.

Nii nähemus toimub 1953. a. 2. 7. märtsini Kingis-
repa. Orissaare ja Kuumaa rajooni raamatukoode
töötajate seminari Kingisrepas. Osavõtjad: uila-
raamatukoode juhatajad ja rajoniraamatukoode-
dest vähemalt üks töötaja. Lektorid: Riinliu
Avaline Raamatukoogu töötajad Saar ja Raud
ning Kultuurhoidusline Asutiste Komitee Raamatukoode
Osakonna inspektor Eljuri.

1953. a. toimub veel rajonidevaheline semi-
nari Tõwas - 26. - 31. okt. Kavas olid:
I Ühiskondliku-politilised ja üldharidusline
loengud.
II Raamatukoodevõrgu tsirkel

III lugejate poliitiline ja kultuuriline kasvatus.
1954. a. toimunud seminarid Raunas, Põltsamaal,
Nõmes, Pärnus, Tartus ja Tallinnas.

1955. a. olid seminarid Kaapsalus, Lappas, Koidla-
järvel,

1956. a. viidi läbi seminarid Tallinnas, Valgas,
Kuusalus, Murtoes.

1958. a. on aavas laarata rajoniseminaridega
3-4 rajoni asemel 24 rajoni.

18. 23. märtsini juua koimus seminar Kilingi-Nõm-
mel, millest võtsid osa Kilingi-Nõmme ja osa Abja rajoni
raamatukoode juhatajad, kes juhivad ka rahva-
maju.

Osavõtjate arv seminaridest väigub 25-ile 70.

Rajonidevaheliste seminaride arv on peamis-
elt töökoostöö vahetamine. Rajonidevaheliste
seminaride praadimist tuleb igati süvendada.

c) mitmesugused tüüpi seminarid

1953. a. 6.-9. apr. toimus seminar Riulinnu Ra-
matukoode juures oblastiraamatukoode juhatajate
töötajate oblastiraamatukoode organiseerimisest,
ülesannetest ja töömetoodidest.

10.-11. det. 1953. a. oli Viljandis vabariiklik rajoo-
niraamatukoode juhatajate seminar - nõupidamine.

Ka aruandes raamatukoodes on läbi viidud
mitmesuguseid seminarid.

Tallinnas raamatukoodes toimuvad 1955. a.
alates 2 või 3-4 korda aastas seminarid. Seminaridest
osavõtt on enam-vähem kohustuslik kõigile

Tallinna linna raamatukoogu töötajatele. Suuremudel
kavaleriselt seminarid ei toimunud. Seminaride jooksul on
toimunud loenguid (1956. a. l. keele ja kirjanduse
uolka, tehnika-alased loengud, pol. tähtpäevade ja
partii ja valitsuse tähtsamatel ettelistel juhul jne.), bib-
liograafilised ülevaated, kogumiste valitamine,
mälestuseks ekskursioonid Tallinnast väljaspool, uolka-
derringite aruanded, uinorusest: raamatukandides-
töö ja meditatiivse kirjanduse propagaanda raama-
tukoogus; 1957-58. a. toimus plaanikirja kursus (32t.)
Osa võttis paaninimend inimest; instrumendine:
aastaraamatute koostamine;
plaanide koostamine raamatukoogu.

Ülevaated ajakirjandusest, et alustada linna rajooni
de raamatukoogude perioodiliseks tegeviseks järkjärguliseks
aastaks; vahel uagu töötisnõupidamised: auita-
tuse üle või teise raamatukoogu tööd teinuna;
1957. a. uvaldel auitati uue "Raamatukoogutöö tehni-
ka uinimise" projekti, tehti uida nänuuri ja suupol-
seid etpanemiseid, ekskursioone (uimistat. Tallin-
na uurematere raamatukoogudesse)

Seminarist osavõtt on faulileriselt uolustusele, uulid
tegeliselt selle üle uolukoli ei ole peetud. Vahel on
uolka 50-60 inimest, vahel aga auitelt 20-30 inimest.

Tartu linna kendraamatukoogus uolaldati 1952. a.
oblastiraamatukoogude töötajate 2-uuulise seminar.
1956. a. toimus 60-tuuuline seminar Tartu linna-
raamatukoogude töötajatele. 1957. a. sigisest uolka
regulaarselt uolka uue 2 tundi ualifikatsioon

naudile näite metoodiline kirjandus, milles väsitatakse au-
tud päeva avaras ette nähtud temadid ja mida tuleb
praktisandil läbi töötada. Kirjanduse kohta, mis ei
leia väsitamist metoodilises kirjanduses, annab juh-
taja instruaasi, seejärel tuleb praktisandil harjutusi.
Harjutusteid tuleb kontrollida ja juhtida tähelepanu
erinevatele puudustele ja vigadele.

Kirjanduse läbitöötamine ja praktilistele harjutustele
pühendatakse 6 tundi päevas ja 2 tundi avaratolu-
se raamatukogus tehtavast tööst oslevõtmisest.

Ei ole nõutav kinni pidada praktisandi avaras
antud temade järjekohesest päevade usupa rangelt
kinni pidada. Seda võib muuta, oluvalt raama-
tukogu enda tööst.

Praktisandit suunatakse tööle ka lasteraa-
matukogusse ja mõnda paunini töötavast uula-
raamatukogusse (ummuarangi 2 päevast, võimali-
melt nel päeval, kui seal toimub massiivne)

Praktisandid võtavad osa rajoni uultu-
ritöötajate seminariidest ja raamatukogutöötajate
uursestest.

Praktisand lõpul toimub rajoni uultu-
uonua ja raamatukogu juhataja poolt praktisand-
ide uultuvestlus. Kui praktisand on auandunud
uillaladast algtasemisi ja on uini töötamises ra-
matukogus, siis talle antakse praktisandi läbitö-
guise kohta töend.

Praktisandi uava teises osas on toodud prau-
tisandi programmi jätatuna päevade järgi. Praktisandi

uava kasvat võrri uilavaamatusegu tööga seoses olvaid uisimusi.

Kolmandaus on looend ertineelne uirjandus, uida praatikant võib wantada raamatuseguuendelise tead- miste omavandamisus, sealhulgas ualdis Riikliku Ra- matusegu poolt uitaatopaejunduses uälja autud ma- terjalid.

Kuid rajoonides ei täideta sageli uõuet, et algaja uilavaamatuseguuendaja teus läbi praatikue- ni rajooniraamatusegu.

1953. - 54. a. toimus Eesti NSV Riiklises Raamatusegu juuresastane raamatuseguuualane tööõppus. õppuse ulesanne oli rajooni- ja linniraamatuseguude tööta- jate ettevalmistamine. Tööõppus toimus kõrgema uualifikatsiooniga raamatuseguuudotajate juhtimisel. õpilastus uõeti vastu uõni uodanilise 17-35 aasta vanuses, kes auvaid ueruhaiduse. õpilased said õppuse aja eest tasu 360 uelka uueus. Tööõppusest osavõtjaid oli 6. õppeplaani uostamisel oli aluseus rajooniraamatuseguude juures toimema tööõppuse õppeprogramm. Tööpäeva uestus oli 8 tundi - 5 tun- di praatikilisi töid ja 3 tundi teoretilisi õppusi. õppus uestis 6. juunist 1953. a. - 31. maini 1954. a. õppetundide arv oli uueus 2227, ueist teoretilisi 1000 ja praatikilisi 1227. Sealhulgas toimus 160 tunni jousel praatika rajooniraamatuseguudes (3. mail- 24. maini 1954. a.). õppetöö uäiges uord uueus uontrol- liti õpilaste teaduisi ja uord uädalas uirjanduse tunduisi. õppus lõppes uesamitega Tallinna Kultuur-

haidusala Kooli juures.

Kuid see tööppuse vorm ei ole enam kasutatavist liid-
med.

4. Nõupidamised, uueuutlused, kongressid

Siin tuleb valdada üleliidulised nõupidamised, millest eskeri NSV raamatukoogude töötajad osa võt-
med, vabariiklised nõupidamised ja kongressid ja
üksinute linnade raamatukoogutöötajate nõupidamised
ja uueuutlused.

Üleliidulisi raamatukoogutöötajate nõupidamisi
ja kongresse on suhteliselt vähe toimunud.

30. jaan. - 7. veebr. 1953. a. toimus seminar-nõupi-
damine konomes vabariiklise raamatukoogude, oblast-
kiramatukoogude direktorite, raamatukoogude
valitsuste ja osakondade ülemaile, raamatukoogu-
de spetsialistidele kultuuriministeeriumidest. Nõu-
pidamise kava:

Kõbaraamatukoogude töö parandamise abinõudest

Vabariiklise raamatukoogude oluorast ja üh-
annetest vabariigi raamatukoogude juhendamisel

1957.-60. a. uueuutluse plaan vabariiklise ra-
amatukoogude traditsiooni bibliograafilise ja traditsio-
nitsodilise töö kohta.

Kodu-uuimeelise töö organiseerimisest ja uo-
delodise uirjanduse uouduatalsogide loomisest va-
bariiklises, krai- ja oblastiraamatukoogudes.

kaasotades raamatukoogude võrgu parandamisest.

Üleliidulise raamatukoogutöötajate nõupidamise
projekti arutamine ja selle elluvalmistamise plaanid.

Õesti N 81-st nõttis nõupidamisest osa võtta töötajaid.

20. 22. nov. 1955. a. toimus Leningradis oblastite vahelise rajooniraamatkoguude töötajate nõupidamine tehnilise-
alase kirjanduse propaganda ühisloetus. Õesti N 81-st
oli üks osavõtja.

Vabariiklikult raamatkoguude töötajate ja kultuur
hoidusalatöötajate nõupidamisi ja kongresse on ega
üheselt pidavalt, kongresse nill väga vähe.

1940. 41. a. organiseeriti mitmesuguseid poliitilise-
dustöötajate nõupidamisi, uus aetleti poliitiliseid
töö päeva-probleeme.

1946. a. detsembris toimus vabariikliku raama-
tugude töötajate nõupidamine, millest võtsid osa rah-
varasaamatkoguude töötajad üle riigi.

1946. a. ja 1947. a. organiseeris Riikliku Raama-
tugude keskusline raamatkoguude töötajate nõu-
pidamine.¹

10.-11. det. 1953. a. oli Viljandis rajooniraama-
tugude nõupidamine. Osavõtjaid oli 43. Osma-
võrselt toimus selline nõupidamine rajooniraamat-
kogu. Nõupidamisel aetleti rajooniraamatkogu-
de ühisandide sees partei ühisandite septembri-
nemi strateega. Rajooniraamatkoguude juhatajad
valutavad oma töösuguse. Toimus ekskursioon
Lõpe ühisraamatkogu.

Rajooniraamatkoguude töötajatele on veel toi-
mused nõupidamisi:

¹ K. Johani ja A. Leo. Õesti N 81 raamatkoguude organisatsioon ja
ühisandid. - Nõuogude Õesti raamatkoguude. Koogitub
raamatkoguude ja bibliograafia sept. I. Ten. - Td., 6PK,
1950, lk. 26.

23.-25. märtsil 1953. a. Tallinnas. 38 osavõtjat. Nõupidamisel toimus ettenaanne Nõukogude KK 1. märtri otsusest „deemsaal teavilja lootmise edasisele suurendamisele ning meditsiini- ja jäätumise ülesandete tähtsusest“. Tututi raamatukoode ülesandete ülesandete ülevaade ja läbiviimise perioodid, lugemistöö organiseerimise rajooniraamatukogus, raamatukoode töö organiseerimise ja arendusest rajooni- ja linna raamatukoodes, raamatukoode läbiviimise kohta, koduloolise bibliograafia organiseerimise rajooniraamatukogus, RAA vastamist ja laste teenindamist viisidega. Toimus esinevõtte Tallinnas Kultuuribüroo saalis.

Sama aasta 15.-17. detsembril Raames. 39 osavõtjat. Päevakorras oli ettenaanded raamatukoode eelisevõtte töö ülesandete, raamatukoode metoodilise abistamisest rajooniraamatukoode poolt, raamatukoode tööst kodumaa-ajaloo viiside propaaganda alal, alkoholismi vastu võitlemise ja teravõtte alase viiside propaaganda alal, rajooniraamatukoode oskumestest põlvkondadele viiside propaaganda alal. Toimus rajooniraamatukoode tegevuse analüüs 1953. a. ja 1954. a. aastate ülevaade ülevaade ja 1955. a. töö planeerimine. Tututi uude raamatukoode viisidega.

1955. a. 20.-21. detsembril Tallinnas; 36 osavõtjat

1955. a. 10.-12. detsembril Tallinnas rajooni- ja

linna raamatukoode töötajate. Nõupidamisel oli ettenaanne Kultuuribüroo line Arstide Nõuandekomitee ülevaade m. k. k. „Raamatukoode töö ülevaade“

vabariigi ja 1957. a. ülesanded". Tutleti partei XX kongressi otsuseid ja ühiskondliku-politilise kirjanduse propaganda ühiskondliku raamatukogudes, põllumajandusliku kirjanduse propagandast, lastelise-bibliograafilist tööd rahvasaamatukogudes, uude loolise bibliograafia ühiskondliku rajoonis, 1956. a. riikliku statistilise aastaaruande koostamist ja õigsuse kontrollimist. Kaus ettekanne oli su. lüüsi, Riikliku Raamatukogu metoodilise osakonna inspektorilt: "Olevast alfabeetilisest kataloogi organiseerimise alal vabariigi ja "Ülevaade Riikliku Raamatukogu fondides olevast metoodilisest kirjandusest".

1957. a. 23. juunil Kõrval. Kavas oli kultuurilise osakonna Arvesti Valitsuse ülema su. kelmis ettepanne "Rajoonisaamatukogu raamatukogude metoodilise kesmesena rajoonis".

Linnasaamatukogude töötajate koolitus võõrpäevade osas rajoonisaamatukogude töötajatele 10.-12. det. 1956. a. Tallinnas.

Lastesaamatukogude töötajatele koolitus võõrpäevade 15.-17. oktoobril 1954. a. Kirjandis. 38 osavõtjat. Päevauund:

15. okt. 1954. a.

Avamine (Priimägi)

Kaapsalu lastesaamatukogu juhataja tööaruanne

Laste lugemise juhtimise ülesanded raamatukogus (Priimägi)

Lastesaamatukogude osa võttes osalistes igapäevaste vastu (Kõrgisepe lastesaamatukogu)

Tööstantäiviga Tartu linnas lasteraamatukoos (Reinhold)
Viljandi rajooni lasteraamatukoos töö tulemused
(Reiner)

16. okt. 1954. a.

Nõukoode lastevijanduse kasvatusvahendina (Raud)
laste individuaalse ja kollektiivse lugemise juhi
tümise meetodid Võhma raamatukoos (Todorov)
lasteraamatukoode juhatajate ettepanekid
(Tartu, Elva, põlvi lasteraamatukoodest)
Sõnavõtted piltuatakoode kohta.

17. okt. 1954. a.

lugijate konverentsi välisamine (Norsav. Viija
Malijev usolis ja kodus.)

lugijate konverentsi arutelu.

Näitusele väljapandud espanaakide arutelu.

1958. a. on soovis kolme vabariikliku nõupidamist
raamatukoode tüüpide järgi :

lasteraamatukoode juhatajatele Kingissepa;
rajooniraamatukoode juhatajatele Viljandis;
linnaamatukoode juhatajatele Kolha-Jävel,

Nõupidamised on ette nähtud 3-päevastana. Seisest
suuremat tähelepanu kavatsetakse pöörata loodus-
teadustele ja tehnika-alase viijanduse propagandale.

Nagu üldtõdedest nähtub on võige enam
nõupidamisi konsolideerida rajooniraamatukoode
töötajatele. Teiste tüüpide raamatukoode töötajate
on need toimunud väga vähe või pole üldse toimunud.
Seda olusorda kavatsetakse juba käesoleval
aastal parandada.

7.-9. maini näsoleval aastal toimus Tallinnas

I vabariikliku kultuurhoidusala töötajate kongress!

Kongress kujunes väga sõnavõtmislohus ning tõstis üles palju põhilisi probleeme.

Kongress algas Eesti NSV kultuuriministri suu. Aas-
bergi pühema etteandega vabariigi kultuurhoidesli-
ne asutuste tööst. Kultuuritöö põhilise eesmärgi - rah-
va, eiti noorsoo nõuunnistamine usvatuseus on va-
ja, et võin kultuurhoidesline asutuste üritused vii-
daks läbi kõrgel ideelis-politilisel tasemel ja tihedas
sidemes lüüspõlvaga. Selles on vajalik ühtesuguste
kultuurhoidesline asutuste tihed usostöö. Kaal on
väga tähtis masintelligentsi aktiveerimine osavõtt kultuur-
hoidesloöst. Selles osas on veel suuri puudujääke.
Kuidagi tuleb usordineida ametilühingute ja tu-
haste usasutuste tööd.

Põhjalinult käsitleti kultuurhoidesline asutiste
majandusline olukorda.

Suurt tähelepanu pöörati kongressil kult-
uurhoidesala usadi üsineestele. Põhiliselt pu-
ti seljures ülebiliti asuteste töötajaid. Tallinnas
kultuurhoidesala lool suisel mejel ei sahelda
vabariigi kultuurhoidesala töö nõudeid. Jäi nõ-
lams nõne suise kultuurhoidesala loodi baasil
luua alatisel suinuid kultuuritöötajate, us
on enusast nõudams sobivatsna ja võimehatsna
kultuuritöös.

¹ Esimeselt kultuurhoidesala töötajate kongressilt. -
"Sirp ja Vasar", 1958, 16. mai.

Igati huvitatav on vabariigi noorsooliigirahastuse
druksuunata kühma aasta jooksul 500 usuka-
ridusega uude kultuurharidustööle. Neile tuleb uural-
dada 2-3 uised uurseid.

Peale pinnastungite toimus töö seetöönaides.
Raamatukoostöö seetöönaides uueati ära kolm ette-
uunet:

Fr. K. Kruutawaldi nimelise Riikliku Raamatukoostöö
direktori su. Kruutawaldi vabariigi raamatukoostöö-
de 1957. a. töötulemustest ja elluviimist ülesannetest;
Riikliku Raamatukoostöö metoodilise kabinetijuh-
katoja su. Saue etteuunne "Rahvaõpperaamatukoostööde
metoodilisest abistamisest";

Jõgoli nimelise Tartu linna Keskraamatukoostöö
direktori su. Kaldale etteuunne "Kasvatise kogu-
tega", milles rõhelsti Tartu linna Keskraamatukoostöö
koostöönaidest näituste uuraldamisel.

Sõnavõtjad witiiseisid Bibuollektori tegu-
uunng eintarid nõuduisi ja ettepanemuid selle pa-
randamises (kõuna Eesti jaas kuu Bibuollek-
tori esauand mõne raamatukoostöönaid jures; ra-
matukoostöönaid varestamine inventariga rida u-
Bibuollektori ülesandus)

Kuutiseisiti u- Eesti Riikliku Kirjastust:
nähe on veel populartaaduslinne, abistamine ja
tööuunneisi peegelavaid raamatuid.

Kuutiseisiti sisuuditi avaldasti ra-
matukoostöönaid võrgu uuraldamise uolta. Mu. väin-
sed uisõpperaamatukoostöönaid tuleus liivideidaja

rändraamatukoodega. Sageli väga vähe kasutatavate ja lühike täiendatavate näitrite ja asubesti raamatukoode fondid tuleks na liita riikline raamatukoodega ja asendada rändraamatukoodega. Või siis moodustada ametiühingute liinis nende raamatukoode töö suuremises osas (pärast neid ülesanded mõnede suuremate raamatukoodele)

Metoodilise kabinetitöö vajab parandamist, etti suurema osas aktiivne propaganditöö suuremises ja metoodiliste materjalide saatmisel

Rajooniraamatukoode tuleb viia raamatukoode parima abistamise esmäärjil metoodiline volit [Pärnu delegaadi su. Kallamaa ettepanemine].

Delegaadid valitavad töökoode, juhtivad need poole kasutatavate tööveruistest lugemise juhtimisel.

Kõrgetasemel jääb, mis ei aetaks kõrgemil rahvamaja ja ühiskondliku juhtimise ülesandete mõisest üle viia uude, millest on viimasel ajal juttu olnud meie ajandiandres ja milline esperiment tehti 1957. a. Kilingi-Nõmme rajoonis.

Selline kultuurhoiduratalatöötajate kongress oli ja on väga vajalik. Kongress andis palju töökoode valitamisega. Tehti rida ettepanemisi nende taustate nõuandamises, mis veel seisavad kultuurhoiduratalatöös arengu teel. Erinevate kongresside peab järjekorras teine, sellele uduas ju. - kongress

muud muutuma traditsioonius, ühtades I kongressi puu-
dused ja vead. Su. Kari + Riinliinest Raamatukoogest/
ettepanem anda välja brošüür I uultuurhaidusala
töötajate kongressi materjalidega, paanumate sõnavõtke-
dega on igati teavitabav.

Kongress võttis vastu üleskutsse nõuudele Eesti NSV
maa ja linna uultuurhaidusala töötajatele ja auhin-
nistidele.

Üksimeetis linnades läbi viidud raamatukoogude
töötajate nõuupidamised ja nõuupidamised.

1944.-50. a. uorvaldab 6 ülelinnaalset ra-
matukoogutöötajate nõuupidamist : 4 Tallinnas ja
2 Tartus. Neudel nõuupidamistel arellati antuaalseid
raamatukoogutöö ülesannet ja tutvuti esirindline
Nõuukoode Liidu raamatukoogunduse ja bibliograafia
saavutustega.⁴

20. oktoobril 1957. a. toimus Tallinnas Kesuuaaru-
tukoogu nimmes Tallinna raamatukoogutöötajate nõu-
pidamine tehnilise uirjanduse propagaunda uüsi-
uuestes.

1957. a. 9.-11. detsembriini uis Tartu linnas Kesu-
raamatukoogu läbi Tartu linnaraamatukoogude
nõuupidamise, millest võtid osa uabariigi teiste
linnade raamatukoogude esindajad. Kogu pidi
nõuupidamine olema üleuabariigiline, uuid mõningate
formaalsete uittetähtuise tõttu Tartu linnas Kesu-
raamatukoogu poolt uelas Kultuuriministerium

12. Johani ja A. Meo. Eesti NSV raamatukoogude organisatsioon
ja ülesanded - Nõuukoode Eesti raamatukoogundus. Koogu-
kes raamatukoogunduse ja bibliograafia alal. I. Ilu: Ist., 62k,
1950, lk. 26.

raharühmituse nõupidamise ära.

Nõupidamisel teinud etteandele lugemisele
tunnist, Tallinna Kirikukogude bibliograafia ra-
konna tööst, trükitud ja nähtamist raamatuk-
ogus ja koduloolisest bibliograafiast. Igale ette-
andele järgnesid elavad sõnavõtted ja arvamus-
avaldused.

Nõupidamine võttis vastu ka teiseid. Seal
hulgas nõuti ka raamatukogunduslike teadus-
õpetamist ning raamatukogunduslike ajuraja või
rõhuvalt billettähti väljastamist Eesti NSV-s.

Sellised liiniraamatukogude nõupida-
mised peaksid saadama olema. Nad on vaja-
lineks auttsaalse raamatukogunduse päeva-
probleemide arutamiseks.

5. Õppekursused

Uuendatavate raamatukogude, nende
tööpraktika ja esindlike töömetoodika tutvumi-
sus on Eesti NSV-s pidevalt korraldatud õppe-
kursused Leningradi ja mujal.

1948. a. viibis 11 rahvaraamatukogude töötä-
jat rahvapärase õppepraktika Leningradi suu-
mises rahvaraamatukogudes.¹

1955. a. peeti rajooniraamatukogude töötajate
tunnelise kursuse lõppemist teinud 20.-30. okt.
õppekursused Leningradi. Sõnavõtjaid 19.

12.-18. sept. 1956. a. korraldati õppekursused

¹ K. Johani ja A. Koo. Eesti NSV raamatukogude organisat-
sioon ja ülesanded. - Nõuogude Eesti raamatukogundus-
kogute raamatukogunduse ja bibliograafia alal, I.
Ilm. - Tall., ERK, 1950. lk 26.

liiga, mille vältel tutvuti Riia linnas ja läbi NSV rajooni ja vilkamatusegude tööga.

sama aasta 4.-9. sept. toimus esuursioon Psuovi 20 osavõttega. Esmängius oli tutvuda Psuovi linnas ja mõnede Psuovi oblasti vilkamatusegude tööga.

1957. a. 27 sept. - 3. okt. korraldati õppe-esuursioon Ledeu NSV-sse. Osa võtis 30 inimest. Tutvuti Niliuse ja Lauuase linnas-; rajooni- ja vilkamatusegude tööga Ledeu NSV-s.

6. Edasiõppimine mitmesuguste õppeasutuste
naugõppes

Paljud Eesti NSV asuatusgude töötajad õpivad edasi mitmesuguste õppeasutuste nauugõppes-
usundades. Põhiline osa edasiõppijaid lauge asu-
atusgudele eialale:

kõrgema tehnikalise osundamine

Konva ja Leningradi asuatusgude
institiutides ja

Tartu Riikliku Üliõõli bibliograafia
osundades ;

tehnikalise osundamine

Tallinnas Keltuunhaidesala Koolis

Peale selle õpivad asuatusgude töötajad edasi
meel Tartu Riikliku Üliõõli teiste osundades
naugõppes (peamiselt Ajaloo-Keltuunhaides osundades),
Tallinnas Pedagoogilise Institiuti nauugõp-
pes, Keltuunhaides ning tehnikalist mitte osundades
asuatusgude töötajad õhtuõppes.

Sünnolul on võimalik teha andmeid ainult Tartu Riikliku Ülikooli bibliograafia osakonna uue põlvkonna edasiõppivate raamatukoostajate kohta (vt. tabel nr.) ja üldarvuna ka Tallinna Kultuurikeskuses koolis edasiõppijate kohta.

TRi bibliograafia osakonna uue põlvkonna õpilasi on 71 raamatukoostajat, neist

raamatukogu juhatajaid	21
raamatukogu osak. juhatajaid	6
raamatuk. hoidjaid, bibliograafe	44

Tallinna Kultuurikeskuses koolis õpib edasiuue põlvkonna 61 inimest.

Näimeetist raamatukogudest Tallinna Kesusraamatukogust õpib edasi 10 inimest:

nõrgema eihalduse saamine	9
Leningradi Riik. Instituudi uue põlvkonna	8
TRi bibliograafia osakonna uue põlvkonna	1
keskrahvalduse omandamine	
Tallinna Kult.k.a. kooli uue põlvkonna	1

Tallinna linna raamatukogudest on edasiõppijaid 5:

nõrgema eihalduse saamine	3
Leningradis	2
Tartus	1

nõrgema halduse saamine 2 (Tallinna Pedagog. Instituudi uue põlvkonna)

Tartu Kesusraamatukogust õpivad edasi 4 inimest - TRi bibliograafia osakonna uue põlvkonna.

Tartu linnaraamatkogudest õpivad 2 töötajat
edasi TLÜ bibliograafia osakonna uuegõppes.

Õlva rajooni raamatkoguist on edasiõppijaid 2:
üks TLÜ bibliograafia osakonna uuegõppes, teine võer-
uella osakonna uuegõppes.

Õlva rajooni nikarasaamatkoguide töötajaid
õpib edasi erialaselt 2 töötajat.

Niljandi rajooni raamatkoguist õpib üks
töötaja edasi Tallinna Kultuurhaiglasala kooli
uuegõppes.

Pärnu linnaraamatkoguist õpib edasi
2 töötajat TLÜ bibliograafia osakonna uuegõppes.

Kõne rajooni nikarasaamatkoguide töötajaid
õpib edasi 4: 2 Tallinna Kultuurhaiglasala koo-
lis, 2 TLÜ bibliograafia osakonna uuegõppes.
jms.

Lühidalt tuleb märkida ka raamatuko-
gudes läbiviidaval poliitõppusel. Poliitõppuste
vormid, mida kasutatakse on väga mitmesugused
ja neid kasutatakse vastavalt kohalikele tingi-
mustele ja oluoludele. Suuremates raamatuko-
gudes on organiseeritud nii poliitõppingid, väinsemate
raamatkoguide töötajad võtavad osa kohalike
kultuuritõppete ühistest poliitõppustest; viiakse
läbi seminare ja poliitõppesid, loenguid; anta-
kse partei ja valitsuse otsuseid ning ühiskund-
lik-politilise ja kultuurilise päevaprobleemi; töö-
tajad õpivad parteisoolides ja komsomooli-
mi õhtuüliõppes.

Tallinna Kesraamatusogus

on osalt ka läbiviidavate seminariide uavase lä-
litatud poliitõppusi ja poliitilisi tennasid:

NLKP XIX kongressi materjalid

NLKP XX kongressi materjalid (4 seminari)

NLKP plenumite materjalid

Need valmistatakse ette ja viiause läbi uostõõs
partioorganisatsiooniga.

Raamatusogus toimub pidevalt uistamaalin-
line poliitõppus.

Mõned töötajad on lõpetanud Maussisui - Lenin-
ismi õhtuõlinooli, 1 töötaja Vabariivuline Partei
uooli.

Tartu linna Kesraamatusogus

on 4 töötajat lõpetanud Maussisui - Leninisui
õhtuõlinooli ja 1 töötaja Vabariivuline Partei
uooli.

Raamatusogu töötajad õpivad iseseisvalt par-
ti ajalugu ja jounvat poliitikat. Osalt teinuu-
vad loengud.

1957. a. töötas jounva poliitika ring.

Uaun viidi pidevalt läbi poliitiformatsioone.

Rajooni- ja uilarsaamatusogude töötajad võ-
tavad osa kõrgile uohalinele uultuuriala töötajate
õrguiseeritavate poliitringide tööl.

Poliitõppuse läbiviimine raamatusogudes ka-
ja paremat uoraldamist, et töötaja raamatuso-
gutöötajate traditioonid ning osuist orientatsioon
uõhmoandliku poliitilise õu sündumises.

Peale eelpoolväitlitud raamatukoostajate kvalifikatsiooni tõstmise vsmide antatause meie raamatukoostajades veel mitmesuguseid võtteid ja viise. Toimuvad nn. loetlusnõupidamised raamatukoostajates seisvate järjuordsete oskuste ülevaade antamises, raamatukoostajate päevaprobleemide antamises, mitmesugused informatsioonioskused, vertused, loengud jne.

*

Nagu kõigest eelnevast nähtub, on Eesti NSV-s kasutatud väga mitmesuguseid raamatukoostajate kvalifikatsiooni tõstmise viise. Kõige enam on leitud ühiraamatukoostajatele sooveldavaid rajooniseminareid. Samuti võimaldatakse pidevalt 6-päevaseid rajonivahelisi minareid. Keskustest on võige enam võimaldatud 1-uuelisi kursusi-peamiselt raamatukoostajate täiendamise järgi. Ka keskuste osas peab välja kujutama kindel süsteem. Rangelt tuleb jälgida nende toimimist, et algaja ühiraamatukoostajaid peab tegema läbi praktiline rajonirahvastusgrupp, mis aitab uasa ühiraamatukoostajate töötaseme tõstmisel. Saagedamini tuleb võimaldada raamatukoostajate nõupidamisi, oskuste ülevaade, õppekursuseid. Laialdasemalt tuleb organiseerida raamatukoostajate töökoostajate vahetamist (ajavahetus, raadio, Riikline Raamatukoostajate metoodilise kabinetiga tegelemise alal.)

Kokkuvõte

Kodanliku ühik ajaga võrreldes on Nõuogude ühikis raamatukoostajate metoodilise ettevalmistuse osas tehtud suur samm edasi. Nõuogude väime saadetakse ühikis Nõu-õ on eluõige see, et meil üldse on hakatud spetsiaalses koolis ja üliõpilis erialana ette valmistama raamatukoostajate töötajaid. Nõuogude ajal on raamatukoostajades tõstetud eriala tasemele, mis nõuab spetsiaalselt teaduslikku ettevalmistust.

Võrreldamata on parameetrid raamatukoostajate metoodilise osavõtte. Nüüd on uude raamatukoostajad palgatalised. Kodanlikus ühikis aga vaid 1/3 raamatukoostajatest sai oma töö eest tasu. Need palgatalised töötajad olid ette võige Tallinnas ja Tartus ning tistes maakonnalinnades - suuremates raamatukoostajades. Maal raamatukoostajad töötasid põhiliselt palgata. Raamatukoostajate tegid maal uskuvaastuse alusel õpetajad, vallakirjutajad jne. maaintelligents.

Raamatukoostajate juhendamiseks püüdis üleriigiline ühendus.

Ainsa raamatukoostajate hoiduse saamise võimaluseks oli bibliograafia ja raamatukoostajate õppimine Tartu üliõpilis alates 1927.a. See oli aga väga piiratud võimalus. Lõpiviidud

raamatukoostajate uuresed olid ehitajalised.

Nõuoguude võim tunnistas uelkõnne uõin uodak-
liku aja raamatukoostajate uelkõnne uelkõnne. Selle
uulke omajail tuli sooritada uuesti eesamid.

1940-41. a. jätkus bibliograafia õpetamine Tartu
üliuooli juures, ning 1941. a. algul avati poliitkari-
dukoostajate eelvalmistamine Põlja-kerbi Polit-
kariidukoostöö kod kundes. Kaks kuise samalaadse
uooli arutamist kaunistas sõda. 1940-41. a. perioodil
uoneldati mitmesuguseid poliitkariidukoostöö uer-
seid ja ual ualdis raamatukoostajate uuresid
kuigi palju selle üle arutaga raamatukoostaja-
jate kaadi eelvalmistamine ja ualifikatsioonitõst-
mise alal teha ei jõutud.

Peale sõda 1944. a. arutati Tartu üliuooli
Ajaloõ Keelteaduseuonna juures bibliograafia uakke-
der, mis organiseeris bibliograafia õpetamist ka-
duuonuas üld- ja eriuonuas. Kaks kuise tegeuus
uuldis 1950. a.-ni. Bibliograafia eriuola lõpetamisel
uauel lunde (1949. a. ja 1950. a.) Organiseeriti mitme-
suguseid uuldis raamatukoostajate ualifi-
katsioonitõstmiseks. Pidevalt seisis päeuaouoras
tehuuonni arutamise raamatukoostajate uelkõnne uelkõnne
kariiduse saamiseks. Nõte sai lõpuks tiuus 1952. a.,
mil arutati Tallinnas Kultuurikariiduseala kool.
1955. a. avati uooli juures ual ualgõppeuouonud
ning kabiouonasi uuldis uesuuoli kabiouonni. Kabiouonni
kaastati jälle ual ualdis uõrguua raamatukoostajate
uuldis uelkõnne saamine. Nimeilt arutati 1953. a.

Tänu külline üliõpilane juures bibliograafia osas, mille võeti vastu uus kursus (1954. a. ja 1955. a.) Ver-
kivõtt osavõttu vaugõppuse jätkub pidevalt. Nende
võimaluste nõrval Eesti NSV raamatukogude töötajad
õpivad veel Moskva ja Leningradi raamatukogude
se institutide vaugõppes. Nende institutides õpi-
stabsisidus on Eesti noori, kes on sinna läinud
peale usulihoiduse omandamist. Pidevalt jätkub
raamatukogutöötajate kvalifikatsiooni tõst-
mine.

Nagu eelpooltoodust nägust selgub, on Eesti
NSV-s juba paljugi tehtud raamatukogutöötaja-
te ettevalmistamises ja nende kvalifikatsiooni
tõstmises. Ja see on ka tulemusi olnud. Rida ra-
amatukogutöötajaid on saanud partei ja va-
lituse aukirju, on autasustatud ordenite ja
medalitega, neile on antud ka erilise kül-
teerühmituseala töötaja auhinne. (vt. lisakr. 18-20)

Siis näinud seinte ei ole veel vaugõppu kül-
laldane. Eesti NSV raamatukogutöötajate kase
ei vasta veel nõudele. Rahvaraamatukogude töö-
tajast 41% ei oma usulihoidust. Eriti suur on
alla usulihoidusega raamatukogutöötajate
protsent maal, eriti raamatukogudes, mis on
meie rahvaraamatukogude seas kõige arvuka-
mad. Madal on usulihoidusega raamatukogu-
töötajate arv. Samuti on rahvaraamatukogu-
des veel väga vähe kõrgema hoidusegaga töötajaid.
Raamatukogundusliku hoiduse süsteem

ei ole Eesti NSV-s veel välja kujunenud ega stabiliseerunud. See süsteem tuleb lähemal ajal välja kujundada. Eriti tekitab üksinevi kõrgeima hoidusega raamatukoogundest spetsialistide ettevalmistamine, mis on seni olnud väga lüheline. Siin tuleb leida mingi lahendus, mis võimaldaks neile vabariigi raamatukoogundel pidevalt saada juurde kõrgeima hoidusega spetsialiste, mille järgi on vajadus väga suur. Tuleb uurida Riikliku Raamatukoogu teadusliku sekretäri su. Annest ettepanemust võtta üle aasta vastu 10 üliõpilast Tallinna Riikliku Ülikooli bibliograafia osakonda. Neid on lõpetamisel uurgem nõltadele suunata. Sellega on loodud pidev raamatukoogunduse-alahe õppus ülikoolis, mis võimaldaks kindlustada uosseisulistele õppejõududele pideva töö. Parandada tuleb Tallinna Kultuurihoidusala kooli tööd usuhoidusega raamatukoogutöötajate ettevalmistamisel. Vajalik on püüdnud uusti õppeaega. Praegu on kooli õppetöö ümberkorraldamise suhtes väga mitmeid seisukohti. Milline neist ellu viiakse, näitab lähem tulevik.

Võimalineelt viiresti tuleb jõuda selleni, et uõigil ütlarasamatukoogude juhatajatel oleus võimaldus. Üheus vahendius sel alal võius olla Tallinna Kultuurihoidusala koolist suurem osa suunamine tööle ütlarasamatukoogudesse. Ka vabariigi komisjoniliiga-nisatsioonil otsus stahkata lähema uulhe aasta jõousel kultuurihoidustööle peak 2-3- uululist

kursustel lõpetamist 300 üsuharidusega noortaitab
kaasa osaliselt na uitarasamatbuogude kaadri pa-
randamiseks.

Seini on veel tehtud vigu kaadri valimisel ra-
matbuogudele. Mõnes rajoonis on raamatbuogudele
tööle võetud inimesi, uel pole elementaarseid trad-
misi ega eeldusi raamatbuogutöös. ¹ Need uad te-
leb uinesti parandada. Selles tuleb igati paranda-
da raamatbuogutöötajate uetsetist ettevalmistust,
juba töötavate raamatbuoguhoidjate uualifitseerim-
ist tötust, teadmiste täiendamist uing uontrol-
li tööle võetavate raamatbuogutöötajate etteval-
mistatuse üle.

La uualifitseerimise tötustisel tuleb väja
uujundada uindel süsteem, mis võimaldaks pa-
uini uoraldada ja juhtida seda tööd. Seini a
raamatbuogutöötajate uualifitseerimise tötustisel
sele regulaarsed ja uindlad uaid rajoonisemi-
uaid. Tuleb parandada kultuurharidusline
Asutuste Valitsuse Raamatbuogude ja Muuseumi-
de Osakonna tööd uie rahvaraamatbuogude
juhtimisel ja uetoodilisel juhendamisel.

Suuremat tähelepanu tuleb pöörata ra-
matbuogutöötajate edasiõppimisele.

Ruuline Raamatbuogu uetoodilisel uabi-
netil on vaja laialdasemalt usguda andmeid
rahvaraamatbuogude töösuunest uolta, ueid

¹ Näimeselt kultuurharidusala tötajate usugereilt. -
"Sirp ja Vasar", 1958, 16. mail

üldistada ja populariseerida. Seisest rõõmu on tar-
vis käsitleda raamatukoonduse nimega meile
ajavirjanduses ja raadios, eiti organiseerida ra-
matukoode töökoostööde valutamist. Selle alusel
artiklid peavad muutuma nõuetelematiks, et
nüst oleu tseselt nase raamatukoode töös. Vä-
ga vajalik oleu raamatukoode töötajale oma
ajaviri või vähemalt killebään. Osalt vast kõi-
dab selle lünga väesoleva aasta juunimees il-
mema kausav ajaviri "Kultuuritöötaja". Naja-
lin oleu na raamatukoode töötajale organiseeri-
mine. (Kodanlineus bestis meelisid raamatu-
koode töötajad 1923. a. alates bestis raamatu-
koode töötajate ühinguse, mis andis välja ajaviri
"Raamatukoode".)

Kõiu see töstaus meie raamatukoode töö-
tase ja võimaldau meil kaita edumalt meid
sestid ülesandid.

9. Kunstiliste, iseloomuse ja poliitilisusest
vaaditult eluvalmistamine. - "Sirp ja Vasar", 1941,
5. apr.
10. Muideid Põhja-Eesti Poliitilisusest Kooli avami-
sest - "Nõunogude Kultuur", 1941, nr. 2, lk. 127-
130.
11. NSV Liidu Kultuuriministri käsukiri nr. 526
16. augustist 1955. Lisa: NSV Liidu Kultuurini-
steeeriumi süsteemi raamatuoskudesse tööle
võtmisel raamatuoskustöötajatele esitatavad
kvalifikatsiooninõuded. - Kultuurharidus-
alal töötaja käsiraamat. Tlk., BRK, lk. 105-
108.
12. Poliitilisusliinid loengud ja uudsused jär-
vamaal. - "Kommunist", 1941, 26. jaan.
13. Poliitilisusest uudsused Võrumaal. - "Kom-
munist", 1940, 21. nov.
14. Põhja-Eesti Poliitilisusest Kooli töö -
"Sirp ja Vasar", 1940, 8. veebr.
15. Справочник для поступающих в высшие
учебные заведения в 1957 г. М., "Сов. Наука",
1957, с. 17, 48; 191, 209; 209-210.
16. Справочник для поступающих в сред-
ние специальные учебные заведения СССР.
(Техникумы, училища, школы в 1957 году).
М., "Сов. Наука", 1957, с. 49-318.
17. M. Viinus. Enimene leud. - "Sirp ja Vasar",
1955, 8. juuli.

Kasutatud allikad

1. Eesti NSV Kultuuriministeriumi arhiivi materjalid -
Raamatukoogud; Kvalifikatsioonitööstusine, 1953.-
1957.a.
2. Eesti NSV Riikliku Keskarchiivi materjalid. -
R-1, 1, 593.
3. TRi bibliograafia aastedi päevik 1944. - 1950.a.
4. Suulised andmed

Kultuurhoidusline Asutuste Valitsuse Raamatukoogude ja Muuseumide Osakonna töötajateelt;

Eesti NSV Riikliku Raamatukoogu metodilise kabineti töötajateelt;

Tallinna Kultuurhoidusala Kooli direktorilt sm. Aukuselt ja õpetajateelt sm. Püssilt, Rogovonajalt ja Vehimelt;

sm. Johanielt;

sm. Noodlalt;

sm. Kuusmanilt, TRi bibliograafia osakonna IV kursuse mittestatsionaarselt üliõpilaselt.

Riiklike rahvaraamatukogude võrk
raamatukogude tüüpide järgi (1940., 1945.-1957.a.)

Aasta	Üldse	Küla-	Linna-	Laste-	Rajooni-
1940	769	726	40	—	3
1945	618	566	45	2	5 maakonna
1946	732	674	57	1	—
1947	764	702	61	1	—
1948	782	718	62	2	—
1949	795	727	66	2	—
1950	810	734	44	8	24
1951	828	732	37	20	39
1952	840	735	38	26	39 + 2 obl.
1953	846	733	40	34	39
1954	849	730	41	39	39
1955	847	723	42	43	39
1956	834	711	42	42	39
1957	829	707	44	41	37
1958	818	696	44	41	37

1957. a. linnavalitsuse järgmised raamatukogud:

Pärnu rajooniraamatukogu
 Lõusa rajooniraamatukogu (jõi töötama Lõusa
 alvi raamatukoguna)
 Hilingi-Nõmme rajooni lasteraamatukogu (töötab
 lastesaunana)
 Elva rajooni Tõravere viilaraamatukogu
 Mustvee rajooni Nadi viilaraamatukogu
 Tapa rajooni Lõpi viilaraamatukogu
 Piljandi rajooni Risti viilaraamatukogu

Eesti NSV riiklike rahvaraamatukogude võrgu, fondide, lugejate ja laenutuste
 vördlustabel 1939., 1940., 1944.-1957.a. kohta Lisa nr. 2

Aasta	Võrk	Fondid	Lugejad	Laenutused
1939	703	846.296	106.506	1.883.173
1940	769	812.800	59.377	1.418.100
1944	447	607.734	—	—
1945	618	816.600	96.561	1.495.700
1946	732	1.024.027	127.870	2.075.084
1947	764	1.240.475	134.707	2.830.032
1948	782	1.413.618	154.399	3.730.788
1949	795	1.691.661	196.451	4.300.963
1950	810	1.934.152	207.632	4.489.282
1951	828	2.299.800	243.600	4.885.300
1952	840	2.749.766	267.000	5.876.281
1953	846	3.262.000	280.400	6.375.700
1954	849	3.846.079	303.573	6.891.257
1955	847	4.408.888	318.596	7.383.937
1956	834	4.939.809	333.437	7.522.267
1957	829	5.296.299	346.890	8.065.810
1958	818	5.725.392	363.167	8.294.084

Märkus: 1940.a. on fondide, lugejate ja laenutuste hulu arvestatud ka raamatukogude tegevus Põhjalaal.

Rahvaraamatukogude kaader hariduse järgi (1945.-1957.a.)

Aasta	Raamatukogu töötajate üldarv	Üldse				Sellest külaraamatukogudes			
		Kõrgem		Kesk-		Kõrgem		Kesk-	
		Üldine	Eri-	Üldine	Eri-	Üldine	Eri-	Üldine	Eri-
1945	732								
1946	802	10	1	397	—	4	—	319	—
1947	842	14	1	392	—	6	—	300	—
1948	869	10	3	304	—	4	—	204	—
1949	900	7	3	311	1	—	—	198	—
1950	926	10	4	278	5	3	—	170	1
1951	983	10	2	272	1	3	—	142	—
1952	1011	15	2	296	2	3	—	146	—
1953	1027	15	3	292	1	4	—	134	—
1954	1047	29	5	353	1	10	—	176	—
1955	1053	27	8	390	41	7	—	206	19
1956	1045	34	8	409	83	8	—	220	52
1957	1056	37	11	444	123	6	—	258	79
1958	1052	34	11	457	151	5	—	271	96

Üldise usuharidusega kasid pidi vähenemine teinud 1946.-52.a.
 Keskhariidusega kasid vähenemist tingis nõuasaarude liivideerimine, eriti näl-
 raamatukogude osas, kus raamatukogude juhatajaks olid usulide õpetajad. Alles
 1952.a. alga usuhariidusega kasid pidi iga-aastane kasv ning 1955.a. alga
 pidi usuhariidusega kasid kasv.

Ühikarvamatuusgude arv Eesti NSV-s on 1957. a. andmeil
 707. Nüüna palju on ka ühikarvamatuusgude töö-
 tajaid - 707, sest iga ühikarvamatuusgus töötab üks
 inimene. Seni veel üle poole ühikarvamatuus-
 gude töotajaid (juhatajaid) on alla keskharidusega
 (vähem kui 11 klassi, 7-klassilise haridusega, ja
 mõned isegi algharidusega. Lühia vastavalt üha-
 lifinantsionidile (alates 1955. a. -st) on ühikara-
 matuusgude juhatajilt nõutav keskharidus, mis
 alla keskharidusega ühikarvamatuusgude töota-
 jaid rühmas statistilises aruandes ära ei looda.

Nüüdse on Eesti NSV-s ühikarvamatuusgude

	707	
Neist üldise kõrgema haridusega töotajaid	258	} 337
keskharidusega on	79	
		} 343

Seega on alla keskharidusega ühikarvamatuus-
 gude töotajaid 364

- 99 -
Linnaraamatukogude kaader 1957.a.

Lisa nr. 4.

Raamatukogu nimetus	Üldse töötajaid	Haridus				Staaž			
		Kõrgem		Kesk-		kuni laasta	1-5 aastat	5-10 aastat	5-25 aastat
		Üldine	Eri-	Üldine	Eri-				
U. gopei nimel. kerm-kereraj. I	29	3	7	8	9	5	8	9	7
Kalinini raj. I	2	-	-	2	-	1	-	1	-
Kalinini raj. II	3	-	-	2	1	-	2	1	-
Kalinini raj. III	5	2	-	1	2	-	2	2	1
Kalinini raj. IV	4	-	-	4	-	-	1	1	2
Kalinini raj. V	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Mereraj. I	3	1	-	1	-	-	1	1	1
Mereraj. II	2	1	-	1	-	-	2	-	-
Mereraj. III	2	-	-	2	-	-	-	-	2
Mereraj. IV	2	-	-	2	-	-	1	1	-
Nõmme raj. I	4	-	-	2	1	-	1	2	1
Nõmme raj. II	2	-	-	1	1	-	1	-	1
Nõmme raj. III	3	2	-	1	-	-	2	-	1
N.V. gopei nimel. kerm-kereraj. I	19	7	2	6	-	3	7	5	4
Koidula nimel. Pioneer	2	-	1	1	-	1	-	-	1
Ülejõe	2	1	-	1	-	-	1	-	1
Pärnu linna kerm-kereraj.	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Pärnu linna kerm-kereraj.	9	2	-	6	1	1	1	6	1
Raevila	2	1	-	1	-	-	1	1	-
Ülejõe	2	-	-	1	-	-	-	1	-
Rääna	2	-	-	2	-	-	-	2	-
Narva linna	5	1	-	1	1	1	1	2	1
Sillamäe	2	-	-	2	-	-	1	1	-
Narva-Jõesuu	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Kohila-Jõesuu	4	1	-	2	1	1	2	1	-
Kõisaku linna	2	-	-	1	-	-	1	1	-
Mia alvi	2	-	-	-	-	-	1	1	-
Ahne linna	3	-	-	-	-	-	3	-	-
Sõmpa alvi	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Paldiski linna	2	-	-	1	-	-	1	1	-
Põrni alvi	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Kõttijõe alvi	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Kõrva alvi	2	-	-	2	-	1	1	-	-
Järva-Jõesuu alvi	1	-	-	-	1	-	1	-	-
Kunda linna	3	-	-	2	1	-	2	1	-
Kõhla alvi	2	-	-	1	1	-	1	-	1
Nõhna alvi	2	-	-	1	-	-	-	2	-
Agriku alvi	1	-	-	-	-	-	-	1	-
Andla alvi	1	-	-	1	-	-	1	-	-
Niljandi linna	3	-	-	1	1	-	1	1	1
Melida linna	2	-	-	2	-	1	-	1	-
Jämsandi alvi	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Tamsalu alvi	2	-	-	-	1	1	-	1	-
Lõusa alvi	2	-	-	2	-	-	2	-	-
Kokku	148	22	10	70	22	16	58	47	26
	129	19	17	72	11	12	50	44	23

Plüvaldiga on arvestatud vastavad andmed 1958. a. mais

-92-

Lisa nr. 5

Rajooniraamatukogude kaader 1957. a.

Rajooni nimetus	Üldse töötajaid		Haridus				Staaž									
			Kõrgem		Kesk-		kuni laasta	1-5 aastat	5-10 aastat	10-25 aastat						
			Üldine	Eri-	Üldine	Eri-										
1. Abja	4	4	-	-	3	3	-	-	2	3	2	1	-			
2. Antsla	3	3	-	-	2	2	1	1	1	2	2	-	1	-		
3. Elva	4	4	-	-	2	1	-	1	1	2	2	1	-	-		
4. Kaapsalu	4	4	-	-	1	1	1	1	-	1	2	1	1	1		
5. Kaste	3	3	-	-	1	-	-	-	-	1	2	1	1	-		
6. Kiikmaa	2	2	1	-	-	-	1	2	-	1	-	1	-	-		
7. Jõgva	3	3	1	1	-	1	1	-	-	2	2	1	1	-		
8. Jõhvi	4	4	-	-	3	3	-	-	-	3	3	1	1	-		
9. Hallaste	4	3	-	-	-	1	-	1	-	2	3	1	-	-		
10. Keila	3	2	-	-	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1		
11. Kilingi-Nõmme	4	4	-	-	2	1	1	1	1	1	2	2	1	-		
12. Kiviõli	3	3	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-		
13. Kose	2	2	-	-	1	1	-	-	-	1	2	1	-	-		
14. Kungisepa	4	4	-	-	4	4	-	-	-	-	2	4	2	-		
15. Lihula	3	3	-	-	1	1	1	1	-	1	2	2	1	-		
16. Louisa	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-		
17. Mustoe	2	3	-	-	2	3	-	-	1	1	1	-	1	1		
18. Näijaasa	2	2	-	-	2	2	-	-	-	-	1	1	1	1		
19. Orissaare	4	4	-	-	1	1	1	1	-	3	2	1	1	-		
20. Otepää	2	2	-	-	1	1	-	-	1	1	1	-	1	-		
21. Paide	4	4	1	-	3	4	-	-	1	1	1	2	3	-		
22. Põltsamaa	2	2	-	-	2	2	-	-	-	1	1	-	1	1		
23. Põlva	2	2	1	-	-	1	-	-	1	1	1	-	1	-		
24. Pärnu	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-	-		
25. Pärnu-jaaguvi	2	5	-	-	-	1	-	1	-	-	1	2	-	-		
26. Rauvere	5	3	-	-	3	3	-	-	-	3	3	-	2	2		
27. Rapla	3	3	-	-	2	2	1	1	-	1	2	1	-	1		
28. Rõpina	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1		
29. Suure-jaaguvi	3	3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1		
30. Tapa	3	3	-	-	1	1	1	1	-	1	2	1	1	1		
31. Tartu	2	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-		
32. Tõrva	3	3	-	-	2	1	1	1	1	1	2	1	1	-		
33. Türi	4	4	-	-	4	4	-	-	-	2	3	1	1	1		
34. Valga	4	4	-	-	3	3	-	-	-	1	1	3	3	-		
35. Vastseliina	2	2	-	-	1	1	1	1	-	2	2	-	-	-		
36. Viljandi	5	5	-	-	5	4	-	-	-	-	1	3	2	2		
37. Võru	5	5	-	-	4	3	-	-	1	2	2	1	2	1		
38. Väike-jaaguvi	3	3	-	-	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1		
39. Vändra	3	3	-	-	2	2	-	-	-	2	1	1	2	-		
Kokku	118	121	5	2	1	62	63	14	12	15	11	46	59	41	40	16

Plüvatriiga on niyutatud vastavald andmedel 1958. a. mais

- 93 -

Lisa nr. 6

Lasteraamatukoode kaader 1957. a.

Raamatukoogu nimetus	Üldse töötajaid	Haridus				Staaž			
		Kõrgem		Kesk-		kuni laasta	1-5 aastat	5-10 aastat	10-25 aastat
		Üldine	Eri-	Üldine	Eri-				
Linnad									
1. a) Tallinna Kesurajooni I	4	1	-	2	-	-	-	1	3
b) Tallinna Kalidini raj.	2	1	-	1	-	-	-	2	-
2. Tartu	5	1	-	4	-	1	-	4	-
3. Narva	3	-	-	2	-	1	2	-	-
4. Pärnu	4	-	-	3	1	1	-	2	1
5. Kohtla-Järve	3	-	-	3	-	1	1	1	-
Rajoonid									
1. Abja	2	-	-	2	-	1	1	-	-
2. Ahtsla	2	-	-	2	-	-	-	2	-
3. Ilva	2	-	-	2	-	-	1	1	-
4. Kaapsalu	2	-	-	1	-	-	-	2	-
5. Kaarju (maardus)	2	-	-	1	1	1	1	-	-
6. Kinnisa	1	-	-	1	-	-	1	-	-
7. Jõgva	2	-	-	2	1	-	1	1	-
8. Jõhvi	2	-	-	1	-	1	1	-	-
9. Kallaste	2	-	-	1	1	-	2	-	-
10. Keiba	2	-	-	1	-	1	-	1	-
11. Kilingi-Nõmme	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Kiviõli	2	-	-	1	-	1	1	-	-
13. Kose (Kehra alus)	2	-	-	1	-	-	2	-	-
14. Kõngisepa	2	-	-	1	-	1	-	1	-
15. Lihula	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Louisa (Kaarju raj.)	1	-	-	1	-	-	1	-	-
17. Mustvee	2	-	-	2	-	-	2	-	-
18. Märjamaa	2	-	-	2	-	1	1	-	-
19. Orissaare (maa)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Otepää	1	-	-	1	-	1	-	-	-
21. Paide	2	-	-	1	-	-	-	2	-
22. Pältsamaa	2	-	-	2	-	1	1	-	-
23. Põlva (maa)	2	-	-	1	-	1	-	-	1
24. Pärnu (sindi)	2	-	-	1	1	1	1	-	-
25. Pärnu-Jaaguvi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26. Rauvere	2	1	-	1	-	-	1	-	1
27. Rapla	1	-	-	-	-	1	-	-	-
28. Rõpina	1	-	-	-	-	-	-	1	-
29. suure-Jaani	2	-	-	1	-	-	1	1	-
30. Tapa	1	-	-	-	1	-	1	-	-
31. Tartu Rapla raj. kohjal	2	-	-	1	-	-	1	-	1
32. Tõrva	2	-	-	-	-	-	-	2	-
33. Türi	2	-	-	1	-	-	-	2	-
34. Välga	2	-	-	2	-	-	2	-	-
35. Vastseliina (maa)	2	-	-	2	-	-	1	1	-
36. Võlajandi	3	-	-	1	2	1	1	-	1
37. Võlu	2	-	-	-	-	-	-	2	-
38. Väike-Maarja (maa)	1	-	-	1	-	-	-	1	-
39. Vändra	2	-	-	1	-	-	-	2	-
Kokku	85	4	-	54	8	17	28	32	8

Reivatriga on viigutatud 5 vastavaid 5 andmeid 1958. a. mail

- 94 -
Külarajamatukogude kaader 1957.a.

Lisa nr. 7

Rajooni nimetus	Üldse töötajaid	Haridus				Staaž			
		Kõrgem		Kesk-		kuni laasta	1-5 aastat	5-10 aastat	10-25 aastat
		Üldine	Eri-	Üldine	Eri-				
1. Aja	13	-	-	7	-	2	3	4	4
2. Antsla	17	-	-	8	-	4	7	5	1
3. Elva	23	-	-	14	-	5	10	7	1
4. Kaasvalu	24	-	-	5	4	7	9	5	3
5. Kariju	39	-	-	11	10	9	16	11	3
6. Kiiumaa	12	-	-	2	6	3	6	2	1
7. Jõgva	18	1	-	8	-	1	11	4	2
8. Jõhvi	17	-	-	5	4	3	8	2	4
9. Kallaste	12	-	-	-	1	4	1	6	1
10. Keila	20	-	-	2	4	2	7	7	4
11. Kilingi-Nõmme	15	-	-	4	2	10	2	2	1
12. Kiviõli	13	-	-	3	1	4	6	2	1
13. Kose	14	-	-	1	5	4	3	7	-
14. Kungirõpa	24	-	-	13	1	6	9	7	2
15. Lihula	18	-	-	9	1	8	8	1	1
16. Lõusa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Mustvee	17	-	-	10	1	3	10	3	1
18. Märjamaa	12	-	-	3	1	1	5	4	2
19. Orissaare	18	-	-	8	3	6	7	5	-
20. Otepää	13	-	-	2	3	5	3	5	-
21. Paide	24	-	-	8	5	10	8	5	1
22. Põltsamaa	24	1	-	11	1	5	14	4	1
23. Põlva	21	-	-	9	1	7	8	2	3
24. Pärnu	25	-	-	5	-	7	9	5	4
25. Pärnu-Jaagupe	17	-	-	6	1	5	5	6	1
26. Rauvere	25	-	-	9	5	7	8	9	1
27. Rapla	26	-	-	8	2	5	9	10	2
28. Rõpina	21	-	-	3	2	7	6	6	2
29. Suure-Jaani	14	-	-	6	-	-	9	4	1
30. Tapa	19	-	-	4	3	5	5	8	1
31. Tartu	20	2	-	11	1	3	7	6	4
32. Tõrva	15	-	-	7	-	6	3	4	2
33. Türi	15	-	-	9	1	3	8	4	-
34. Valga	17	-	-	13	-	2	10	3	2
35. Vastseliina	11	-	-	5	3	-	9	2	-
36. Viljandi	20	2	-	12	2	2	9	7	2
37. Võru	22	-	-	6	2	3	11	7	1
38. Väime-Maaja	17	-	-	9	3	4	6	4	3
39. Nandla	13	-	-	2	1	3	7	2	1
kokku	705	6	-	258	79	171	282	187	64

711 8 - 223 52 161 301 225

Pliatsige on viimastatud varasemad andmed 1958.a. mär...

Väljavõtted rahvaraamatukoode põhimäärustest
 raamatukoode töötajate kohta
 Rajoniraamatukoode põhimäärus.

ii Rajoniraamatukoode struktuur ja koosseis
 14. õigus töötamises rajoniraamatukoode on ette
 nähtud liideskavaniigi kultuuriministeeriumi
 poolt kindlaks määratud kvalifikatsiooninõuetega.
 lk. 72

Külaraamatukoode põhimäärus

iii Külaraamatukoode reegel ja koosseis
 14. Külaraamatukoode töötamise õigus on ette näh-
 tud inimestel, kes omavad raamatukoodealast
 kesuhaidust või omavad üldist kesuhaidust
 ja on läbi teinud erilase tööppuse.
 lk. 75

Lasteraamatukoode põhimäärus

struktuur, koosseis ja reegel

14. õigus töötamises lasteraamatukoode juha-
 taja kohal on ette nähtud neudel inimestel, kes
 omavad raamatukoodealase kõrgema haiduse,
 pedagoogilise haiduse või kõrgema haiduse
 muud erilase ning on lõpetanud lühiajalised
 raamatukoodealase kursused.
 lk. 79

Kultuurihaiduse alal töötaja käsiraamat.
 Koost. E. Priinõgi. Tln., 1956, lk. 72-79

NSV Liidu Kultuuriministri käsukiri nr. 526
16. augustil 1955.

NSV Liidu Kultuuriministeeriumi süsteemi raamatukogutöötajate esitatavate kvalifikatsiooninõude kinnitamisest.

§ 1

Kinnitada NSV Liidu Kultuuriministeeriumi raamatukogutöötajate esitatavad kvalifikatsiooninõuded vastavalt lisale.

§ 2

Kvalifikatsiooninõuded panna kehtima alates 1. septembrist 1955 tööle võetavate suhtes.

§ 3

Ära uelsta raamatukogudesse tööle võtta isikuid, kes ei vasta kvalifikatsiooni nõudele.

NSV Liidu Kultuuriministri asetäitja
S. Kaftanov

Lisa

NSV Liidu Kultuuriministri käsukiri nr. 526 16. augustil 1955.

NSV Liidu Kultuuriministeeriumi süsteemi raamatukogudesse tööle võtmisel raamatukoguala töötajate esitatavad kvalifikatsiooninõuded

Ametinsha nimetus

Kvalifikatsiooninõuded

A. I kategooria riikline avaline raamatukogu töötajatele.

1. Direktor

Kinnitatakse personaalselt ametisse liiduvabariigi kultuuriministri või tema asetäitja poolt.

Ametitšha nimetus

Kvalifikatsiooninõuded

2. Direktori asetäitjad teadusliku ja raamatukoostöö alal.
Osavõnu -, jassõnu -, filiaalijuhatajad, raamatukoostöö kabinetijuhatajad, peabibliograafid.
Teadusliku uraadi omanik ja kogemused raamatukoostöös ja bibliograafilises töös. Lubatause tööle võtta isikuid kel on kõrgem haridus, kes omavad teadusliku töid ja kogemusi vähemalt 5-aastase raamatukoostöös ning bibliograafilises töös.
3. Sektori-, kabineti-, lugemissaali juhatajad, teaduslikud sekretärid
Kõrgem raamatukoostöös haridus ja vähemalt 3-aastane raamatukoostöös ning bibliograafilise töö staaz või kõrgem haridus teisel erialal ja vähemalt 5-aastane raamatukoostöös ning bibliograafilise töö staaz.
4. Raamendirektorid, redaktorid-spetsialistid
Kõrgem erialane haridus, redaktoritöö kogemused.
5. Raamendbibliograafid, bibliograafid-redaktorid, metoodilised
Kõrgem raamatukoostöös haridus, vähemalt 3-aastane raamatukoostöös ja bibliograafilise töö staaz või kõrgem haridus teisel erialal vähemalt 3-aastase raamatukoostöös

Ametiitsha nimetus	Kvalifikatsiooninõuded
6. Raamatu- ja raamatukoguhoidjad, bibliograafid, instruktorid, inspektorid.	bibliograafilise töö staasijum- es ja kui on olemas metoodi- lisi ja bibliograafilisi töid. Kõrgem raamatukogundus- liku haridus või kõrgem haridus teisel erialal ja vä- hemalt 2-aastane raamatu- kogundusline ning bibliograa- filise töö staas (või raama- tukogunduse ja bibliograa- fiuuringute lõpetamine.)
7. Raamatukoguhoidjad	Kõrgem raamatukogundusliku haridus. Lubatakse tööle võtta isimeid kõrgema haridusega teistel erialadel, kui nad on läbi teinud lühiajalised raamatukogunduslineid uue- sused.
8. Raamatukoguhoidjad- tõelgid	Kõrgem haridus nõuelt alal või kõrgem haridus teistel ei- aladel ja nõuelt uuringute lõpetamine.
9. Raamatukoguhoidja abid	Aastane tööõppus või uuresed üldise uuehariduse baasil.

Ametitsha nimetus

Kvalifikatsiooninõuded

B. Liidvabariinide vabariiniline raamatuoskude, II kategooria riikiline avaline raamatuoskude, III kategooria oblasti-, vabariigi- ja ANST vabariiniline raamatuoskude töötajate.

1. Direktor

Liimitatuse personaalselt ametisse liidvabariigi kultuuriministeriumi poolt, oblasti, vabariigi täitevkomitee kultuurivalitsuse poolt, ANST kultuuriministri poolt.

2. Direktori asetäitjad teaduslikel aladel

Kõrgem raamatuoskudeslik haridus; kes on avalad metoodiliste teaduslike või bibliograafilise töid ja vähemalt 4-aastast raamatuoskudeslikku staazi või kel on kõrgem haridus teisel erialal ja kui on olemas metoodiliste teaduslike töid ja vähemalt 5-aastane raamatuoskudeslik (bibliograafilise) töö staaz.

3. Filiaal-, osakonna-, jaoskonna juhatajad, peabibliograafid, pearaamatuoskudehoidjad, metoodilise kabinet juhatajad

Kõrgem raamatuoskudeslik haridus ja vähemalt 3-aastane raamatuoskudeslik (bibliograafilise) töö staaz või kõrgem haridus teisel erialal ja vähemalt 5-aastane raamatuoskudeslik (bibliograafilise)

Ametitüha nimetus	Kvalifikatsiooninõuded
4. Sektori-, kabineti-, lugemis- saali juhatajad, teadusli- kud sekretärid, vanem- raamatnõuandjad, vanembibliograafid, int- ruutorid, inspektorid, bibliograafid-redaktorid, redaktorid, metsoodid.	Kõrgem raamatnõuandusliku haridus ja vähemalt aastane raamatnõuandusliku töö staaž või kõrgem haridus teisel erialal ja vähemalt 3-aastane raamatnõuand- usliku töö staaž.
5. Bibliograafid	Kõrgem raamatnõuandus- liku haridus või kõrgem hari- dus teisel erialal ja prakti- kumi sooritamine erisava järgi.
6. Vanemredaktorid, re- daktorid-spetsialistid	Kõrgem raamatnõuandusliku haridus ja redaktoritöö kog- mused.
7. Raamatnõuandjad	Kõrgem raamatnõuandusliku haridus või lühisajalised ra- matnõuanduslikud kursu- sid kõrgema hariduse baas- il teistel erialadel.
8. Raamatnõuandjad- tõlgid	Kõrgem haridus võõrkeelte alal või kõrgem haridus teis- tel erialadel ja võõrkeelte kursuste lõpetamine.
9. Raamatnõuandja- abid	Üldine keskharidus ja uuajä- riline praktikum
10. Raamatnõu- andjad	Seitsmeklassiline haridus ja vähemalt aastane praktikum.

Ametinohja nimetus

Kvalifikatsiooninõuded

✓ c. linnas-, rajoni-, laste- ja nälaraamatukoode töötajate raamatukogunduse alal

1. linnas-, rajoni- ja laste raamatukoode juhatajad, oblastiraamatukoode direktorid autonoomsetes oblastites

Kõrgem raamatukogunduseline haridus või kõrgem haridus teistel erialadel ja raamatukogutöö kogumised. Lubatakse tööle võtta isikuid raamatukogunduseline keskkooli- ja vähemalt 3-aastase raamatukogunduseline töö staaziga.

Märkus: Isikuid, kel puudub raamatukogunduseline haridus, võib lubada võtta laste raamatukoode juhatajaks, kui neil on olemas pedagoogiline haridus.

2. linnas-, oblasti raamatukoode (autonoomsetes oblastites), ringkonna-, rajoni- ja laste raamatukoode osakondjuhatajad

Raamatukogunduseline keskharidus ja vähemalt aastane raamatukogunduseline töö staaz või üldine keskharidus ja 3-aastane raamatukogunduseline töö staaz või aastane raamatukoode alane töökoostus keskkooli tasemel ja vähemalt aastane raamatukogunduseline töö staaz.

Ametivõrka nimetus	Kvalifikatsiooninõuded
3. Kõlarasamatruusogu juhatajad; linna-, ringkonna-, oblastirasamatruusogude (autonoomsetes oblastites), rajooni-, lättrasamatruusogude rasamatruusoguhoidjad	Rasamatruusogundusliku vesuhaidus või rasamatruusogualane tööppus vesuhaiduse baasil. Lubatause tööle võtta isikuid üldise vesuhaidusega, kes on sooritanud üldajalise praktikumi või lühiajalised rasamatruusogunduslikud kursused.

Määrus nr. 1. Osa "A", "B" ja "C" juurde. Lubatause tööle võtta isikuid, kel puudub vastav haidus, kuid kes on täielikult ette valmistatud ja edumalt töötanud rasamatruusogudes vähemalt 10 aastat.

Määrus nr. 2. Osa "A" punkt 2. ja 5. juurde; osa "B" punkt 3. ja 4. juurde.

Rasamatruusogunduse kabineti, metoodilise osakonna või kabineti juhatajatus, samuti ka metoodikutus võib määrata sinelt isikuid, kel on võrgu rasamatruusogundusliku haidus, nende tööstaaž on kindlaks määratud väesolevate nõude vastavates osades.

Kultuurhaidus alal töötaja käsiraamat.
koost. E. Priimägi. Ten., 1956, lk. 105-108

Määrusi ja etpanemuid Tartu Riikliku Üliuoli
esti kirjanduse ja rahvalooma vateedri raamatute
kogunduse osakonna õppetöö kohta.

Annus,

Eesti NSV Riikliku Raamatukoogu
kudusliku sekretär

16.-20. apr. 1957.a. tutvus sm. Annus Kultuur
riiministeriumi ülesandel TRÜ bibliograafia osakonna
õppetööga.

Osakonna õppetöö vajab üliuoli poolt suuremat
tähelepanu.

Õigained õpetavad õppeliikumete täitjad - tunni-
andjad, kes teevad seda põhitöö võrval TRÜ Pea-
raamatukogus ja Tartu linna kesusraamatuko-
gus. Prautiline töö raamatukogus võimaldab
neil raamatukogunduse teooriat elavamaks
teha näidete ja konkreetsete tead. Need tööd
kavandab see, et õppejõududele on raamatuko-
gunduse teooria õpetamine võimalik.

Üliõpilased on jätud vaeslaste ossa, ei ole
inimest, kes nende õppetööd suurendaks. On va-
ja koosseisulist õppejõudu vähemalt ühe vanem-
õpetaja näol. Seda aga on võimatu saada, ku-
na puudub perspektiiv osakonna edasise
eristatavuse kohta.

^(1957.2.) Praegu õpib TRÜ bibliograafia osakonnas
2 kursust (II ja III).

Õppetööd tuleb pidevalt jätkata, aga mit-
te nii, et vahel aastal võtta vastu vastu

25 üliõpilast ja peatare siis ebamäärane aeg vahet. Kõhel aastal on võib-olla rasker järjest paigutada 25 inimest tööle. Kui aga võetakse vastu üle aasta näiteks 10 üliõpilast, on neid palju vergus uultadele suunata. Sellega on aga loodud pidev raamatukogunduse-alahe õppus, mis võimaldab uindlustada uasseisulistele õppejõududele pideva töö. Neilt õppejõududele on võimalik ka uõuda oma ualifikatsioonile pidevat tötust ja uandidaaditöö tegemist.

Üliõpilaste vastuvõtmise uumberuandamisega saavutatakse:

- 1) pidevalt uusi kõrgema haridusega tötajaid raamatukogunduse;
- 2) saame neid vergusini tötustadega uindlustada;
- 3) osausuul on võimalik saada uasseisulist õppejõudu, kes uemendab õppetööd;
- 4) õppejõud saavad emast paremini ette ualustada ja õppetöö tase tötuseks.

Uõies uasaluda ka sellist võimalust: üliõpilased õivad uusi III uursusele üldisi uineid nagu filoloogid ja siis spetsialiseeruvad raamatukogunduse alal, nagu see tötuseks 1950.a.-ni.

Õppetööd uoskustas see, kui uõtakse vastu ainult neid üliõpilasi, kes on 1-2 aastat juba raamatukogu tötanud, uel on juba uinimasalised tötudised raamatukogutöö teh-

nikast. Praegu uueltatause aineid õpetamiseks palju aega ning vaeva raamatukoostajana osatöös. Kõiki asuvad noored mis palju teadlikumalt oma aiala õppima ja üliõpilis jääs võimale sügavamalt üliõpilasi tutvustada raamatukoostajate eel distsipliinidega.

Nähtavalt tuleb mõnes osas ka üldainete õpetamine. Pedagoogilist õpetatakse mis kodipedagoogilist õpetajate, Raamatukoostajate osatöös tuleb seda teha kiiresti. Ei ole mõtet õpetada NSV liidu ajaloo lähinõrset meest, kema veevõolis on see juba läbi võetud. Ajaloo käsitus tuleb siduda bibliograafia probleemidega, anda kultuuri ja teaduste ajalugu.

Üldmeelje õpetasemest

Õppeülesannete täitjad näivad püüdnud ja aegselt oma ülesandest võtvat. Siiski, mis nad teevad seda nõrvaltöösna, jääb mulje, et seda võis veel paremini teha.

Kursusetöös, mis paistavad olevat hoolikalt tehtud, on nõrgas osas asetatud kirjanduse tegevus. Kõikides esimesel sellelaadsetel seadlusi ka teinud iluunud väljasaadetes. Kursusetöös esimesel ka üsimeid faulilisi usimeisi ja teinoloogilisi libastumisi, mis on õppejõudude poolt jäetud tähele panemata.

Käesoleva aasta kursusetööde temaatika on oma põhilises osas ajaloolise vallauga. Võis rõhutada tähelepanu pöörata raamatukoostajate

kaasaja probleemidele ja ülesannetele, mis on seotud
rahvaraamatnusega tööga, kuna enamik üli-
õpilasi suunatakse peale lõpetamist tööle rah-
varaamatnusega.

Eesti NSV Kultuuriministri Arhiivi
materjalid, 1957. a., raast: Kvalifikatsioon-
tööstus.

Reinman, M.

Eesti töörahva silmapaistvad revolutsionärid.
Brio-bibliograafiline soovitusnimeestik. Tlu., 1957.

Reinman, M.

Suure Socialistilise Oulobirevolutsiooni 40. aastapüha. Kirjanduse soovitusnimeestik. Tlu., 1957.

geograafia

Šurovaar, O.

Kaasikna kaardi es. näid ja selvaid. Kirjanduse soovitusnimeestik. 1.-4. Tlu., 1957.

Kõlja antud näinamatuid raamatukoogunduse alal

ühemeelise praktikumiava algale väärasamatukoogundajale juhatajale. Tlu., 1957.

Demokratilise väärasamatukoogundi töökoogundi. Tlu., 1957.

Raamatukoogundi - valuline abonent. Kelleks raamatukoogundajale. Tlu., 1956.

J. Tomborg. Kirjandusliku võltsi korraldamisest A. H. Tamm saare "Tõde ja õigus" 4. võtte alusel. Tlu., 1957.

Alfabeetiline kataloogi organiseerimisest uila-, ra-
jooni-, linna- ja lasteraamatukoogundes. Instrumendi-
ked juhised. Tlu., 1956.

Juhis vananenud kirjanduse võvaldamise ja mit-
tevajaliku kirjanduse ülevõtmise kohta Eesti NSV
Kultuuriministeeriumi ja Eesti NSV Kaitseministe-
riumi süsteemi raamatukoogundes, võlvõniramaat-
koogundes ning meebikihigra raamatukoogundes.
Tlu., 1956.

K. Karing. Liigitustabelid Eesti NSV väärasamaat-
koogundele. Tlu., 1956.

K. Karing. Süstemaatiline kataloog ja uimeneudliigi-
tus. Tlu., 1950.

Z. Püts. Autritabelid (ualluuhalised). Abivõltsid ra-
matute alfabeetilisus paigutamises. 2., parand-
tud trükk. Tlu., 1955.

K. Püts. Intrinvaat ja selle kasutamine raamat-
koogutöös. Tlu., 1955.

Raamatukutsed tuluva ja metoodia. Läsiraamat
rahvaraamatukogude. Redigeeritud H. Johani. Teu.,
1947.

Naraneund ühiskondliku-politilise ühjaudese uues-
tik. Teu., 1957.

8. muja. Böluabaloog - mida ünelde jösel raamatuk-
koges. Instrueeringuid lastele. Väme. Naaja laste
kuraamatukogu töuogemisi. Teu., 1957.

b. Raud. Laste lugemise juhtimine raamatukogu.
Teu., 1956.

Kursus	Üliõpilaste arv	Linnad														Rajoonid																		Märkusi										
		Tallinn	Tartu	Elva	Pärnu	Valga	Viljandi	Võru	Abja	Antsla	Elva	Haapsalu	Harju	Jõgeva	Kallaste	Keila	Kilingi-Nõmme	Kiviõli	Kohtla-Järve	Kose	Loksa	Mustvee	Orissaare	Otepää	Põltsamaa	Põlva	Pärnu	Rakvere	Rapla	Räpina	Suure-Jaani	Tapa	Tõrva		Valga	Vastseliina	Viljandi	Võru	Väike-Maarja	Vändra				
I	34	3	7	1	3	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	1	1	-	2	3	-	1	-	1	-	1	1	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-	1		
II	37	9	9	1	-	1	1	-	1	-	1	-	1	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	2	-	-	-	2	-	1	1	1	-	1	-	1	-		
III	25	7	6	-	-	-	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	
IV	21	8	7	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Kokku	117	27	29	2	3	1	3	1	3	1	2	2	1	2	1	4	1	1	1	1	2	2	3	2	3	1	1	1	4	1	1	1	3	1	2	2	1	2	-	2	-	2		

TR Ü Bibliograafia osakonna kaugõppe
uus õppeplaan alates 1957. aastast.

Jrk nr.	Õppeaine nimetus	Jadus semestrite järgi			
		Seminarid	Arvutused	Kursuse tööd	Kontroll- tööd
1.	Maarismi - luinismi alused	2, 4	—	—	1, 2, 3
2.	Politiline ökonomia	6, 8	—	—	6, 7, 8
3.	Dial. ja ajal. materialism	8, 10	—	—	8, 9
4.	Filosoofia ajalugu	10	—	—	—
5.	Loogika	4	—	—	—
6.	Pedagoogika	7	—	—	—
7.	Psühholoogia	6	—	—	—
8.	NSV Liidu ajalugu	4	1	—	1, 4
9.	Tene keel	2, 6	3	—	1, 2, 3, 4
10.	Nõõrkeel	6	2, 4	—	1, 2, 3, 4 5, 6
11.	Kaasaegne kirjandusliku eesti keel	3	2	—	1, 2, 3
12.	Kirjandusteaduse alused	1	—	—	—
13.	Tene kirjandus	3, 9	6	—	6, 9
14.	Eesti kirjandus	5, 10	7	—	8, 9
15.	NSV Liidu rahvaste kirjandus	11	—	—	—
16.	Nälikirjandus	8, 10	5	—	9
17.	Laste kirjandus	9	8	—	—
18.	Sots. põllumaj. ja tööstuse alused	11	—	—	—
19.	Raamatute ajalugu	3	—	—	—
20.	Raamatusegundus	2, 5, 7	6	—	4, 5, 7
21.	Raamatusegu fondid ja katal.	2, 5	4	6	2, 3, 4, 5, 6
22.	Bibliograafia	2, 11	7, 8, 10	8	7, 9, 10
23.	Valimained	—	11	—	11

Nalivaineti näitleu nimestiku

1. Raamatuoskundus NSV Riides
2. Raamatuoskunduse organisatsioon NSV Riides
3. Lugemise juhtimine
4. Nõuandude raamatuosku organisatsioon
5. Raamatuoskunduse ajakiri
6. Fondi kirjeldamine ja alfaabiline kataloog
7. Fondide organiseerimine
8. Fondide liigitamine ja süstemaatiline kataloog
9. Ühiskondliku - poliitilise kirjanduse bibliograafia
10. Tehnilise kirjanduse bibliograafia
11. Tein kirjanduse bibliograafia
12. Loodusteadusliku kirjanduse bibliograafia
13. Ajalooselase kirjanduse bibliograafia
14. Põllumajandusliku kirjanduse bibliograafia
15. Lastekirjanduse bibliograafia

В ы п и с к а

из учебного плана историко-филологического факультета
Тартуского государственного университета
Специальность - библиотековедение и библиография

Квалификация специалиста - библиотечарь высшей квалифика-
ции.

№ п/п	Наименование дисциплины	Распределение по семестрам			
		Экз.	Зач	Курс. раб.	Контр. раб.
1.	Основы марксизма-ленинизма	2,4	-	-	1,2,3
2.	Политическая экономия	6,8	-	-	6,7,8
3.	Диалектик. и истор. материализм	8,10	-	-	8,9
4.	История философии	10	-	-	-
5.	Л о г и к а	4	-	-	-
6.	Педагогика	7	-	-	-
7.	Психология	9	-	-	1,4
8.	История СССР	4	1	-	-
9.	Русский язык	2,4,6	3	-	1,2,3,4,5,6,8,9
10.	Иностранный язык	6	2,4	-	1,2,3,4,5,6
11.	Совр. родной литературный язык	3	2	-	1,2,3
12.	Основы литературоведения	1	-	-	-
13.	Русская литература	3,6,9	6	-	6,9
14.	Литература данной союзной республики / Лит., Эст. ССР /	5,10	7	-	8,10
15.	Литература народов СССР	11	-	-	-
16.	Зарубежная литература	8,10	5	-	9
17.	Детская литература	9	8	-	-
18.	Основы социалист. с/хоз и промышлен.	11	-	-	-
19.	История книги	3	-	-	-
20.	Библиотековедение	2,5,7	6	-	4,5,7,8
21.	Библиотечные фонды и каталоги	2,5	4	-	6,2,3,4,5
22.	Библиография	9,11	7,8,10	8,10	7,9,10
23.	Курсы по выбору	-	11	-	11

Примерный перечень курсов: по выбору.

1. Библиотечное дело в СССР	8. Классификация фондов и систематический каталог
2. Организация библиотечного дела в СССР	9. Библиография общ. полит. литературы.
3. Руководство чтения	10. Библиография историч. л-ты
4. Организация советской библиотеки	11. Библиография техн. лит-ры
5. История библиотечного дела	12. Библиография худ.-
6. Описание фондов и алфавитный каталог	13. Библиография естественно-научной литературы
7. Организация фондов	14. Библиография сельскохоз. литературы
	15. Библиография детской литературы

Примечание: Наименование и объем курсов по выбору читаемых в университете факультативно устанавливается ежегодно Советом университета по представлению декана факультета. Заочное отд. ТГУ. Заочное отд. ТГУ. 14 августа 1967 г. Тартуское отд. Заочное отд. ТГУ. 127

Tallinna Kultuurharidusala Kooli raamatukogunduse osakonna
II E kursuse õppepraktika plaan 1957/58.õ.a.II semester.

R II E ja R II E b rühmade õppepraktika.
Tundide arv nädalas : 5
Nädalate arv semestris: 14
Tundide arv semestris: 70
Õppepraktika juhataja: L.Rogovskaja.

Õppepraktika ülesanded ja juhendamise viisid.

Jrk. nr.	Teemad ja läbiviimise meetodid	Õpilaste jaotus	tunde	Konsultatsioon
1	2	3	4	5
I	1. Õppepraktika üldine juhendamine.	Õpperühm		
	2. Raamatu siffer.Konsultatsioon	"	2	Rogovskaja
	3. Raamatute autorimärgistamine.Praktiline harjutus	2 alagr.	2	Rogovskaja, Vehik
II	1. Baasraamatukoguga üldine tutvumine.			
	2. Baasraamatukogu fondiga tutvumine.Paigutuskeemi tundmaõppimine.Riiulite asetuse skeemi koostamine.	praktika rühm	6	Vehik,Pulk Rogovskaja
	3. Alfabeetilise ja süstemaatilise kataloogi kasutamise harjutus.		2	
III	1. Raamatukogu abonemendiga tööga tutvumine.Lugemise juhtimise meetodid ja raamatupropaganda vormid.Abonemendi sisustus.	"		Vehik,Pulk Rogovskaja
	2. Raamatute paigutamine riiulile.			
	3. Töö abonemendis.Raamatute laenutamise tehnikaga tutvumine.Lugeja- ja raamatukaartide õige asetamine ning korraldamine.			
IV	1. Töö abonemendis.Eelmise päeva statistika koostamine.Raamatukogupäeviku täitmine.Raamatute paigutamine riiulile.Valikkastide korraldamine või täiendamine.Lugejate teenindamine.	"	"	Vehik,Pulk Rogovskaja

	1	2	3	4	5
I	Päevikusse märkida mõningad huvitavamad vestlused lugejatega.				
	2. Kirjeldamise harjutus. Kirjeldada 2 ja 3 autoriga teoseid (4-5 teost)				
V	1. Bibliograafiliste vahenditega tutvumine. Mitmesugust tüüpi bibliograafiliste vahendite ülesmärkimine nende iseloomustusega.		praktika gr.	6 baasi & 2 tn.	Vehik, Pulk Rogovskaja
	2. Kirjaliku analüüsi koostamine kahest nimestikust. Tööd kontrollib bibliograafia õpetaja.		---		
VI	Baasraamatukogu plaanikohase raamatunäituse korraldamine.		---	---	Vehik, Pulk Rogovskaja
	Valida materjal ning kujundada näitus.				
VII	1. Teaduslik-ateistliku propaganda tähtsus ja ülesanded. Loodusteaduste jaotus ja nende iseloomustus. Küsimuste ja vastuste andmine loodusteaduslikel teemadel.		õpperühm	2	Põlluveer
	2. Konsultatsioon bibliograafia põhiliste probleemide kohta.		---	2	Paju
	3. Bibliograafiaalaste taamatute annoteerimine. Annotatsioone retsenseerib biblioloogia õpetaja ja bibliograafia õpetaja (4 annot., -1 tn.)			4,5	Paju, Pulk
VIII	1. Loodusteadusliku ja teaduslik-ateistliku kirjanduse propaganda sisu ja vormiga tutvumine. Kirjeldada mis on tehtud sel alal baasraamatukogus.		praktika rühm	6 baasi & 2	Vehik, Pulk Rogovskaja
	2. Teha ettevalmistusi loodusteadusliku kirjanuse laenutamiseks.				
	3. Töö abonemendis. Uute lugejate registreerimine. Loodusteadusalase kirjanduse soovitamise lugejaile. Praktikapäeviku kirjelduses teha ülestähendusi valitud teestest. Kirjeldada vestlust nende soovitamisel.		---	---	Vehik, Pulk Rogovskaja
XI	1. Baasraamatukogu plaanikohase plakati kavandi koostamine. Materjali valik, skeemi joonistamine.		---	---	Vehik, Pulk Rogovskaja
	2. Plakati kujundamine. Plakati kujundamist lõpetada järgmistel praktikapäevadel.				
X	1. Koostada bibliograafiline ülevaade uudiskirjandusest. Teema määramine,				

1	2	3	4	5
	materjali valik, ülevaate kirjutamine. Teksti kontrollib kirjanduse- ja bibliograafia õpetaja.	---	9	Uib, Pulk Rajandi
2.	Raamatute kirjeldamine. Kirjeldada 5 nelja ja enam autoriga teost.	praktika rühm	6 baasi & 2 tn.	Vehik, Pulk Rogovska
3.	Ülevaate esitamine. Esitamiseks määratakse igale õpilasele eri aeg baasraamatukogus või koolis.			
XI	1. Kartoteegi koostamine või tähendamine baasraamatukogu poolt määratud teemal. Selleks kirjeldada vähemalt 15 ajakirja ja ajalehe artiklit.	---	---	Vehik, Pulk Rogovskaja
	2. Harjutada ajakirjades ja ajalehtedes avaldatud retsensioonide kirjeldamist. (koostada umbes 5 kirjet).			
XII	1. Põllumajandusliku propaganda töö sisu ja vormidega tutvumine.	---	---	Vehik, Pulk Rogovskaja
	2. Laenutamiseks ettevalmistamine. Värske ajalehede ja ajakirjade läbivaatamine. Aktuaalsete raamatute väljaandmine lugejatele soovitamiseks. Lugejate teenindamine.			
	3. Valida kirjandust lühikese annoteeritud soovitusnimestiku või lugeja meelespea koostamiseks. Alustada selle koostamisega.			
XIII	1. Tehnikaalase kirjanduse propaganda töö sisu ja vormidega tutvumine.	prakt. rühm	---	Vehik, Pulk Rogovskaja
	2. Töö abonemendis. Valida välja tehnikaalast kirjandust lugejaile soovitamiseks. Päevikusse märkida valitud raamatud ning kirjeldada vestlusi nende laenutamisel.			
	3. Lõpetada nimestiku koostamist. Nimestik kontrollitakse aine- ja bibliograafia õpetaja poolt. (2 nimestiku 1 tn.)		9	Paju, Uib Põlluveer Rajandi
XIV	1. Raamatute kirjeldamine kõikide võimalike juhtumite alal. Iga õpilane kirjutab vähemalt 15 raamatut.	prakti. rühm	6 rühm & 2 tn.	Vehik, Pulk Rogovskaja Kruusman Paju.
	2. Konsultatsioon põllumajandusliku kirjanduse põhiliste probleemide alal.	õppe rühm	2	

Seletus õppepraktika läbiviimise kohta.

1. Raamatukogulike tööharjumuste paremaks omandamiseks viiakse õppepraktika ülesanded läbi alagruppides. Õppepraktika toimub 8. II - 17. maini.
2. Praktikal viibides täidavad õpilased distsiplineeritult kõik temale antud kohustused tööülesanded täitmiseks. Kirjeldused kannavad sisse praktikapäevikusse.
3. Iga praktika alagrupile määratakse õpilaste hulgast grupivanem, kes peab kontakti õppepraktika juhataja-õpetajaga ja baasraamatukogu juhendajaga ning kontrollib oma grupi õpilaste kohalviibimist. Puudumistest teatab otsekohe õppepraktika juhatajale - õpetajale.
4. Baasraamatukogu õppepraktika juhendaja kontrollib vastavalt õppepraktika plaanile praktikagrupi ülesannete täitmist, juhendab ja abistab õpilasi nende töös.
5. Õppepraktika juhataja - õpetaja annab juhiseid õpilastele, baasraamatukogudele ja konsultantidele üldiselt ja eraldi iga õppepraktika kohta, et ülesanded saaksid organisatsiooniliselt, sisuliselt ja metoodiliselt hästi läbi viidud. Ta jälgib pidevalt tööde käiku, viibib ise vaheldumisi teatud alagrupis, analüüsib ja hindab töötulemusi.
6. Ülesannete korrapäraseks täitmiseks on kinnitatud iga küsimuse alal vastavad konsultandid eriainate ja üldainete õpetajate hulgast, kes valmistavad ette vastava ürituse läbiviimist, viibivad selle teostamise juures ja analüüsivad töötagajärgi.

Tallinna Kultuurharidussala Kooli tootmispraktika

(8 nädalat, kokku 45 tööpäeva)

P r o g r a m m

raamatukogunduse III erikursusele.

1957/58. õppeaastaks (17. detsembrist - 5. veebruarini)

Üldpõhimõtted

Tootmispraktika on õppeprotsessi üheks põhiliseks lüliks raamatukoguhoidjate ettevalmistamisel. Selle kaudu kinnistatakse kinnistatakse õppetundides saadud teoreetilisi teadmisi ja kasvatakse harjumusi raamatukogutööks.

Tootmispraktika organiseeritakse läbivõetud üldhariduslike ainete ja eriainetes (raamatukogundus, bibliograafia, raamatukogufondide ja kataloogide organiseerimine, kirjandus, põllumajanduse alused ja plakattöö) ning õppepraktika alusel.

I Tootmispraktika sisu

Tootmispraktika peab toimuma kõrgele ideelisele ja meetodilisele tasemele. Tootmispraktika käigus peab õpilastele täielikult selguma raamatukogude raamatukogude tähtsuse töötajate kommunistlikul kasvatusel. Praktikandid kui tulevased raamatukogutöötajad õpivad tundma paremaid kogemusi ja raamatukogude kvalifitseeritud kaadri juhendamisel tähtsavad kõiki raamatukogutöö ülesandeid. Võttes osa lugejate teenindamisest, praktikandid analüüsivad, kuidas raamatukogu aitab tõsta lugejate teadmiste taset ning kuidas raamatukogu propageerib NLKP XX kongressi ning viimaste pleenumite materjale, kirjandust teaduste saavutuste ja esarindlike töökogemuste populariseerimiseks.

Tootmispraktikas on ette nähtud raamatute laenuamisprotsessis lugejate huvide uurimine ja raamatute soovitamise, bibliograafilise töö, raamatufondide ja kataloogide organiseerimine, massiline raamatupropaganda, töö lastega, raamatukogutöö organiseerimine, administratiiv-majanduslike ülesannete täitmine ja töö külaraamatukogus.

II Õpilaste töökohad ja aja jaotus.

ja külaraamatukogus. Tootmispraktika viiakse läbi rajooni- (linna- ja laste-õpilasest. Tootmispraktika grupid koosnevad töötada 2 nädalat rajooniraamatukogus, 2 nädalat lasteraamatukogus ja 4 nädalat külaraamatukogus. Külaraamatukogud tootmispraktika läbiviimisel valitakse rajooniraamatukogu ettepanekul koheliku kultuuriosakonna poolt. Grupid jaotatakse kohtadele nii, et üks osa õpilasi töötab rajooniraamatukogus, teine osa lasteraamatukogus ja kolmas osa külaraamatukogudes. Tootmispraktika grupid saadetakse külaraamatukogusse korraga 1-2 inimest.

Rajooni- ja lasteraamatukogudes töötades praktikandid täidavad ülesandeid abonemendis, lugemissaalis, rändraamatukogudes ja raamatute läbitöötamise alal ning kataloogide korrastamisel. Lasteraamatukogudes töötades tuleb eriti tähelepanu pöörata laste teenindamise iseärasustele. Külaraamatukogudes praktikandid teostavad lugejate individuaalset teenindamist, viivad läbi massiüritusi ja tegelevad lugejatele raamatute kohukandmisega ning vajaduse korral täidavad ka kataloogide korraldamise ülesandeid.

Plaaniliste ülesannete ettevalmistamiseks ja täitmiseks on orjenteeruvalt praktikandi programmis ette nähtud päevade arv, kuid igapäevase tootmispraktika teostamiseks vastavalt raamatukogu töö tingimustele tuleb koostada iga õpilase jaoks täpne kalenderplaan mis tuleb teatavaks teha tootmispraktika juhatajale (õpetaja Vehik)

- Ülesannete läbiviimiseks orienteeruv ajaline jaotus oleks järgmine (kokku 45 tööpäeva)
- 1. Tootmispraktika ettevalmistamine õpperühmades -2 päeva
- 2. Praktikagruppide kohaletõit ja majutamine -1 päev
- 3. Ülevaate saamine rajooni raamatukogude võrgust ja tutvumine raamatukogudega, kuhu asutakse tööle -1 päev
- 4. Töö lugejate teenindamisel (abonemendis), lugemissaalis, rändraamatukogus ja laenuvõttel (10 p.)

- 5. Massiürituste organiseerimine - 15 päev
- 6. Bibliograafiline töö - 3 päev
- 7. Raamatufondi komplekteerimine, liigitamine, arvelevõtmine ja raamatute raamatukogulik kujundamine - 6 päev.
- 8. Trükiteoste kirjeldamine ja kataloogide korraldamine - 6 päev
- 9. Raamatukogu organisatsiooniline ja administratiivne majanduslik töö - 4 päeva
- 10. Kokkuvõtte tegemine praktikast rajooniraamatukogus - 1 päev
- 11. Konverents koolis kokkuvõtte tegemiseks - 1 päev

III Üldine tutvumine rajooniraamatukogudega

Eriküsimused: a) rajooni raamatukogude võrguga tutvumine. b) raamatukogudega tutvumine, kuhu asutakse tööle, raamatukogu struktuur, kataloogid ja bibliograafilised vahendid ning üldine töökorraldus.

Nende ülesannete läbiviimiseks on ette nähtud 1 päev. Esitatud vestlused kannavad õpilased praktikapäevikusse. Ülevaate rajooni raamatukogude võrgust ja raamatukogude töö seisukorrast annab rajooni kultuuriosakonna juhataja või rajooniraamatukogu juhataja. Ülevaates näidatakse missugused raamatukogud on rajoonis (rajooni-, laste-, linna- ja külaraamatukogud), kuidas nad töötavad, kui suured on fondid, palju on lugejaid ja palju laenutusi, missugused on eesrindlikumad raamatukogud ja nende kogemused, liigitamine, arvelevõtted.

Raamatukogu sisulise ja organisatsioonilise tööga tutvustab praktikant raamatukogu juhataja ja kataloogide korraldajad.

Lühidalt antakse ülevaate raamatukogu arengust, tema tööplaanist 1957. a. tema struktuurist, raamatufondidest, raamatust ja sisustusest. Kui suur on lugejate arv ja missugune on lugejate koosseis, kui suur on laenutuste arv ja selle sisetu jaotus, kui suur on püüvate külastajate arv, loeb keskmiselt iga lugeja aastas. Missugused on raamatupropaganda aktuaalsed küsimused. Raamatukogu töö aktiiviga. Raamatukogu paremad kogemused lugejate teenendamisel raamatuga. Kuidas teostatakse individuaalseid vestlusi lugejatega, missuguseid raamatuid soovitada, üldine töökorraldus.

Nende ülesannete läbiviimiseks on ette nähtud 1 päev. Vestlused kannavad õpilased praktikapäevikusse. Ülevaate rajooni raamatukogude võrgust ja raamatukogude töö seisukorrast annab rajooni kultuuriosakonna juhataja või rajooniraamatukogu juhataja.

vastavatele lugemigruppidele, kuidas teostatakse lugejate koostise analüüsi lähem tutvumise raamatukogu fondide ja kataloogide ning bibliograafiliste vahenditega. Kas on olemas temaatilised kataloogid ja ajaleheväljalõigete nappid. Kuidas on läbi viidud teatmelis-bibliograafiline teenindamine. Kuidas viiakse läbi lugejate konverentse, kirjandusõhtuid ja bibliograafilisi ülevaateid, kuidas korraldatakse raamatunäitusi, kuidas valmistatakse raamatukogulikke plakateid jne. Kas raamatukogul on rändfond ja kui palju ning kuhu on välja antud rändraamatukogusid.

Lasteraamatukogudes tutvustatakse lähemalt tööd lastega. Palju on lugejaid vanuseastme järgi. Missugune on fondi koostis, missugused kataloogid ja kartoteegid on raamatukogul, missuguseid raamatute soovitamise ning propageerimise viise kasutatakse.

Külaraamatukogus praktikante tutvustatakse ümbruskonna majandus- ja kultuurieluga, lähendatud raamatuid kõikidele külalainikele, kas on loodud raamatute laenatuspunkte, antud välja rändraamatukogusid, on tömmatud kaasa küla intelligentai.

IV Töö lugejate teenindamisel.

Tootmispraktika ajast teostavad õpilased lo päeva raamatute laenutamist. Lugejate individuaalset teenindamist võib täita viia abonemendis ja lugemissaalis. Siia juurde on arvatud kogu laenutusprotsessi käigus ka teatme-bibliograafilise töö ja meetodite kasutamine ja raamatukogude vahelise abonemendiga töötamine. Lugejate teenindamist teostatakse nii rajajate, laste- kui ka külaraamatukogus. Lugejate individuaalset teenindamist võib läbi viia abonemendis ja lugemissaalis. Siia juurde on arvatud kogu laenutusprotsessi käigus ka teatme-bibliograafilise töö meetodite kasutamise ja raamatukogude vahelise abonemendiga töötamine. Lugejate teenindamist teostatakse nii rajajate, laste- kui ka külaraamatukogus. Kui õpilane teostab rändfondi osakonnas tööd, missugused kataloogid ja kartoteegid on raamatukogul, missuguseid raamatute soovitamise ning propageerimise viise kasutatakse.

Külaraamatukogus praktikante tutvustatakse ümbruskonna majandus- ja kultuurieluga, lähendatud raamatuid kõikidele külalainikele, kas on loodud raamatute laenatuspunkte, antud välja rändraamatukogusid, on tömmatud kaasa küla intelligentai.

raamatukogude väljandmise alal, siis see aeg loetakse teenindamise alla. Külaraamatukogudes tuleb lugejate teenindamise alal pöörata suurt tähelepanu raamatute laenuaspunktide tööle ja raamatute kojukandmisele, Aktiivsele lugejate väärisikliku kontakti loomise abil ümbritsema elanikega.

Praktikandidid viivad läbi uute lugejate registreerimist, laenutatud raamatute arvestamist ja statistiliste kokkuvõtete tegemist.

Praktikandidid teevad iga päev märkusi praktikapäevikusse, palju raamatuid laenuaspunkte, kuidas nad soovitasid raamatuid, missuguseid teatmeteoseid esitati lugejate poolt, kuidas nad kasutasid katalooge, teatmeteoseid, kartoteeki ja bibliograafilisi nimestikke teatmeteoste otsimisel, kuidas nad korraldasid valikriiulit või soovituslasti uute aktuaalsete teemade ja vastavate teoste esiletõstmiseks. Individuaalset vestlustest lugejatega tuleb kanda kirjeldused praktikapäevikusse.

Lugejate individuaalse teenindamise kohta antakse rajooni-, laste- ja külaraamatukogus juhendajate poolt eraldi hinne iga õpilase praktikapäevikusse.

V. Massiürituste organiseerimine

Iga õpilane organiseerib vähemalt 4 massiüritust (neist 2 suulist ja 2 nähtlikku). Massiürituste ettevalmistamise ja läbiviimise peale on ette nähtud praktika aeg 10 päeva. Vastavalt raamatukogude tööplaanile võib massiüritusi organiseerida nii rajooni-, laste- kui ka külaraamatukogus. Teemad valitakse kas ühiskondlike poliitiliste või teadus- ja tehnikalase, põllumajandusliku, ilukirjanduse või lastekirjanduse alal.

Massilise raamatupropaganda alal võib lugejate poolt, kuidas nad soovitasid raamatuid, a) viia läbi vestluse-ettevõtteid või b) teha bibliograafiline ülevaade, kartoteeki ja bibliograafilisi nimestikke, kuidas nad korraldasid valikriiulit või soovituslasti uute aktuaalsete teemade ja vastavate teoste esiletõstmiseks. Individuaalset vestlustest lugejatega tuleb kanda kirjeldused praktikapäevikusse.

Lugejate individuaalse teenindamise kohta antakse laste- ja külaraamatukogus juhendajate poolt eraldi hinne iga õpilase praktikapäevikusse.

f) valmistada raamatukogulik plakat.

Massürituste ettevalmistamise käik ja läbiviimine kantakse üksikasjaliselt praktikapäevikusse, lisades vestluste tekstid näituste skeemid ja plakati kavandi. Praktika juhendaja (rajooni-, laste- ja külaraamatukogus) hindab iga ürituse läbiviimist eraldi.

VI Bibliograafiline töö

Bibliograafilise töö läbiviimiseks on ette nähtud 3 päeva. Selle aja jooksul praktikanid koostavad: 1) vastavalt praktika juhendaja näpunäidetele kas lugemisplaani iseõppijale, lugeja meelepeal kütseala töötajale või soovitusnimestikku. Soovitusnimestikke koostatakse vastaval teemal või tähtpäeva puhuks. Kogu praktikaaja jooksul tuleb koostada 2-3 bibliograafilist nimestikku.

2) Bibliograafilise töö ajal tuleb täiendada temaatilisi kartoteeke selleks bibliografeerida vastavatel teemadel ajalehtedest ja ajakirjadest artikleid ja asetada need kaardid vastavatesse rubriikidesse või luua uusi kartoteeke. Bibliograafilise töö alla kuulub ka ajaleheväljalõigete mappide korraldamine. Selleks tuleb valida ajalehtedest artikleid vastavalt mappide teemadele ja korraldada väljalõiked mappides. Vastavate bibliograafiliste vahendite koostamisel tuleb praktikantidel ära kasutada raamatukogus olev teatmeline ja bibliograafiline materjal, kust võtta vajalikke andmeid ja valida teoseid. See töö viiakse läbi rajooniraamatukogus (erandjuhtumitel laste- või külaraamatukogus).

Praktikapäevikusse tulevad märkida teemad, mille alal töötati. Koostatud nimestikust tuleb teha ära kirjad praktikapäevikusse või lisada nimestikud eraldi lehtedel.

VII Trükiteoste kirjeldamine ja kataloogide

korraldamine.

Raamatute kirjeldamisele ja kataloogide korraldamistööd

on ette nähtud 6 päeva. Vastavalt raamatukogu vajadustele praktikandid kirjutavad kataloogikaarte (põhi- ja lisakaarte) raamatukoguliku käekirjaga ja redigeerivad neid, kohandavad annoteeritud trükikaarte kataloogi jaoks ja praktika juhendaja kontrolli all liidavad kaardid kataloogi.

Kataloogikaarte tuleks kirjutada umbes loo kaarti õpilase kohta.

Eriolist tähelepanu tuleb juhtida süstemaatilise kataloogi teisikkaartide ja algabeetilise kataloogi täiendkaartide kirjutamisele. Süstemaatilise kataloogi osas iga õpilane korraldab ühe pealiigi ja kujundab vahekaardid ka vajalikele allliikidele.

See töö viiakse läbi rajooni- või külaraamatukogus. Praktikapäevikusse kantakse sisse, kui palju kaarte kirjutata ja missuguseid muid töid tehti kataloogi korraldamise alal. Praktikapäevikus tuuakse näiteid raamatute kirjeldamist. (Mitmekõiteliste, kogumike, kollektiivide jt. teoste kirjeldamine raskemate juhtumite kohta). Kirjeldamise alal tehtud töö kohta annab praktikajuhendaja eraldi hinde.

VII Raamatufondi komplekteerimine, liigitamine, arvelevõtmine ja raamatute raamatukoguliku kujundamine.

Nende tööde läbiviimiseks on ette nähtud 6 päeva.

Kõige pealt tuleb läbi arutada komplekteerimise plaan, paljude eksemplare raamatuid muretsetakse vastavate teadusalade ja teaduslike raamatute tüüpide järgi.

Praktikandid teostavad raamatute tellimist, arvetega võrdlemist, aktide vormistamist, raamatute ja ajakirjade summarset arvelevõtmist ja ja inventeerimist; raamatute kustutamist, raamatute süstematiseerimist, autorimärgistamist, šifreerimist, raamatute raamatukogulikku kujundamist ja (tembeldamine, raamatutasku, raamatukaardi ja etiketiga varustamine) ja paigutamist.

Praktikapäevikusse märgitakse üksikasjaliselt missuguseid töid tehti ja missugusel arvel. Süstematiseerimise kohta tuua

näiteld praktikapäevikus. Praktika juhendaja teeb päevikusse oma märkused liigitamistööd esinevate raskuste kohta.

IX Raamatukogu organisatsiooniline ja administratiivmajanduslik töö.

Selleks ülesandeks on ette nähtud 4 päeva. Siia alla käivad töö planeerimine ja aruandluse küsimused, eelarvega tutvumine ja kasutamise jälgimine. Kontakti pidamine teiste asutustega ja töö aktiiviga. Sellest ajast üks päev tuleb kasutada külaraamatukogu külastamiseks ja instrueerimiseks. Vastavalt rajooniraamatukogu praktikajuhendaja juhistele tuleb külaraamatukogus läbi viia teatav ülesanne metoodilise abistamise alal (raamatute summaarne ja individuaalne arvestamine, raamatute paigutamine, raamatute kirjeldamine jt.) Tootmispraktika jooksul tuleb: 1) võtta osa külaraamatukogu aasta ja kuu tööplaani koostamisest, 2) tutvuda külaraamatukogu eelarve koostamisega, 3) teostada rahaliste dokumendide vormistamist ja edasikandmist raamatupidamisele, 4) koostada palgalent, 5) teha harjutus raamatufondi inventuuri läbiviimise kohta, 6) koostada akt raamatukogu üleandmise ja vastuvõtmise kohta, 7) võtta osa raamatukogu töötajate rajooniseminarist ja 8) tutvuda külaraamatukogu juhtimise tööga.

Praktikapäevikusse tuleb sisse kanda, kuidas ja millistest organisatsioonilistest töödest osa võeti, lisades juurde plaanid, eelarved, aktid jms.

X Kokkuvõtete tegemine praktikast.

Tootmispraktika viimasel päeval viiakse läbi kogu grupiga rajooniraamatukogu praktika juhendaja juhtimisel nõupidamine, kus analüüsitakse praktika läbiviimist ja tehakse kokkuvõtte grupi tööst. Sellest nõupidamisest võtavad osa ka teiste (laste-, külaraamatukogu) raamatukogude esindajad, kes puutusid kokku praktikantidega. Nõupidamisel võtavad sõna läbiviidud

praktika kohta ka õpilased ise. Praktika juhataja annab iseloomustuse ja hinnangu iga õpilase töösse suhtumise ja ülesannete täitmise kohta. (vt. peatükk XI, punkt 2.)

Viimasel praktika päeval kirjutab õpilane praktikapäevikusse tootmispraktika kokkuvõtte, kus on näha missugustes raamatukogudes ja millal palju praktika aja jooksul laenutas raamatuid, palju andis bibliograafilisi teateid, kas töötas rändraamatukogus või raamatute laenutuspunktis, missuguseid massiüritusi viis läbi, millist bibliograafilist tööd tegi, palju kirjutas kataloogikaarte ja palju raamatuid süstematiseeris, kas koostas raamatukogu tööplani ja eelarve jne.

Praktikajuhendaja kirjutab iga õpilase tootmispraktika päeviku lõpuhindideid tööloikude ja üldkokkuvõtete kohta (vt. pk. XI. p. 6).

XI Tootmispraktika organiseerimine.

- 1) Tootmispraktika läbiviimiseks valitud raamatukogudel peab olema hästi komplekteeritud fond ja hästi organiseeritud töö lugejatega.
- 2) Tootmispraktikat juhendab raamatukogu juhataja või raamatukogu määrab oma kvalifitseeritumate töötajate hulgast juhendaja. Praktikandid täidavad kõiki juhendaja poolt antud korraldusi.
- 3) Õpilased suunatakse tootmispraktikale gruppide kaupa (3-4 õpilast), kellede hulgast on määratud grupivanem, kes kooskõlastab praktikajuhendajaga õpilaste kalenderplaanide valmistamist töökohtadele ning saadab andmed kooli õppepraktika juhendajale.
- 4) Raamatukogu poolt määratud praktika juhendaja abiga õpilased koostavad tootmispraktika programmi alusel individuaalsed kalender-tööplaanid, kus on ette nähtud päevade järgi, millal õpilane vestavad ülesanded täidab.
- 5) Iga õpilane on kohustatud tööülesanded ettevalmistuse käigu ja täitmised iga päev sisse kandma praktikapäevikusse, kus on näha praktika töö teema, läbiviimise meetod, kus

kohas ja missuguse aja jooksul ülesanne täideti. Praktika päevik peab olema alati kaasas raamatukogus.

6. Praktikajuhendaja annab ülesandeid, jälgib pidevalt praktikantide tööd, osutab abi ja annab konsultatsiooni ülesannete läbiviimiseks, kontrollib pidevalt praktikapäevikusse tehtud sissekandeid ja hindab ülesannete läbiviimist, praktika lõpul kirjutab juhendaja iga õpilase praktikapäevikusse hinded: 1) lugejate teenindamise, 2) bibliograafilise töö, 3) raamatute läbitöötamine ja kataloogide korraldamise ja 4) massitöö kohta ning kokkuvõtte hinde, mida kinnitab oma allkirjaga.

7. Ülevaate saamiseks tööst laste- ja külargamatukogus märgib vastava raamatukogu juhendaja eraldi lehele, millel seal praktika toimus ja annab hinde iga õpilase töö kohta ning kinnitab seda oma allkirjaga. Need lehed saadetakse koos kokkuvõtte protokolliga Tallinna Kultuurharidusala Koolile.

8. Praktika juhendaja tõmbab kaasa ka teisi kohalikke raamatukogutöötajaid praktika paremaks läbiviimiseks, et tutvustada praktikante raamatukogu eesrindlike töökogemustega.

9. Praktika lõpetamisel rajooniraamatukogu organiseerib arutluse praktika tulemuste kokkuvõtmiseks, mille kohta koostatakse protokoll, kus on näha sõnavõttud, praktikagrupi töö kokkuvõtlik iseloomustus, ja hinne iga õpilase kohta. Protokoll saadetakse Tallinna Kultuurharidusala Koolile.

10. Kultuurharidusala Kooli poolt määratud tootmispraktika juhataja - õpetaja külastab praktikabaase ja annab metoodilisi nõuandeid praktika läbiviimiseks, kontrollib õpilaste tööd ja teeb omapoolsed märkused praktikapäevikutesse.

11. Õpilaste - praktikantide majutamist teostab ja elutarbeliste tingimuste eest hoolitseb rajooni kultuuriosakond.

12. Saabunud tagasi Tallinna 5.11.1958.a., esitavad õpilased kohe oma päevikud tootmispraktika juhatajale-õpetajale, kes paneb välja tootmispraktika lõpliku hinded. Tootmispraktika järgneval päeval 6.II 1958.a. kell 12.00 päeval toimub

konverents, kus iga praktikagrupi esindaja annab tulevate läbiviidud tööst.

13. Tootmispraktika juhataja-õpetaja vaatab läbi tootmispraktika päevikud, analüüsib töö tagajärgi ja esitab koostaruande kogu kursuse töö kohta.

Tallinna Kultuurharidusala kooli
Oppeosakond

150 öks.

F. R. Kreutswaldi nimelise Eesti NSV Riikliku Raamatukogu poolt välja antud soovitusnimekirjad

Ühiskondliku-politilised teosed

Keinman, M.
Lühikesed kirjanduse soovitusnimekirjad ühiskondliku-politilistel teemadel. Tln., 1957.

Keinman, M.
Mida lugeda ÜLKNÜ-st. Kirjanduse soovitusnimekirja. Tln., 1955.

Keinman, M.
Rahvademokraatiamaad ehitavad sotsialismi. Tln., 1956.

Majanduslikud teosed

Keinman, M.
Sotsialistlike tööstusettevõtete tootmisfondid. Kirjanduse nimekirja. Tln., 1957.

Keinman, M.
Tööorganisatsioonid, normeeringud ja töövõime tõstmise sotsialistlikud ettevõtted. Tln., 1957.

Moraal, pedagoogia

Pajupuu, E.
Karti kasvatus perevallas. Kirjanduse soovitusnimekirja. Tln., 1957.

Pajupuu, E.
Nõusogude inimese moraalne pale. Kirjanduse soovitusnimekirja. Tln., 1955.

Loodusteadus

Suhoosari, V. ja Pajupuu, E.
Ivan Vladimirovitš Mišulin (1855-1935). 100. sünniaastapäevaks. Mehespea lugejale. Tln., 1955.

Pajupuu, E.
Ivan Petrovitš Pavlov (1849-1936). Mehespea lugejale. Tln., 1956.

Pajupuu, E.
Teadus ja uus elu tekkimisest ja areamisest. Ainusõnitud soovitusnimekirja. Tln., 1955.

Tehnika

Suhoosari, V.
Atomeenergia ja selle kasutamine. Kirjanduse soovitusnimekirja. Tln., 1956.

Heinman, M.

Elitada uinelt, odavalt, kvaliteetset. Austeri-
tud soovitusnimestik. Tlu., 1956.

Mida lugeda marina-kaudrijasama töötajail
kvalifikatsioonitõstmiseks. Kirjanduse soovitus-
nimestik. Tlu., 1953.

Pajupuu, S.

Kelleus saada? Noorele tehnikahuvilisele. Tlu.,
1956.

Põllumajandus

Mida lugeda loomakasvatuse alal töötajal
oma kvalifikatsioonitõstmiseks. Kirjanduse soovitus-
nimestik. Tlu., 1953.

Pajupuu, S.

Traektoristid, tõsteme oma riialast kvalifikat-
siooni. Kirjanduse soovitusnimestik. Tlu., 1956.

Sport ja vaba-aeg

Heinman, M.

Nõuogude vabavõimlemise massilises
ja spordilisele tervisele. Kirjanduse
nimestik. Tlu., 1956.

Kirjandus ja kirjandusteadus

Kabur, V.

Eesti kirjanduse klassikud. Bio-bibliograa-
filine soovitusnimestik. Tlu., 1955.

Kabur, V.

Eesti nõuogude kirjandus. Bio-bibliograafi-
line soovitusnimestik. Tlu., 1955.

Kabur, V.

Väliskirjandus nõuogude kohta. Bio-bibliograa-
filine kirjanduse nimestik. Tlu., 1957.

Kirjandus võitluses vabuse. Austeritud soovitus-
nimestik. Tlu., 1954.

Raud, S.

Eesti nõuogude lastekirjandus. Bio-bibliograa-
filine soovitusnimestik. Tlu., 1955.

Ajalugu

Suusaar, O. ja Heinman, M.

Eesti töörahva võitlus nõuogude võimele
ja sotsialismile üleselitamisele. Kirjanduse
soovitusnimestik. Tlu., 1955.

FR. R. KREUTZWALDI NIM. EESTI NSV RIIEKLIK RAAMATUKOGU

Raamatukogutöötajate 3-päevaste seminaride
läbiviimise kogemustest
Valga rajoonis

T a l l i n n,
1957

Järjest arenev nõukogude elu seab ka raamatukogutöötajate ette vajaduse järjekindlalt tõsta oma üldist ja erialalist kvalifikatsiooni, omandada uusi teadmisi ja paremate raamatukogude töökogemusi elanikkonna teenindamisel kirjandusega.

Igapäevane töö raamatukogus tõstab järjest esile uusi probleeme, järjest arenev elu asetab uusi ülesandeid meie raamatukogutöötajate ette.

Kõigi nende ülesannete täitmiseks organiseeritakse pidevalt kõigis vabariigi rajoonides raamatukogutöötajatele seminare.

Raamatukogutöötajate seminaride eesmärk seisneb järgnevas:

1. tõsta raamatukogutöötajate kvalifikatsiooni, laiendada nende üldpoliitilisi ja erialalisi teadmisi;
2. ~~aidata~~ raamatukogutöötajaid jooksvas praktilises töös;
3. seminarid peavad soodustama paremate töökogemuste vahetamist ja juurutamist raamatukogude praktikasse.

Kogemused on näidanud, et seminaridest osavõtt on vajalik kõigile raamatukogutöötajatele, ka neile, kes omavad eriharidust ja pikemaajalist tööstaaži. Nõuab ju raamatukoguhoidja kui propagandisti ja nõukogude kultuuri levitaja töö oma teadmiste järjekindlat täiendamist, oma ideelis-poliitilise taseme pidevat tõstmist.

Eesti NSV-s korraldatakse raamatukogutöötajatele seminare pidevalt alates 1951.aastast. Kuni 1956.aastani peeti seminare kahepäevastena igal kuul (välja arvatud suvekuud), alates 1956.aastast aga kolmepäevastena üks kord kahe kuu jooksul.

Seminaridest ei võta osa mitte ainult raamatukogutöötajad, vaid ka rahvamajade, kinode ja kultuurimajade töötajad, seega kõik kultuurharidusalal töötajad.

Seminari esimesel õppepäeval toimub õppetöö kõigile kultuurharidusala töötajatele koos. Ühistel õppustel arutatakse küsimusi, mis puudutavad kõiki kultuurharidusala töötajaid, seminaride teisel ja kolmandal õppepäeval aga arutatakse erialaseid küsimusi sektsioonides (raamatukogude sektsioon, klubitöö sektsioon, kinotöötajate sektsioon).

Aluseks rajooniseminaride läbiviimisel on näitlikud seminaride õppekavad, mille kinnitab Eesti NSV Kultuuriministeerium.

Näitlike õppekavade alusel töötavad välja metoodilised juhised ja nõuanded õppetöö läbiviimiseks klubitöö sektiioonile Eesti NSV Rahvaloomingu ja Metoodilise Töö Keskmaja (kuni 1957.a. - Kultuurharidustöö Metoodiline Keskkabinet), kinotöötajate sektiioonile - Eesti NSV Kultuuriministeeriumi Kinematograafia Peavalitsus, raamatukogude sektiioonile - Fr.R.Kreutzwaldi nim.Eesti NSV Riikliku Raamatukogu Metoodiline Kabinet.

Kohtadel lasub seminaride organiseerimine rajooni täitevkomitee kultuuriosakonnal ja rajooni kultuurimajal ja raamatukogul.

Kuigi seminarid toimuvad Eesti NSV-s juba alates 1951.aastast, ei saa ütelda, et kõigis rajoonides toimuks seminaride töö normaalselt. Puudused seminaride töös väljenduvad nõrgas ettevalmistumises seminarideks selles, et seminaridel esitatavates teemades ei käsitleta konkreetseid näiteid kohapealsete kultuuriasutuste töös, vähe haaratakse seminaride korraldamisel kaasa aktiivi kultuuritöötajate hulgast. Tingituna ettekanneteks ettevalmistumisest on reas rajoonides seminaridel distsipliin madal, esineb sagedasti seminaridest põhjuseta puudumist. On loomulik, et sääraselt organiseeritud seminarid ei täida oma ülesannet.

Mõningates rajoonides (näit.Türi, Tapa) esineb juhtumeid, kus seminare peetakse ebaregulaarselt, suurte vaheaegadega. Mõnikord, selle asemel, et viia läbi õppetöö kolme päeva jooksul nagu seda näeb ette Eesti NSV Kultuuriministeeriumi poolt kehtestatud kord, piirdatakse ühe- või kahepäevase seminari korraldamisega. Sellisel korraldatud seminaridel kuhjuvad käsitlemisele tulevad teemad üksteise otsa, ei jätku aega kõigi küsimuste lahendamiseks ning kokkuvõttes lahkuvad kultuuritöötajad sellelt tundega, et seminar korraldati ainult plaani täitmiseks.

Seminaride heaks kordaminekuks on vajalik tihe koostöö rajooni kultuuriosakonna, parteikomitee, rajooni kultuurimaja ja raamatukogu vahel ning põhjalik ettevalmistus seminarideks.

Alljärgnevalt peatume rajooni kultuuritöötajate kolmepäevaste seminaride raamatukogusektsiooni õppetöö organiseerimise ja läbi viimise kogemustel ühes vabariigi rajoonis, nimelt Valga rajoonis.

Seminarideks ettevalmistumine Valga rajoonis algab juba ammu enne seminari korraldamist.

Juba näitliku õppekava saamisel enne õppeaasta algust arutab rajooni kultuuriosakonna juhtaja koos partei rajoonikomitee propaganda- ja agitatsiooniosakonna ning kultuurimaja ja raamatukogu töötajatega õppekava läbi, määrates seejuures orienteeruvalt kindlaks seminaridel esinejad. Näitliku õppekava alusel koostab kultuuriosakond konkreetse seminaride õppekava, võttes seejuures täiendavalt arvesse kultuurharidusala töötajate soove ja huve, eelmisel õppeaastal esinenud vigu, rajooni ees seisvaid majanduslik-poliitilisi ülesandeid jne. Seminaride õppekava kooskõlastatakse rajooni parteikomiteega ja seejärel tehakse teatavaks kõigile kultuurharidusalal töötajatele, kes võivad nendega seoses seminarideks ette valmistuda. Seminaride kava tehakse teatavaks ka külanõukogude esimeestele, et ka nemad oleksid teadlikud selles, mida rahvamajade-raamatukogude juhtajad õpivad.

Tuleb öelda, et Valga rajoonis korraldatakse seminare mõnevõrra erinevalt üldkujunenud tavast. Nimelt ei toimu siin ühine õppus mitte esimesel vaid viimasel seminari päeval. Selle põhjuseks on asjaolu, et seminari sektsioonide õppetöö vältel võivad esile kerkida küsimused, mis puudutavad nii rahvamajade kui ka raamatukogude tööd ning on lahendatavad seminari kolmandal päeval, kui koos on kõik kultuurharidusalal töötajad.

Raamatukogusektsiooni õppetööd korraldab ja organiseerib Valga rajooniraamatukogu kollektiiv. Sektsiooni juhataja, kelleks on raamatukogu juhataja, jaotab juba varakult esinejatele määratud teemad ning varustab neid vajaliku metoodilise kirjandusega.

Järgnevalt algab ettevalmistus seminariks. Olenevalt seminari teemast planeeritakse komandeeringuid raamatukogudesse, et

kohapeal konkreetset tutvuda, milline olukord valitseb ühe või teise küsimuse alal.

Näiteks 1953. a. detsembrikuul korraldatud seminaril ettekandeks teemal Ühiskondlik-politilise kirjanduse propaganda olukord rajoonis ja selle parandamise abinõud viibis selle ettevalmistaja - rändfondi juhataja - kures külaraamatukogus, kus ta põhjalikult tutvus olukorraga Ühiskondlik-politilise kirjanduse propaganda alal. Analüüsis üksikute lugujate lugujakaarte, jälgis raamatukartide põhjal, milliseid raamatuid on laenuetatud ning milliste propageerimise omaraamatukogutöötaja jätnud uurusse. Raamatukogude aruannete põhjal koostati tabel, millest nähtus ühiskondlik-politilise kirjanduse propaganda olukord kõigis rajooni raamatukogudes. Selliselt ettevalmistatud ettekanne oli konkreetne, avas paljudel raamatukogutöötajatel silmad küsimuste kohta, mis olid jäänud tagaplaanile. Ettekandele järgnesid elavad läbirääkimised ja leiti konkreetseid teid olukorra parandamiseks.

Enne seminaril korraldatakse rajooniraamatukogus ettevalmistatud teemade ühine arutelu, kus ettekandeks valmistaja tutvustab lühidalt põhilisi küsimusi, mida ta käsitleb. Arutelu käigus täiendatakse, kui see osutub vajalikuks, ettekannet, antakse nõu, milliseid näitlikke õppevahendeid kasutada jne.

Seminaridel ei ole lektoriteks ainult rajooniraamatukogu töötajad. Lektoritena kaasatakse ka töötajaid teistest raamatukogudest, esmajoonel lasteraamatukogust ja parematest külaraamatukogudest. Lasteraamatukogu töötajad käsitlevad seminaridel tavaliselt küsimusi, mis on seotud laste teenindamisega.

Raamatukogutöötajate kaasatõmbamine teistest raamatukogudest loob seminaridel aktiivse õhkkonna. Külaraamatukoguhoidjad Valga rajoonis pole sugugi mitte passiivseteks pealtkuulajateks, vaid aktiivsed osavõtjad seminaril korraldamisest ja edukast läbiviimisest. Nii on esinenud seminaridel Kaagjärve, Sangaste ja rea teiste külaraamatukogude töötajaid.

Seminaril ei kõnelda mitte ainult, kuidas ühte või teist töö-ülesannet teha, vaid aine käsitlemine seotakse praktilise õppusega. Nii oli see näiteks teema juures, kus käsitlemisele tulid bibliograafilised ülevaated. Raamatukogutöötajad esimesid selle teema läbivõtmisel konkreetsete bibliograafiliste ülevaadetega nagu nad seda teevad oma lugejatele. Pärast bibliograafiliste ülevaadete esitamist järgnes nende ühine arutelu, anti hääling neile kogu raamatukogutöötajate kollektiivi poolt. Praktiliselt lahendatakse ka küsimused, mis kerkivad kataloogide organiseerimisel, temaatiliste kartoteekide koostamisel jne.

Kõike seda arvestab ettekandeks ettevalmistaja juba varakult ja muretses selleks vajalikke õppevahendeid.

Lisaks seminari õppekavas ettenähtud teemadele nähakse igal seminaril veel ette mõni massiüritus, mis toimub koostöös rajooni kultuurimajaga seminari esimese või teise õppepäeva õhtul. Neil massiüritustel raamatukogutöötajad õpivad tundma kirjandus-õhtute, raamatute arutelude jne. korraldamist, nendeks ettevalmistumist ning on ise aktiivseteks osavõtjateks korraldatavatest üritustest. Samuti on korraldatavad üritused heaks praktikaks hiljem kohtadel ürituste läbiviimisel.

Enne seminari läbiviimist kontrollib rajooni kultuuriosakond, kas kõik lektorid on ette valmistunud, kas on korras seminari läbiviimiseks ettenähtud ruumid ja kuidas on olukord seminarist osavõtjate majotamisega.

Sellele järgneb kutsete saatmine raamatukogude ja rahvamajade juhatajatele. Kutseted antakse edasi telefonogrammidega külanõukogude kaudu, millele palutakse antud külanõukogu kultuuritöötajaid komandeerida järjekorrale seminarile.

Seminari õppetöö alguse kellaaja määramisel on arvestatud transpordi olukorda. Et autobussid ja Tallinn-Pihkva rong saabuval Valka hommikul kella 9.00 paiku, on seminari alguseks määratud kell 10.00.

Kõne seminarist osavõtjate kogunemisele järgneb seminar avamine ja osavõtjate registreerimine. Kui mõni kultuuritöötaja peaks puuduma, võetakse kõne telefoni teel kontakt vastava töötaja või kllanbükoguga, et välja selgitada puudumise põhjus. Valga rajooni kultuuriosakond vaatab seminarist põhjuseta puudumist kui töödiscipliini rikkumist ning toimib vastavalt sellele. Tuleb aga öelda, et põhjuseta puudumisi seminaridest esineb väga harva. Suur teene on siin sellel asjaolul, et seminarid on huvipakkuvad ning esinejad hästi ette valmistunud.

Igal seminaril antakse osavõtjatele koduseid ülesandeid, näit. ette valmistada esinemiseks järgmisel seminaril mingil teemal, organiseerida teatud era kataloogist jne. Koduste ülesannete täitmise jälgimiseks on rajooniraamatukogus sisse seatud vihk, kuhu märgitakse ülesande saanud töötaja nimi, ülesande andmise aeg ja teema. Hiljem, komanderingutel ja väljasõitudeel järgneb antud ülesannete kontrollimine ning järgmisel seminaril antakse juba üksikasjaliselt aru ülesannete täitmisest.

Õppetöö toimub kuni kella 13.30-ni, millele järgneb poolteisetunnine lõunavaheaeg. Lõunavaheaeg on plaanitud selliselt, et ta ei langeks kokku enamuses asutustes kehtiva lõunaajaga. See võimaldab seminarist osavõtjatel sööklas kiiresti lõunastada. Päevast lõunat kestab õppetöö kuni kella 19-ni õhtul.

Seminaril viimasel päeval, kus õppetöö toimub koos rahvamaajade ja raamatukogude töötajatele, teeb rajooni kultuuriosakonna juhataja õppetöö lõpul kokkuvõtte korraldatud seminarist, märgib ära saavutused ja ka esinenud puudused. Samas esitavad ka seminarist osavõtjad oma soove järgmiste seminaride korraldamise suhtes. Tuleb öelda, et kultuuriosakonna juhataja võtab seminaril õppetööd osa, jälgib ettekannete käiku, täiendab esinejaid, vastab küsimustele.

Nagu juba eelpool öeldud, täiendatakse Valga rajoonis seminaride õppeplaan sellel, et seminaril aitaksid lahendada raamatukogude ees seisvaid konkreetseid ülesandeid.

Nii selgus rajooniraamatukogu töötajatel vestluses külaraa-
matukogude töötajatega, et viimastele valmistab raskust orien-
teerumine mitmesugustes teatmeteostes, bibliograafilistes nimes-
tikkudes jne. Kuna see raskus esines paljude raamatukogude töös,
otsustati korraldada praktiline õppus teatmebibliograafilise töö
alal.

Rajooniraamatukogu lugemissaali juhataja, kelle ülesandeks
on ka teatmebibliograafilise töö korraldamine, koostas oma töö-
praktikas esinevate tüüpiliste bibliograafiliste näuete varal
küsimustiku, mille lahendamisele seminaril asuti.

Nii võeti praktilise töö kavasse näiteks järgmisi küsimusi:
Missugust pealkirja kannab Juhan Samuli esimene luuletuskogu ja
mis aastal see ilmus, Missugused A. Jakobsoni tööd on ilmunud
vene keeles. Millal ja kus sündis Ernst Särkava. Kust leida
andmeid USA elanike arvu kohta. Millised riigid asuvad Aafrikas,
nende elanike arv. Mida vabariiklikud ajalehed on kirjutanud
meie rajooni ajalehest "Valga Kommunist". Kust leida Imbi Kollia
luuletust "Minu kallima auto". Leida materjale teemal "Sõprus
ja seltsimehelikkus. Leida kirjandust suitsetamise kahjulikkus-
est. Mida lugeda individuaal-alapidajal varajase köögivilja
kasvatamisest. Kas on raamatukogus Pierre-Jean Béranger' luule-
tusi jne.jne.

Praktilisele õppusele eelnes teoreetiline osa, kus selgitati
bibliograafiliste väljaannete tüüpe, nende ülesehitust, materja-
li paigutust jne. Järgnevalt anti igale seminarist osavõtjale
7-8 ülesannet, mida pidi lahendama, kasutades kõige erinevamaid
bibliograafilisi vahendeid. Bibliograafilised nimestikud, teatme-
teosed jne. asetsevad lugemissaali riiulil ja edasi järgnes juba
praktiline töö. Praktiline õppus möödus väga elavalt, raamatu-
kogutöötajate huvi sellele tööle vastu oli suur. Nagu hiljem rajooni-
raamatukogu töötajad oma väljasõitudel tähele panid, elavnes
teatmebibliograafiline töö raamatukogudes, raamatukoguhoidjad
hakkasid paremini mõistma bibliograafilisest eesmärgist, paremini

Missugust pealkirja kannab Juhan Samuli esimene luuletuskogu ja
mis aastal see ilmus, Missugused A. Jakobsoni tööd on ilmunud
vene keeles. Millal ja kus sündis Ernst Särkava. Kust leida
andmeid USA elanike arvu kohta. Millised riigid asuvad Aafrikas,
nende elanike arv. Mida vabariiklikud ajalehed on kirjutanud
meie rajooni ajalehest "Valga Kommunist". Kust leida Imbi Kollia
luuletust "Minu kallima auto". Leida materjale teemal "Sõprus

orienteeruma bibliograafilistes vahendites. Et muuta seminarid huvitavamaks, siduda neid veelgi enam raamatukogude praktilise tööga, praktiseeritakse Valga rajoonis niinimetatud väljasõidu-seminaride organiseerimist.

Nii korraldati 1967.a. aprillis väljasõiduseminar Kaagjärvele, kus viidi läbi kohalikus rahvamajas ja raamatukogus terve seminar. Juba nädalapäevad enne seminari lahendati kohapeal seminarist osavõtjate majutamisküsimused, lahendati ka toitlustamise küsimus. Väljasõit Kaagjärvele toimus Valgast kultuurimaja autobussiga (Kaagjärve asub Valgast umbes 10 km kaugusel).

Raamatukogude töötajad lahendasid kohapeal Kaagjärve raamatukogu raamatufondi põhjal sääresel küsimusel, nagu paigutusindeksi ja kataloogiindeksite vahetamine, raamatute õige paigutamine riiulitele jne. Üheskoos tutvuti Kaagjärve raamatukogu teenindamispiirkonna ulatusega, analüüsiti, milline osa elanikkonnast kasutab raamatukogu, milline veel mitte. Väikestes gruppides külastati kolhoosnikke nende kodudes, kus vesteldi raamatukogust ja raamatutest, registreeriti uusi lugejaid ja ~~raamatukogude raamatuid~~. Hiljem järgnes sellele ühine arutelu, kus lehti, et võimalusi raamatu lähendamiseks laiadele elanike hulkadele on olemas kõigil raamatukogudel. Sellised väljasõiduseminarid aitavad paremini vahetada töökogemusi ja tutvuda vahetult raamatukogutööga.

Seminaril lõppemisega ei lõpe aga rajooniraamatukogu töö. Fr. R. Kreutzwaldi nim. Eesti NSV Riikliku Raamatukogu poolt saadetavad materjalid, mis omavad tähtsust kõigile raamatukogudele, kuid piiratud paljundamisvõimaluste tõttu saabuvad rajooni kõigest 3-4 eksemplaris, saadetakse kindla marsruudi järgi raamatukogudele. Samuti saadetakse neile töötajatele, kes raiguse või muu muu põhjuse tõttu ei saanud seminarist osa võtta, seminaril materjalid tutvumiseks ja läbitöötamiseks.

Metoodiliste materjalide saatmiseks on koostatud 4 marsruuti, kuhu igaühesse kuulub 4 raamatukogu. Marsruut on koostatud

arvestusega, et sellesse kuuluvad lähestikku asetsevad raamatukogud. Näiteks moodustavad ühe marsruudi Puka-Priipalu-Kuigatsiõõri raamatukogu, mis kõik asetsevad rajooni põhjaosas. Marsruudis ettenähtud esimene raamatukogu juhataja võtab seminaarilist lahendades metoodilise materjali või bibliograafilise nimestiku knasa, tutvub sellega, teeb väljakirjutusi ja 3-4 päeva pärast saadab selle järgmisele raamatukogule. Igale saadetud materjalile on juurde lisatud saateleht, millele raamatukogutöötajad märgivad, millal nad materjali on kätte saanud ja edasi saanud. On materjal oma marsruudi lõpetanud, saadetakse ta tagasi rajooniraamatukogule. Rajooniraamatukogus peetakse vihikus arvestust marsruudi korras saadetud materjalide kohta.

Kokkuvõttes tuleb öelda, et rajooniseminaride hea kordamineku põhjus Valga rajoonis seisneb põhjalikus ettevalmistuses seminarideks, laia aktiivi kaasatömbamises seminaride tööle lektoritena, raamatukogutöötajate huvide ja vajaduste arvestamises.

Nagu räägivad Valga rajooni külaraamatukogude juhatajad ise, annavad korraldatavad seminarid neile väga palju, aitavad lahendada kerkivaid küsimusi, omandada praktilisi kogemusi raamatukogutööst.

Et raamatukogutöötajad on ise huvitatud seminaridest, teavad, et seminarid on neile vajalikud, on ka õppetööst osavõttevne elav ja et hoiduta kõrvalis seminarile ilmumisest.

Koostanud metoodiline kabinet
1957, detsember.

Paljundatud Fr.R.Kreutzwaldi nim.Eesti NSV Riikliku Raamatukogu rotaatoril 150 eks.

Sisukord

	lk.
1. Sissejuhatus	1
2. Kõrgem raamatuoskunduslik haridus	9
Raamatuoskunduse õpetamise Tartu üliõpilajures	12
TRÜ bibliograafia kateeder	13
TRÜ bibliograafia osakond	14
TRÜ bibliograafia osakonna kaugeõpe	16
3. Raamatuoskundusliku keskharidus	23
Tallinna Kultuurharidusala kool	29
Tallinna Kultuurharidusala kooli kaugeõpe	39
4. Kvalifikatsiooni tõstmise	43
Kursused	47
Seminarid	54
Tööõppus, praktikum	62
Nõupidamised, koostulekud, kongressid	65
Õppekursused	74
Edasiõppimine mitmesuguste õppe- asutuste kaugeõppes	75
Politõppus	77
5. Kõnnuvõte	80
6. Kasutatud kirjandus	86
7. Kasutatud allikad	88
8. Lisad (1-20)	